

NR **63**

**PODKARPACKI
INFORMATOR
KULTURALNY**

2009

WRZESIEŃ-PAŹDZIERNIK

W NUMERZE

 Komunikaty	2
 Wydarzenia	3
<i>Nagrody w dziedzinie kultury 2009</i>	
 Teatry	4
<i>Edukacja teatralna</i>	6, 9
 Muzyka	8
<i>Edukacja muzyczna</i>	9
 Muzea	10
<i>Edukacja muzealna</i>	11-12, 15-16, 20, 21-22, 23-24, 25, 26, 27-28, 30-31, 33, 35
 Biblioteki	36
<i>Edukacja biblioteczna</i>	36-38
 Domy i ośrodki kultury	40
<i>Oferta amatorskiego ruchu artystycznego</i>	41, 44-45
 Galerie	48
 Wydarzenia (cd.)	53
<i>Biennale grafiki w Przemyślu • Okiem widza • Noc Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rzeszowie • Wystawa „Przestrzeń sztuki” w Lubaczowie • Muzyka i malarstwo • Sfera koloru. Malarstwo i witraż • Magia czytania • Odświeżenie i poświęcenie pomnika Kazimierza Marii Osińskiego... • Warsztaty artystyczne „Wiklina w Arboretum 2009” • Anioły polne, salonowe, boskie... czyli twórcze skrzydła Tomkowicza • Letnie warsztaty teatralne w Krośnie</i>	

Na okładce: I str. – scena ze spektaklu baletowego „Oniegin” w wykonaniu Sanktpetersburskiego Teatru Baletu Borisa Ejjmana (fot. A. Sazonov).
 Artystów z Sankt Petersburga będziemy podziwiać w kolejnym spektaklu (gościli już dwukrotnie) w ramach tegorocznej 19. edycji Festiwalu im. Adama Didura w Sanoku (Sanocki Dom Kultury, 20–27 września).

O materiały do kolejnego *Informatora* (imprezy listopad–grudzień, wydarzenia od czerwca) prosimy do 30 września.

Europejskie Dni Dziedzictwa w województwie podkarpackim

Zapraszamy, w okresie od 12–20 września, na imprezy organizowane w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa. Odbývają się one w bieżącym roku ph. „Zabytkom na odsiecz! Szlakiem grodów, zamków i twierdz”. Ich koordynatorem w województwie jest Regionalny Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków w Rzeszowie przy współpracy z Urzędem Marszałkowskim.

W programie:

ŁANCUT • 12, 19 WRZEŚNIA, GODZ. 18.00–21.30

- Muzeum-Zamek w Łąncucie – „Dzień otwarty” – zwiedzanie zamku wieczorową porą – wstęp wolny

STRZYŻÓW • 12 WRZEŚNIA, GODZ. 10.00–14.00

- „Dzień otwarty” – zwiedzanie tunelu schronowego pod zboczem Żarnowskiej Góry

KROSNO • 19, 20 WRZEŚNIA, GODZ. 10.00–18.00

- Muzeum Podkarpackie – zwiedzanie średniowiecznych miejskich umocnień Krosna

PRZEMYŚL • 19 WRZEŚNIA, OD GODZ. 10.00

- Muzeum Narodowe Ziemi Przemyskiej
 Oficjalne otwarcie Europejskich Dni Dziedzictwa w województwie podkarpackim oraz: projekcja filmu dokumentalnego o Twierdzy Przemysł, sesja popularnonaukowa, zwiedzanie wystawy „Twierdza Przemysł” i niektórych fortów (III Łuczycze, VIII Łętownia, XIII San Rideau, XV Borek – org. Związek Gmin Fortecznych Twierdzy Przemysł)

- Zamek Kazimierzowski (od godz. 17.00)

Otwarcie wystawy fotografii Agnieszki Radziejowskiej „Podkarpackich Dworców Czar...”, spektakl teatralny w wykonaniu Teatru „Fredreum”

PRZEMYŚL • 20 WRZEŚNIA, OD GODZ. 12.00

- Zamek Kazimierzowski

Zwiedzanie Zamku z przewodnikiem i projekcja filmów o Zamku, kiermasz książek *Regionalia Przemyskie*, otwarcie wystawy „Pojazdy bojowe” w akwareli Roberta

cd. na str. 3 >>>

PODKARPACKI INFORMATOR KULTURALNY NR 63 • WRZESIEŃ–PAŹDZIERNIK 2009

www.wrota.podkarpackie.pl/pl/kultura/pik

Wydawca: Wojewódzki Dom Kultury

35-959 Rzeszów, ul. Okrzei 7, tel. 017 853 52 57, faks 017 853 52 50, e-mail: pik@podkarpackie.pl

Opr. red.: Cecylia Soja

Opr. wyd., druk: Mitel s.c., tel./faks: 017 852 13 62, 017 861 26 69, e-mail: materiały@mitel.com.pl

Za zmiany w repertuarze i terminach imprez redakcja nie bierze odpowiedzialności. Redakcja nie zwraca tekstów nie zamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania i skracania. Autorami informacji są placówki kulturalne Rzeszowa i woj. podkarpackiego.

Wydawnictwo realizowane ze środków Województwa Podkarpackiego.

Nakład: 2000 egz.

ISSN 1507-6156

Nagrody w dziedzinie kultury 2009

Zarząd Województwa Podkarpackiego przyznał, już po raz dziesiąty, doroczne nagrody za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury. Uroczyste ich wręczenie miało miejsce 30 czerwca br. w Wojewódzkim Domu Kultury w Rzeszowie. W imieniu Zarządu wręczał je prof. Jan Burek – członek Zarządu Województwa wraz z Krystyną Lech – dyrektor Departamentu Edukacji i Kultury.

Nagrodami indywidualnymi uhonorowano 27 osób, w tym 18 w uznaniu całokształtu ich działalności oraz 9 za szczególne osiągnięcia w dziedzinie kultury. Nagrody zbiorowe otrzymały – łącznie 12, po 6 w obu kategoriach – stowarzyszenia, zespoły regionalne i taneczne, chóry, kapele i orkiestry.

Laureaci nagród za całokształt działalności:

- Marta Dybka-Tyczyńska – dyrektor Zarządu Fundacji Szkolnictwa Muzycznego w Rzeszowie, inicjatorka i organizatorka wielu przedsięwzięć mających na celu promocję artystów naszego regionu i edukację muzyczną;
- Małgorzata Hołowińska – animatorka kultury, obecnie na stanowisku wicedyrektora WDK w Rzeszowie, szczególnie zaangażowana w działalności artystycznej dla dzieci i młodzieży w tej instytucji;
- Grzegorz Kociuba – poeta, prozaik, krytyk literacki, redaktor pisma literackiego „Nowa Okolica Poetów” oraz Tarnobrzeskiego Kwartalnika Kulturalnego „Afisz”, gdzie redaguje dział literacki. Członek Stowarzyszenia Pisarzy Polskich;
- Dorota Kozioł – dziennikarka związana z czasopismami wydawanymi w Tarnobrzegu – przez wiele lat gazed.

cd. na str. 52 »»

► Laureaci nagród indywidualnych za całokształt działalności oraz (od lewej) wręczający nagrody: prof. Jan Burek – członek Zarządu Województwa i Krystyna Lech – dyrektor Departamentu Edukacji i Kultury (fot. M. Guzek)

*** cd. ze str. 2 (Komunikaty)

M. Jurgi, fragmenty widowiska pt. „Helena i Skrzetuski” w wyk. Zespołu Pieśni i Tańca „Przemysł”

org.: Przemyskie Centrum Kultury i Nauki „Zamek”

JAROSŁAW • 20 WRZEŚNIA

- Opactwo Sióstr Benedyktynek w Jarosławiu Objazd studyjny (szlakiem sakralnej architektury obronnej) do Leżajska, Przeworska i Jarosławia (godz. 7.00, liczba miejsc ograniczona), seminarium popularnonaukowe nt. „Świecka i kościelna architektura obronna Jarosławia i okolic” (godz. 13.30)

org.: Ośrodek Kultury i Formacji Chrześcijańskiej im. Służebnicy Bożej Anny Jenke w Jarosławiu

Szczegółowa informacja o EDD w województwie na plakatach oraz na stronie www.edd.com.pl

Konkurs literacki „Nasze marzenia”

Wojewódzki Dom Kultury w Rzeszowie zaprasza do udziału w kolejnej edycji Podkarpackiego Konkursu „Literatura i Dzieci – Nasze Marzenia”, organizowanego pod patronatem Marszałka Województwa Podkarpackiego ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu „Literatura i czytelnictwo”.

Finał Konkursu odbędzie się w WDK w dniach 9–10 listopada br., poprzedzony przeglądami rejonowymi w ośrodkach kultury województwa podkarpackiego (od września do listopada). Uroczysta Gala Laureatów została zaplanowana na 15 grudnia br.

Regulamin konkursu oraz karta zgłoszenia dostępna na jest na stronie internetowej www.wdk.podkarpackie.pl.
Blizsze inf.: Małgorzata Hołowińska, tel. 017 853 25 35

TEATR IM. WANDY SIEMASZKOWEJ W RZESZOWIE

ADRES: 35-010 RZESZÓW, UL. SOKOŁA 7/9

Dyrektor naczelny: Przemysław Tejkowski

Telefony: 017 853 20 01 (centrala)

017 853 27 48 (dyrekcja)

Faks: 017 853 27 48

E-mail: sekretariat@teatr-rzeszow.pl

Internet: www.teatr-rzeszow.pl

Sprzedaż i rezerwację biletów indywidualnych i zbiorowych prowadzą Biuro Obsługi Widzów oraz Kasa Teatru: poniedziałki 8.00–16.00, wtorki–piątki 8.00–18.00, soboty i niedziele 15.00–18.00

W REPERTUARZE · DUŻA SCENA

ANIA Z ZIEŁONEGO WZGÓRZA

Lucy Maud Montgomery

łt. Rozalia Bernsteinowa • libretto Henryka Królikowska • reż. i chor. Jan Szurmiej • scen. Sabina Bicz-Szurmiej • muz. Zbigniew Karnecki • teksty pios. Maciej Wojtyzsko

Inscenizacja głośnej powieści Lucy Maud Montgomery pod tym samym tytułem. Wspaniały spektakl familijny.

DÉBALLAGE • Józef Szajna

scen. i reż. Józef Szajna

„Déballage” („Rozpakowanie”) – sztuka Szajny o degradacji człowieka wskutek jego pasywności, o naszych małościach, głupocie, braku miłości, którą zastępuje nienawiść.

JAN KOCHANOWSKI – MIŁO SZALEĆ KIEDY CZAS PO TEMU

reż. Sławomir Gaudyn

Po Mickiewiczu i Słowackim teatr sięga po kolejną wielką postać literatury polskiej. Wybór materiału nie jest przypadkowy, bowiem chcemy pokazać Kochanowskiego jako normalnego faceta z krwi i kości. Nie tylko autora trenów i innych dzieł, takich jak „Odprawa posłów greckich”, do których „zmuszają” w szkołach.

KOPCIUSZEK. LEŚNA 13

Maciej K. Tondera

reż. Maciej K. Tondera • scenogr. Elżbieta Oyrzanowska-Zielonacka • muz. Janusz Butryn

Spektakl przeznaczony dla najmłodszej widowni. Adaptacja znanej bajki łączy ją ze światem współczesnym. Para bohaterów jadąc motocyklem uderza w drzewo. W tym momencie przenoszą się w baśniowy świat Kopciuszka, znanej wszystkim dzieciom bohaterki popularnej bajki.

NIC NIE MOŻE WIECZNIE TRWAĆ

Remigiusz Caban, Adam Słowik

reż. Remigiusz Caban

Spektakl jest przedsięwzięciem z modnego obecnie gatunku określanego po angielsku „jukebox musical”, co po polsku można by oddać jako „musical z przebojów”. W akcję komediodramatu, z młodością z gierkowskiej epoki w tle, wplecione zostały przeboje z repertuaru niezapomnianej Anny Jantar, pamięci której przedstawienie jest dedykowane.

SŁUGA DWÓCH PANÓW

Carlo Goldoni

reż. Waldemar Matuszewski

Barwna komedia włoska. Akcja sztuki dzieje się w XVIII-wiecznej Wenecji na tle karnawału z tańcem, śpiewami i występami trupy grającej komedie dell'arte.

Pełno tu zabawnych nieporozumień i perypetii zakochanych par.

▣ „Sługa dwóch panów” (fot. J. Paszkowski)

W REPERTUARZE

MAŁA SCENA IM. ZDZISŁAWA KOZIENIA

MAŁE ZBRODNIENIE MAŁŻEŃSKIE

Eric-Emmanuel Schmitt

scen. Wojciech Stefaniak • muz. Olgierd Futoma

Dramat Erica-Emmanuela Schmitta pokazuje w doskonały sposób dynamikę związku pomiędzy kobietą a mężczyzną, którzy po 15 latach małżeństwa znaleźli się w sytuacji „zabójczo” przełomowej. Okazuje się, że każde z nich jest potencjalnym mordercą, chociaż równocześnie każde niesamowicie kocha.

MOJA CÓRKA, MOJA MIŁOŚĆ

Jean-Claude Sussfeld

reż. Remigiusz Caban • scen. Krzysztof Szczepny • muz. Adam Słowik

Sztuka współczesnego dramaturga i scenarzysty francuskiego, utrzymana w konwencji psychologicznego thrilleru, to jednocześnie przejmujące studium stosunków rodzinnych.

▷ „Moja córka, moja miłość” (fot. J. Paszkowski)

WSZYSTKO CO WIEM O MĘCZYZNACH I KOBIECIACH

Nadzieja Michajłowna Ptuszkina

reż. Szymon Kuśmider

Wodewil nawiązujący do klasycznego wariantu francuskiego czworokąta, gdzie w finale dochodzi do zamiany partnerów i szczęśliwego zakończenia, zostaje sparodiowany i osadzony w rosyjskiej współczesności, o nieprzewidywalnych konsekwencjach takiej operacji...

ZAPISKI OFICERA ARMII CZERWONEJ

Sergiusz Piasecki

reż. Sławomir Gaudyn

Prezentowana satyra jest opisem polskiej rzeczywistości na Kresach, widzianej oczami „wyzwolicielei”. Sergiusz Piasecki w humorystycznej formie pokazał zderzenie się dwóch różnych światopoglądów.

ESTRADA RZESZOWSKA

ADRES: 35-025 RZESZÓW, UL. JAGIELLOŃSKA 24

• Dyrektor: Katarzyna Olesiak
• Telefon: 017 853 80 04
• Faks: 017 853 80 13
• E-mail: estrada@estradarzeszowska.pl
• Internet: www.estradarzeszowska.pl

• 5 WRZEŚNIA, GODZ. 20.00

RZESZÓW, PLAC „LISIA GÓRA”, UL. ŻEGLARSKA 1

• Koncert zespołu SABATON (Falun, Szwecja)

• Koncert grupy szwedzkiej wykonującej power metal, w 2007 roku uznanej za najlepszy zespół hardrockowy w Szwecji. Prezentuje utwory o tematyce wojennej, szczególnie związane z II wojną światową.

• Koncert ten poprzedzą występy (od godz. 16.30) zespołów: Krusher, Ciryam oraz MonstruM.

• 12 WRZEŚNIA

RZESZÓW, RYNEK I INSTYTUCJE KULTURY

• „Kultura od kuchni”

• Dzień otwarty miejskich instytucji kultury

• 13 WRZEŚNIA, GODZ. 18.00

RZESZÓW, RYNEK

• Rzeszowskie Taneczne Show

• Występy rzeszowskich zespołów tanecznych (taniec nowoczesny i towarzyski): Aksel, Gasiiek, Nistaranga, Wolt, Bharati, Hit, Ritmo Caliete, SensDance, AniXI, Street Dance.

Gwiazda wieczoru: **Żaneta Majcher**

EDUKACJA TEATRALNA

Teatr im. Wandy Siemaszkowej przygotował propozycje z myślą o widowni dziecięcej i młodzieżowej:

• Pan Tadeusz

Premiera arcydzieła narodowego Adama Mickiewicza z udziałem całego zespołu aktorskiego, przewidziana w ramach obchodów jubileuszu 65-lecia Teatru.

• O dwóch takich, co ukradli księżyc

Inscenizacja jednej z bardziej znanych i lubianych powieści Kornela Makuszyńskiego w formie musicalu.

• Czerwony Kapturek

Znana od pokoleń bajka z myślą nie tylko o najmłodszym widzu.

• Aktor zdemaskowany albo Co (tu) jest grane?

Ostatni z odcinków teatralnego serialu *Teatr w pięciu łatwych lekcjach*.

W repertuarze także pozycje dobrze znane z poprzednich sezonów. Wśród nich nie zabraknie takich pozycji, jak:

- *Ania z Zielonego Wzgórza*
- *Jan Kochanowski – Miło szaleć kiedy czas po temu*
- *O nim zapomnieć nie wolno. Rzecz o Łukaszu Cieplińskim* oraz pozostałe tytuły serialu *Teatr w pięciu łatwych lekcjach*:
- *Latająca ryba albo Po co to wszystko*
- *Maszyna do grania albo Wszystko jest możliwe*
- *Tekst bez sensu albo Kto nam pisze role?*
- *Morderstwo Gonzagi albo coś z niczego*

Zaplanowany został także cykliczny konkurs plastyczno-literacko-aktorski ph. *Wielcy w twórczości młodych* przeznaczony dla młodzieży szkolnej i akademickiej. Tegoroczna edycja inspirowana będzie twórczością Jerzego Grotowskiego.

Projekt będzie realizowany co roku. Kolejna, przyszłoroczna edycja poświęcona będzie Fryderykowi Szopenowi. *Blisze inf.: Biuro Obsługi Widzów, tel. 017 853 20 01*

TEATR MASKA W RZESZOWIE

ADRES: 35-064 RZESZÓW, UL. MICKIEWICZA 13

Dyrektor naczelny: Antoni Borek
 Dyrektor artystyczny: Jacek Malinowski
 Telefony: 017 862 68 08, 017 862 57 17
 017 852 06 14, 017 850 13 60
 (Biuro Organizacji Widowni)

Faks: 017 862 24 07
 E-mail: teatrmaska@teatrmaska.pl
 Internet: www.teatrmaska.pl

W REPERTUARZE**BAŚŃ O RYCERZU BEZ KONIA**

Marta Guśniowska

reż. Artur Dwulit

Troszkę dydaktyczna, troszkę groteskowa, nieco tajemnicza i zagadkowa, pełna humoru i gdzieś tam sentymentalna, tu i ówdzie wzruszająca historia Rycerza bez Konia i Konia bez Rycerza, którzy szukają się nawzajem w baśniowym świecie. A wszystko to dzieje się w teatralnym świecie masek, jawajek i pacynek.

Przedstawienie dla dzieci od lat 5.

► „Baśń o Rycerzu bez konia” (fot. R. Kocaj)

SPIĄCA KRÓLEWNA

Renata Chudecka, Petr Nosálek

insc. Petr Nosálek • reż. Marek Wit

Narodziny królowej Różyczki napelniają dwór radością. Wróżki zamieszkuje królestwo zbierają się, aby obdarować małą królową najwspanialszymi zaletami. Niestety, jedna z nich, nie otrzymawszy zaproszenia na chrzciny, postanawia się zemścić. Wobec siły zła dobro niekiedy musi ustąpić, ale ostatecznie zwycięża – i nie jest prawdą, że zdarza się to tylko w bajkach.

Stylowa scenografia i kostiumy oraz piękna dworska muzyka przenoszą widzów w tajemniczy świat baśni.

Przedstawienie dla dzieci od lat 6.

Z przyjemnością informujemy, że Teatr Maska weźmie udział w Międzynarodowym Festiwalu Teatrów Lalek „Interlupa” 2009 (1–7 października w Użhorodzie na Ukrainie), gdzie zaprezentuje festiwalowej publiczności spektakl *Szpak Fryderyk* w reżyserii Anny Nowickiej.

WRÓZKA BZÓW (na podst. OSŁEJ SKÓRKI)

Charles Perrault

adapt. i reż. Ewa Sokół-Malesza

Mała księżniczka z bajki Perraulta łatwo mogłaby się rozpuścić jak dziadowski bicz, gdyby nie tytułowa Wróżka Bzów. Jest ona matką chrzestną księżniczki i dba o wszechstronny rozwój swojej podopiecznej.

Przemysłnie kieruje losem księżniczki, by poznała życie inne niż pałacowe i zasłużyła na piękną nagrodę w postaci bajkowego happy endu.

W przedstawieniu ludzki świat miesza się ze światem lalek. Dużo w nim niespodzianek, uroczych piosenek, zabawnych scen i troskliwych pouczeń. Sztuka jest pochwałą radosnego, ale i pracowitego życia.

Przedstawienie dla dzieci od lat 4.

SZPAK FRYDERYK

Rudolf Herfurtner

reż. Anna Nowicka • scen. Marika Wojciechowska • muz. Michał Górczyński

premiera: 5 września

Pan Huber i Pani Maier to sąsiedzi, a zarazem odwieczni wrogowie. On jest właścicielem kamienicy i przesadnie dbającym o porządek gburem, ona ubogą lokatorką, mieszkającą w suterenie. Oboje mają swoje ekscentryczne przyzwyczajenia – pan Huber karmi ptaki, a pani Maier hoduje szczury. Mają także swoją tajemnicę – ich sympatia do zwierząt wynika z samotności i pragnienia posiadania kogoś, kim można się zaopiekować.

► „Szpak Fryderyk” (fot. R. Kocaj)

Pewnego dnia dochodzi do spotkania, które raz na zawsze zażęgnie spory. Wykorzystując zabawną historię o szpakach i szcurach, pani Maier pokazuje, że nie należy niczego ani nikogo oceniać po pozorach. Dzięki tej opowieści, która przetrza się w teatrze, sąsiedzkie niesnaski przetrzają się w przyjaźń, a być może w coś więcej...

Przedstawienie dla dzieci od lat 5.

MAŁA KSIĘŻNICZKA

Arkadiusz Klucznik

(na podstawie powieści F. H. Burnett)

reż. Arkadiusz Klucznik • scen. Monika Polak-Luścińska • muz. Michał Miki-Kowalczyk • chor. Bożena Klimczak
premiery: 3 października

Zrealizowany na podstawie słynnej powieści F. H. Burnett spektakl przedstawia historię Sary, córki oficera armii królowej Wiktorii. Mała Sara zostaje przywieziona przez ojca do Londynu ze stanowiących brytyjską kolonię Indii, aby na jednej z najlepszych angielskich pensji dla dziewcząt odebrać staranne wychowanie, właściwe pannom z dobrych domów. Po śmierci ojca i stracie majątku dziewczynka jest zmuszona przerwać naukę i pracować jako posługaczka. Jednak cudowny zbieg okoliczności sprawia, że jej los się odменя.

Spektakl ma formę musicalu. Stylowa scenografia oraz wiktoriańskie kostiumy przenoszą widzów w tajemniczy świat dziewiętnastowiecznego Londynu. Role Sary i Oliviera – obok profesjonalnych aktorów – grają równieśnicy bohaterów powieści.

Przedstawienie dla dzieci od lat 5.

REPERTUAR TEATRU „MASKA” NA WRZESIEŃ I PAŹDZIERNIK

<i>Baśń o Rycerzu bez Konia</i>	20.09	16.30
<i>Mała księżniczka</i>	3-4.10, 11.10, 18.10	16.30
	7.10, 9.10, 13-16.10, 20-23.10, 27-30.10	9.00
<i>Szpak Fryderyk</i>	5-6.09, 25.10	16.30
	8-11.09, 15-18.09, 22-25.09	9.00
	29-30.09, 1-2.10	9.00
<i>Śpiąca królewna</i>	27.09	16.30
<i>Wróżka Bzów</i>	13.09	16.30

Dyrekcja zastrzega sobie możliwość zmian w repertuarze

W niedziele przed spektaklami istnieje możliwość zwiedzenia Muzeum Lalek Teatralnych. Wyjście o 15.30. Biletem wstępu do Muzeum jest zakupiony bilet na niedzielny spektakl.

EDUKACJA TEATRALNA

Nasza propozycja edukacyjna ma na celu zapoznanie dzieci i młodzieży z tajemnicami sztuki teatru, a w szczególności teatru lalek. Zajęcia prowadzone są przez aktorów i konstruktora w grupach liczących maksymalnie czterdzieści osób (niektóre lekcje wymagają mniejszych grup), trwają 45 minut. Dostosowane są do programu nauczania, uzupełniają i poszerzają wiadomości zdobyte w szkole. Sposób prowadzenia zajęć odpowiada wiekowi uczestników.

Proponujemy następujące tematy:

1. *Lekcja w Muzeum Lalek Teatralnych* (podstawowe rodzaje lalek teatralnych, poznanie zasad animacji kukły i pacynki, zapoznanie ze zbiorami Muzeum).
2. *Spotkanie z aktorem* (techniki animacji, rozmowa z aktorem na temat jego pracy: szkolnictwo teatralne, praca nad rolą, warsztat aktora-lalkarza).
3. *Spotkanie z konstruktorem lalek* (projekty scenografii, kostiumów i lalek, zapoznanie z różnorodnymi konstrukcjami lalek teatralnych i sposobami wykonywania rekwizytów).
4. *Słownictwo teatralne* (próba uporządkowania terminów teatralnych z zakresu: twórców teatru, realizatorów spektaklu, historii teatru, gatunków teatralnych, rodzajów teatru, architektury i urządzeń scenicznych – zwiedzanie zaplecza sceny).

5. *Teatr przedmiotu* (teatr animacji, teatr ożywiania jako podstawa teatru lalek; zajęcie z aktorem).
6. *Jak powstaje spektakl teatralny* (praca twórców przedstawienia; reżyser scenograf, kompozytor, choreograf, aktor; wymagane są mniejsze grupy 15–20 osób).
7. *Język literacki a język sceny – próba wychwycenia różnic i podobieństw* (drama, praca w grupach; wymagane są mniejsze grupy 15–20 osób).
8. *Maska w teatrze* (funkcje maski, historia maski, zasady gry w masce).
9. *Scenografia, rekwizyt i światło – ich funkcjonowanie w przedstawieniu, umowność teatralnej rzeczywistości* (lekcja z wykorzystaniem dekoracji i rekwizytów teatralnych; etudy sceniczne).
10. *Ruch sceniczny* (teatr jako „dzianie się”; charakterystyka postaci poprzez ruch; znaczenie gestu na scenie; etudy ruchowe).

Spotkania edukacyjne są propozycją dla widzów Teatru „Maska” odbywają się przed lub po spektaklu. W przypadku braku wolnego terminu mogą zostać zrealizowane w innym czasie.

Lekcje można zamawiać przy rezerwacji spektakli w Biurze Organizacji Widowni, tel. 017 852 06 14, 017 850 13 60.

FILHARMONIA IM. A. MALAWSKIEGO W RZESZOWIE

ADRES: 35-959 RZESZÓW, UL. CHOPINA 30

Dyrektor naczelny: Marta Wierzbieniec
Telefony: 017 862 84 08 (centrala)
017 862 85 07 (Biuro Koncertowe)
Tel./Faks: 017 862 23 33 (dyrekcja)
E-mail: filh.rz@pro.onet.pl
Internet: www.filharmonia.rzeszow.pl

PROGRAM KONCERTÓW

1 WRZEŚNIA, GODZ. 18.00 • RYNEK

Koncert z okazji 70. rocznicy wybuchu II wojny światowej

ORKIESTRA FILHARMONII RZESZOWSKIEJ
połączone chóry: CANTATA, „COLEGIUM MUSICUM”,
„EMMANUEL”, „SANCTA FAMILIA”, INSTYTUTU
MUZYKI UNIwersyTERU RZESZOWSKIEGO
TOMASZ CHMIEL – dyrygent
MARCIN WOLAK – baryton

W programie: Polskie pieśni patriotyczne (w opracowaniu
Tomasza Chmiela)

13 WRZEŚNIA, GODZ. 19.00 • INSTYTUT MUZYKI

Koncert kameralny JOSCHO STEPHAN TRIO

W programie: „Gypsy jazz”

25 WRZEŚNIA, GODZ. 19.00

Inauguracja Sezonu 2009/2010

ORKIESTRA FILHARMONII RZESZOWSKIEJ
VLADIMIR KIRADJIEV – dyrygent
THOMAS DUIS – fortepian

W programie:

- G. F. Haendel – „Muzyka na wodzie”
- M. Karłowicz – „Odwieczne Pieśni”
- L. van Beethoven – *V Koncert fortepianowy Es-dur op. 73*

1 PAŹDZIERNIKA, GODZ. 19.00 • INSTYTUT MUZYKI

Koncert kameralny „Soliści Filharmonii”

ROBERT NAŚCISZEWSKI – skrzypce
OREST TELWACH – skrzypce
PIOTR GAJDA – altówka
ANNA NAŚCISZEWSKA – wiolonczela

► Tomasz Chmiel

► Thomas Duis

► Piotr Pławner

► Agnieszka Piaś

UWAGA! Trwa remont Filharmonii

(przez cały sezon artystyczny 2009/2010)

W czasie trwania remontu koncerty odbywać się będą
w sali koncertowej Instytutu Muzyki Uniwersytetu
Rzeszowskiego przy ul. Dąbrowskiego 83. Kasa bileto-
wa w Instytucie Muzyki czynna od 15 września.

Biuro koncertowe przeniesione czasowo na X piętro
budynku Elektromontażu Rzeszów S.A. przy ul. Sło-
wackiego 20. Telefony bez zmian.

ŚLAWOMIR UJEK – kontrabas

Gościnnie: PIOTR KOŚCIK – fortepian

W programie: F. Chopin, G. Rossini

2 PAŹDZIERNIKA, GODZ. 19.00 • INSTYTUT MUZYKI

ORKIESTRA FILHARMONII RZESZOWSKIEJ
PIOTR PŁAWNER – dyrygent/skrzypce

W programie:

- W. A. Mozart – *Divertimento D-dur KV 136*
- F. Mendelssohn – *Koncert na skrzypce i orkiestrę d-moll*
- W. A. Mozart – *Serenada nr 5 D-dur KV 204*

9 PAŹDZIERNIKA, GODZ. 19.00 • INSTYTUT MUZYKI

ORKIESTRA FILHARMONII RZESZOWSKIEJ
TOMASZ TOKARCZYK – dyrygent
JOANNA MOSKOWICZ – sopran
ALEKSANDER ZUCHOWICZ – tenor

W programie:

- G. Rossini – „*Cyruлик sewilski*”
- G. Verdi – „*Rigoletto*” (najpiękniejsze fragmenty)

16 PAŹDZIERNIKA, GODZ. 19.00 • INSTYTUT MUZYKI

Dzień Papieski

ORKIESTRA FILHARMONII RZESZOWSKIEJ
JERZY KOSEK – dyrygent
ROBERT KABARA – skrzypce
BARTŁOMIEJ STANIAK – skrzypce
MACIEJ GALLAS – tenor

W programie:

- A. Zawadzka-Gołosz – „*Mirrors*”
- G. Holst – *Suita św. Pawła*
- J. S. Bach – *Podwójny koncert skrzypcowy d-moll*
- K. Szymanowski – *Harnasie op. 55* (wersja koncertowa)

23 PAŹDZIERNIKA, GODZ. 19.00 • INSTYTUT MUZYKI
ORKIESTRA FILHARMONII RZESZOWSKIEJ
VLADIMIR KIRADJIEV – dyrygent
AGNIESZKA PIASS – sopran

W programie:

- J. Brahms – *Serenada nr 2*
- M. Ravel – *Szecherezada*
- G. Bizet / Szchedrin – *Suita baletowa „Carmen” na orkiestrę i perkusję*

29 PAŹDZIERNIKA, GODZ. 19.00 • INSTYTUT MUZYKI
ORKIESTRA FILHARMONII RZESZOWSKIEJ
JAN STANIENDA – dyrygent/skrzypce
OKSANA MALINOWSKA – skrzypce
ANNA NAŚCISZEWSKA – wiolonczela
DARIUSZ TOBIASZ – obój
JANUSZ KAPIAS – fagot

W programie:

- G. Rossini – *Uwertura do opery „Włoszka w Algierze”*
- J. Haydn – *Symfonia koncertująca na skrzypce, wiolonczelę, obój i fagot*
- J. Haydn – *Symfonia nr 104*

OFERTA EDUKACYJNA
FILHARMONII
NA SEZON 2009/2010

W sezonie artystycznym 2009/2010 kontynuować będziemy cykliczną edukację muzyczną w formie „audycji muzycznych” oraz „Muzyczne spotkania z Filharmonią”.

Cykl ośmiu audycji w roku szkolnym/przedszkolnym pozwoli przybliżyć młodym słuchaczom ciekawy świat muzyki. Zaprezentowany zostanie repertuar klasyczny i współczesny, formy muzyki sakralnej, elementy folkloru oraz muzyka rozrywkowa.

W programie audycji znajdują się m.in. tematy związane z porami roku, muzyką Fryderyka Chopina (w Roku Chopinowskim 2010), nawiązemy do folkloru rzeszowskiego, przybliżymy wydarzenia muzyczne naszego regionu.

Szczegółowa tematyka i terminy audycji ustalane są bezpośrednio z zainteresowanymi placówkami oświatowymi.

Kolejna propozycja skierowana do szkół to „Muzyczne spotkania z Filharmonią”. Są to bardziej okazjonalne imprezy, podczas których realizujemy program na życzenie.

Przewidujemy również koncerty z okazji Dnia Dziecka oraz Mikołajkowe. Będą to większe formy, podczas których młodzi słuchacze mogą zobaczyć widowiska baletowo-muzyczne, orkiestrę i zespoły kameralne działające przy Filharmonii. Tradycją stało się obdarowywanie dzieci drobnymi upominkami pozyskiwanymi od sponsorów.

Osobą odpowiedzialną za organizację edukacji muzycznej jest p. Danuta Mróz, tel. 017 862 84 08.

II FESTIWAL IM. KSIĘCIA MICHAŁA
KLEOFASA OGIŃSKIEGO
IWONICZ-ZDRÓJ · KINO „WCZASOWICZ”

20 WRZEŚNIA

Poloneza czas zacząć

wyst.: Elżbieta Stefańska (klawesyn),
Romana Maciuk-Angel i Dariusz Brojek (taniec)

11 PAŹDZIERNIKA

Arcydzieła muzyki polskiej

wyst. studenci Akademii Muzycznej w Krakowie
(fortepian, skrzypce, altówka, wiolonczela)

25 PAŹDZIERNIKA

Koncert w wyk. wyróżnionych uczestników
**I Iwonickiego Dnia Młodych Wykonawców
Muzyki Polskiej**

Blizsze inf.: GOK w Iwonicy-Zdroju, tel. 013 435 03 30

XIX FESTIWAL IM. ADAMA DIDURA
SANOCKI DOM KULTURY · 20-27 WRZEŚNIA

17-18 WRZEŚNIA, GODZ. 18.00, 20.00 • KINO SDK
PRELUDIUM: Festiwalowe kino artystyczne

20 WRZEŚNIA, GODZ. 18.00; 21 WRZEŚNIA, GODZ. 11.00

G. Paisiello – „Cyruлик sewilski”

w wyk. Warszawskiej Opery Kameralnej

21 WRZEŚNIA, GODZ. 19.00

Parafrazy operowe – wyst.: Piotr Pławner (skrzypce),
Maria Sz wajger-Kulakowska (fortepian)

22 WRZEŚNIA, GODZ. 18.00

Koncert Muzyki Gospel – wyst.: Ewa Uryga – vocal,
zespół instrumentalny, Opole Gospel Choir

23 WRZEŚNIA, GODZ. 18.00

Inspiracje muzyką cygańską – wyst.: Lilianna Zalesińska
– mezzosopran, Piotr Szymanowicz – fortepian

24 WRZEŚNIA, GODZ. 18.00

„Oniegin” w wyk. Sanktpetersburskiego
Teatru Baletu Borisa Ejfmana

25 WRZEŚNIA, GODZ. 18.00

Wieczór wspomnień Didura – Kiepura

wyst.: Bogusław Kaczyński, Sławomir Pietras

26 WRZEŚNIA, GODZ. 19.00 • SKANSEN

S. Moniuszko – „Straszny Dwór”

w wyk. solistów, chóru, baletu i orkiestry Opary Śląskiej

27 WRZEŚNIA, GODZ. 11.00 • ZAMEK

Wokalni następcy Adama Didura

– spotkanie z redaktorem Józefem Kańskim

27 WRZEŚNIA, GODZ. 19.00

Koncert Galowy: G. Donizetti – „Łucja z Lammermoor”
w wyk. chóru i orkiestry Opary Śląskiej

Blizsze inf.: Sanocki Dom Kultury, tel. 013 463 10 42

MUZEUM OKRĘGOWE W RZESZOWIE

ADRES: 35-030 RZESZÓW, UL. 3 MAJA 19

Dyrektor: Bogdan Kaczmar
 Telefon: 017 853 52 78
 Faks: 017 853 60 84
 E-mail: sekretariat@muzeum.rzeszow.pl
 Internet: www.muzeum.rzeszow.pl

WYSTAWY STAŁE

- Malarstwo włoskie ze zbiorów Galerii Malarstwa Europejskiego
- Galeria malarstwa polskiego XVIII-XX w.
- Galeria rzemiosła artystycznego
- „Odkopana przeszłość”. Pradzieje Polski południowo-wschodniej
- Czyn zbrojny żołnierza polskiego 1914-1945

WYSTAWY CZASOWE

- Polska Marynarka Wojenna w II wojnie światowej (od 4 września)

Polska Marynarka Wojenna w II wojnie światowej

Siedemdziesiąt rocznicę wybuchu II wojny światowej chcieliśmy zaakcentować czasową ekspozycją *Polska Marynarka Wojenna w II wojnie światowej* pochodzącą ze zbiorów Muzeum Marynarki Wojennej w Gdyni.

▷ ORP „Rys”
– pierwszy polski okręt podwodny
(*foto. ze zbiorów Muzeum Okręgowego w Rzeszowie*)

28 listopada 1918 roku naczelnik państwa Józef Piłsudski powołał do życia Polską Marynarkę Wojenną. W roku 1924 opracowano dwunastoletni program rozwoju floty. Jednak jego realizacja niestety przeciągała się ze względu na sytuację ekonomiczną i decyzje polityczne. Ostatecznie w latach 30. do Polski trafiły nowoczesne jednostki, m.in. niszczyciele ORP „Wicher” i ORP „Błyskawica”, stawiacz min ORP „Gryf”, okręty podwodne ORP „Sęp” i ORP „Orzeł”. Wybuch II wojny światowej zastał Polską Marynarkę Wojenną w fazie rozbudowy. Jeszcze przed 1 września 1939 roku, realizując plan „Pekin”, wysłano trzy najnowsze niszczyciele do Wielkiej Brytanii, które stały się zalążkiem polskich sił morskich u boku aliantów. Polskie okręty walczyły od pierwszego do ostatniego dnia

MUZEUM ETNOGRAFICZNE IM. F. KOTULI

ODDZIAŁ MUZEUM OKRĘGOWEGO W RZESZOWIE

ADRES: 35-064 RZESZÓW, RYNEK 6

Kierownik: Krzysztof Ruszel
 Telefon: 017 862 02 17

WYSTAWY STAŁE

- Wokół stołu
- Na co dzień i od święta. Odzież i stroje w społecznościach wiejskich w Rzeszowskiem w XIX i XX w.
- Dawna rzeźba ludowa
- Ludowe instrumenty muzyczne Podkarpacia

WYSTAWA CZASOWA

- Wiejskie patenty (do 3 stycznia 2010)

GODZINY OTWARCIA**Muzeum:**

wtorki-czwartki, niedziele 9.00-15.00 • piątki 9.00-17.30 • poniedziałki i soboty – nieczynne

Archiwum: w dni robocze 9.00-14.30

CENY BILETÓW

5,50 zł i 3,50 zł (ulgowe) • wstęp wolny – niedziele
 przewodnik – 20 zł

Wiejskie patenty

Muzeum Etnograficzne w Rzeszowie od sierpnia prezentuje zwiedzającym nową wystawę czasową *Wiejskie patenty*. Podejmuje ona niezwykle ciekawy, ale i dość rzadko poruszany temat chłopskiej myśli technicznej. Więsk postrzegana była jako środowisko konserwatywne, zachowawcze, zarówno pod względem obyczajowości jak i gospodarowania. Ta zachowawczość w części wynikała z wierności tradycji, w części zaś z biedy, aczkolwiek różnorodne wynalazki i modyfikacje nieustannie pojawiały się w wiejskich społecznościach. Niektórzy chłopci, obserwując nowe urządzenia i sprzęty gospodarcze w mieście oraz przy pracy „na pańskim”, wprowadzali różne udoskonolenia we własnych gospodarstwach posługując się dostępnymi narzędziami i materiałem. Tacy samorodni wynalazcy często byli postrzegani przez wiejską gromadę

cd. na str. 13 ***

wojny na Oceanie Atlantyckim i Morzach: Śródziemnym, Północnym i Arktycznym. W sumie przepłynęły 1 213 000 mil morskich, eskortując 787 konwojów i uczestnicząc w 1162 operacjach wojskowych.

Na wystawie prezentujemy wiele ciekawych eksponatów, m.in. fragmenty umundurowania i uzbrojenia, modele okrętów, jak również obrazy o tematyce marynistycznej, które przypominają o tamtym ciężkim czasie wojny i niełatwej służbie na morzu.

Otwarcie wystawy odbędzie się 4 września br.

OFERTA EDUKACYJNA MUZEUM OKRĘGOWEGO W RZESZOWIE NA ROK SZKOLNY 2009/2010

Muzeum Okręgowe w Rzeszowie wraz z swoimi oddziałami, tzn. Muzeum Historii Miasta Rzeszowa oraz Muzeum Etnograficznym im. F. Kotuli, oferuje wszystkim typom szkół rzeszowskich organizację **lekcji muzealnych**.

GMACH GŁÓWNY

Lekcje muzealne prosimy zamawiać w Gmachu Głównym, ul. 3 Maja 19, tel.: 017 853 52 78, 017 853 60 83. Są one prowadzone bezpłatnie, uczestnicy zajęć płacą jedynie za wstęp do muzeum, który dla uczniów i młodzieży szkolnej wynosi 4,50 zł.

Lekcja muzealna trwa około 45 minut. Należy je zamawiać z przynajmniej trzydniowym wyprzedzeniem. Prowadzone są na wystawach stałych lub czasowych w salach muzealnych, w których prezentowane są uczniom ekspozycje przygotowane specjalnie do tematu zajęć.

Lekcje przeznaczone są dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i licealnych.

Tematy lekcji muzealnych

ARCHEOLOGIA

- Pradzieje Polski południowo-wschodniej
- Łupanie i głądzenie – jak wykonywano narzędzia w epoce kamienia?
- Jak powstało rolnictwo?
- Jak żyli nasi przodkowie? (temat może dotyczyć poszczególnych epok lub okresów)
- Rzemiosło w dawnych czasach
- Po co Rzymianie przybywali nad Wisłę?
- Czym zajmuje się archeologia i jak pracuje archeolog?
- Kim byli i jak żyli... (do wyboru Scytowie, Celtowie, Germanie, Słowianie)
- Średniowieczne grodziska w okolicach Rzeszowa

HISTORIA

- O herbie Rzeszowa
- Z dziejów polskiej złotówki
- Formacje polskie podczas I wojny światowej
- Żołnierz polski w walkach „o niepodległość i granice” (1918–1921)
- Wojsko Polskie w okresie międzywojennym oraz jego udział w kampanii wrześniowej 1939 roku
- Polacy na frontach II wojny światowej
- Czyn zbrojny żołnierza polskiego 1914–1945
- Karabin i menażka – życie żołnierskie w okopach
- „Nie masz pana nad ulana...” – obyczaje i zwyczaje kawalerskie II RP
- Bez patosu – wojenne losy znanych i nieznanych

HISTORIA SZTUKI

- Mecenat artystyczny ks. Lubomirskich w Rzeszowie

- Historia Galerii Dąbskich
- Religia i mity – wątki biblijne i alegoryczne w europejskim malarstwie od XVI do pocz. XIX wieku
- Malarstwo włoskie w epoce nowożytnej – nowe spojrzenie człowieka na otaczający go świat
- Wokół baroku – złożoność kultury i sztuki baroku, światopoglądu, mentalności i obyczajowości
- Sztuka sarmatyzmu
- Polski portret na przestrzeni dziejów
- Galeria Malarstwa Polskiego w zbiorach Muzeum Okręgowego w Rzeszowie
- Polskie malarstwo krajobrazowe
- Malarstwo Młodej Polski
- O działalności Firmy Portretowej Stanisława Ignacego Witkiewicza
- O technikach zdobniczych w rzemiośle artystycznym
- O technikach malarskich i rysunkowych
- Akwarela, tempera, olej – podobieństwa i różnice technik malarskich
- Świat widziany kolorem – kolekcja kolorystów ze zbiorów Muzeum Okręgowego w Rzeszowie
- Warto przyjść do muzeum – co to jest muzeum, kto w nim pracuje i po co?

KONSERWACJA

- Prezentacja działalności pracowni konserwatorskiej
- Wybrane zabytki muzealne w trakcie konserwacji

MUZEUM HISTORII MIASTA RZESZOWA

Lekcje muzealne prosimy zamawiać z tygodniowym wyprzedzeniem w Muzeum Historii Miasta Rzeszowa, ul. Rynek 12 (wejście od ul. Baldachówka), tel. 017 875 41 98. Uczestnicy zajęć płacą jedynie za wstęp do muzeum, który dla uczniów i młodzieży szkolnej wynosi 2,50 zł, nie ponoszą natomiast żadnych dodatkowych kosztów związanych z samą lekcją.

Tematy lekcji muzealnych

PRZEDSZKOLE I NAUCZANIE POCZĄTKOWE (KL. I–III)

- Co to jest muzeum?
 - I Ty możesz zostać architektem – „budujemy” dawny Rzeszów
 - Godło, flaga, hymn – najważniejsze symbole narodowe
 - Dawno, dawno temu... – opowieść o czasach królów, rycerzy i dam
 - Spacerkiem po Starym Mieście
 - Jak powstał Rzeszów
 - O dawnym Rzeszowie
- SZKOŁA PODSTAWOWA (KL. IV–VI)**
- Muzeum i jego zadania

*** cd. ze str. 11 (Muzeum Okręgowe... • Oferta edukacyjna)

- Pamiątki rodzinne – źródło poznania życia i zwyczajów naszych przodków
- Jak powstał i rozwijał się dawny Rzeszów
- Trzy najważniejsze symbole Polaka – godło, flaga i hymn
- O rycerzach, damach i turniejach
- Spacerkiem po Starówce – najstarsze i najciekawsze zabytki Rzeszowa
- Stary cmentarz – miejsce spoczynku zasłużonych Rzeszowian
- Wykopaliska i eksponaty muzealne jako źródło wiedzy historycznej
- A. Mickiewicz, T. Kościuszko, L. Lis-Kula, W. Sikorski – szlakiem najstynniejszych rzeszowskich pomników
- Wspomnienie o pułkowniku Leopoldzie Lisie-Kuli
- Zdjęcia ze starego albumu – dawny Rzeszów w obiektywie Edwarda Janusza
- Życie codzienne mieszkańców Rzeszowa podczas II wojny światowej
- Ekspresem po dawnym Rzeszowie

SZKOŁY PONADPODSTAWOWE

- Lokacja średniowiecznego miasta na przykładzie Rzeszowa
- Rozwój Rzeszowa na przestrzeni wieków
- Udział rzeszowian w Powstaniu Styczniowym
- Żydzi w krajobrazie Rzeszowa
- Stary cmentarz – najstarsza nekropolia w mieście
- Rzeszów w czasach autonomii galicyjskiej
- Historia na szkle zapisana – dawny Rzeszów w obiektywie Edwarda Janusza
- Rzeszów w okresie II Rzeczypospolitej – życie społeczne i kulturalne
- Leopold Lis-Kula – przykład patriotyzmu i poświęcenia w walce o niepodległość Polski
- Rzeszów podczas II wojny światowej – dzień powszedni w okupowanym mieście
- Śladami bohaterów narodowych, których pomniki znajdują się w Rzeszowie

▮ Lekcja w Muzeum Historycznym Miasta Rzeszowa (fot. R. Kocof)

- Najważniejsze zabytki rzeszowskiej starówki
- Ekspresem po dawnym Rzeszowie

PROPOZYCJE TEMATÓW DLA KÓLEK HISTORYCZNYCH

I. Cykl tematów o kulturze żydowskiej

- Spacer po nieistniejącej dzielnicy
- Święta i zwyczaje żydowskie
- Tora – Święta księga

II. Cykl lekcji o historii miasta

- Rozwój przestrzenny miasta Rzeszowa
- Życie codzienne w mieście w okresie średniowiecza
- Życie codzienne w mieście w czasach nowożytnych

MUZEUM ETNOGRAFICZNE IM. F. KOTULI

Lekcje muzealne prosimy zamawiać z co najmniej dwudniowym wyprzedzeniem w Muzeum Etnograficznym im. F. Kotuli, ul. Rynek 12 (wejście od ul. Baldachówka), tel. 017 875 41 98. Uczestnicy zajęć płacą jedynie za wstęp do muzeum, który dla uczniów i młodzieży szkolnej wynosi 3,50 zł, nie ponoszą natomiast żadnych dodatkowych kosztów związanych z samą lekcją.

Tematy lekcji muzealnych

- Magiczny czas Świąt Bożego Narodzenia
- Radosny czas Wielkiej Nocy
- W chłopskiej chacie i zagrodzie
- Gdzie drwa rąbią tam trzaski lecą – ginące zawody
- Licho nadali – strzygi, demony, wróżby i przepowiednie
- Świat naszych dziadków – kultura duchowa ludności wiejskiej
- Od kolebki do grobu – obrzędy przejścia
- Gra kapela! Muzykanci wiejscy
- Tajemnice ludowych instrumentów
- Wesele ludowe – obrzęd czy zabawa? cd. na str. 13 ***

▮ Prezentacja sposobu wiązania chusty na lekcji w Muzeum Etnograficznym w Rzeszowie (fot. G. Stec)

MUZEUM HISTORII MIASTA RZESZOWA

ODDZIAŁ MUZEUM OKRĘGOWEGO W RZESZOWIE
ADRES: 35-030 RZESZÓW, RYNEK 12

Telefon: 017 875 41 99

WYSTAWA STAŁA

– Sześć wieków Rzeszowa (1354–1944)

GODZINY OTWARCIA

– wtorki–czwartki, niedziele 9.00–15.00

– piątki 10.00–17.30

– poniedziałki i soboty – nieczynne

CENY BILETÓW

3,50 zł i 2,50 zł (ulgowe)

*** cd. ze str. 10 (Muzeum Etnograficzne...)

początkowo jako dziwacy, w końcu jednak spotykali się z jej uznaniem, a z ich „patentów” niejednokrotnie korzystała cała okolica.

Chłopska wynalazczość, pomysłowość, skrzętność, jednym słowem – wiejskie „patenty” miały zastosowanie niemalże we wszystkich dziedzinach życia. Dokumentują ją zaprezentowane na wystawie sprzęty rolnicze, gospodarskie, rzemieślnicze i domowe. Są to zarówno ulepszone sprzęty tradycyjne, jak również urządzenia własnej konstrukcji wzorowane na nowoczesnych wyrobach fabrycznych.

Wystawa obrazuje również kolejne fazy rozwoju chłopskiej myśli technicznej: od prostej konstrukcji np. czerpaka do jagód czy kosy z grabkami, poprzez mechanizację urządzeń z wykorzystaniem siły zwierząt i naturalnej energii (wiatru, wody), aż do współczesnych zastosowań silnika spalinowego.

Agata Mazur

*** cd. ze str. 12 (Muzeum Okręgowe... • Oferta edukacyjna)

- Biblia ubogich – architektura i malarstwo sakralne
- Za siedmioma górami, za siedzioma lasami... Baśnie, podania i legendy ludowe

MUZEUM DOBRANOCEK W RZESZOWIE

(ZE ZBIORÓW WOJCIECHA JAMY)

ADRES: 35-064 RZESZÓW, UL. SŁOWACKIEGO 8

Telefon: 017 852 57 15

E-mail: poczta@muzeumdobranocek.com.pl

Internet: www.muzeumdobranocek.com.pl

WYSTAWA STAŁA

– „Pora na dobranoc” – pamiątki związane z dobranocami

WYSTAWY CZASOWE

– „Witaj Szkoło!” – wystawa prezentująca akcesoria szkolne z minionej epoki (1 września – 17 października)

– „Pocztowe impresje” – wystawa znaczków, kartek oraz stempli pocztowych (od 18 października)

SEANSE GŁOŚNEGO CZYTANIA

Wszystkich zainteresowanych serdecznie zapraszamy na cotygodniowe czwartkowe seanse głośnego czytania i pokaz przełroczy z cyklu „Od bajki do dobranocki”. Początek spotkań o godzinie 15.30.

GODZINY OTWARCIA

wtorki–piątki 9.00–15.30 • soboty, niedziele 9.00–16.30
(niedziela – dzień bezpłatny) • poniedziałki – nieczynne

CENY BILETÓW

6 zł i 3 zł (ulgowy) • dzieci do lat 7 – bezpłatnie

wejścia grupowe: przewodnik 20 zł + bilety

1 opiekun grupy powyżej 10 osób – wstęp bezpłatny

PODZIEMNA TRASA TURYSTYCZNA

„RZESZOWSKIE PIWNICE”

(WEJŚCIE PRZY RATUSZU, OD UL. SŁOWACKIEGO)

Telefon: 017 875 47 74

Unikatowy kompleks podziemnych piwnic i korytarzy pod kamienicami i płytą Rynku o długości 369 m.

Zwiedzanie odbywa się wyłącznie w grupach.

Termin do uzgodnienia: tel. 017 875 47 74.

Administrator trasy: MZBM, tel. 017 853 60 21.

GODZINY OTWARCIA

wtorki–piątki 10.00–19.00

soboty i niedziele i święta państwowe 11.00–16.00

poniedziałki – nieczynne

CENY BILETÓW

6,50 zł i 4,50 zł (ulgowe)

- Wokół ognia – funkcje ognia w kulturze ludowej
- Wodni ludzie – flisacy i oryle (transport rzeczny na Sanie i Wiśle)
- Od stóp do głów – stroje i odzież chłopska

MUZEUM PODKARPACIE W KROŚNIE

ADRES: 38-400 KROSNO, UL. PIŁSUDSKIEGO 16

Dyrektor: Jan Gancarski
 Telefon: 013 432 13 76
 Tel./faks: 013 432 43 01 (dyrekcja)
 E-mail: poczta@muzeum.krosno.pl
 promocja1@muzeum.krosno.pl
 Internet: www.muzeum.krosno.pl

WYSTAWY STAŁE

- Pradzieje Podkarpacia – przeszłość ożywiona
- Z dziejów Krosna i regionu
- Historia oświetlenia (z największą kolekcją lamp naftowych w Europie)
- Galeria sztuki krośnieńskiej XIX i XX w.
- Fortepian Pleyela z około 1860 r.
- Szkło podkarpackich hut

WYSTAWY CZASOWE

- Ginące zawody Podkarpacia – wystawa fotograficzna Arkadiusza Komskiego (wrzesień)
- W obliczu dwóch totalitaryzmów. W 70. rocznicę agresji niemieckiej i sowieckiej na Polskę (wrzesień–grudzień)

GODZINY OTWARCIA

Muzeum:

- wtorek–piątek
 sezon letni (V–X) 9.00–16.00 (zwiedzanie do 17.00)
 sezon zimowy (XI–IV) 9.00–15.00 (zwiedzanie do 16.00)
- sobota–niedziela:
 sezon letni 10.00–16.00 (zwiedzanie do 17.00)
 sezon zimowy 10.00–15.00 (zwiedzanie do 16.00)
- poniedziałek – ekspozycje nieczynne

Biblioteka:

- w dni robocze 8.00–15.00

CENY BILETÓW

- wystawa stała – 7 zł i 4 zł (ulgowy)
- wystawa czasowa – 5 zł i 3 zł (ulgowy)
- wstęp wolny na wystawy stałe – niedziela
- przewodnik – 20 zł • przewodnik po Starówce – 40 zł
- przewodnik w języku obcym (angielski) – 58 zł
- lekcja muzealna – 25 zł + cena biletu ulgowego

W obliczu dwóch totalitaryzmów

Wystawa eksponowana w Muzeum Podkarpackim od września do grudnia 2009 roku została przygotowana z myślą o 70. rocznicy wybuchu drugiej wojny światowej, przypomnieniu bezwzględnej polityki okupantów wobec polskiego społeczeństwa oraz uczczeniu pamięci ofiar wojny, nazizmu i komunizmu. Pierwsza część wystawy obejmuje tematykę wojny obronnej. Przy pomocy dokumentacji fotograficznej, archiwalnej (afisze, plakaty, zdjęcia, prasa, mapy), eksponatów (mundury, broń, wyposażenie żołnierzy, odznaczenia), dzieł sztuki (portrety, obrazy,

rzeźby, grafika) postarano się uwzględnić zarówno ogólnopolskie, jak też regionalne wydarzenia września 1939 roku. Specjalnie przygotowana dla potrzeb wystawy plansza zawierająca wykaz kilkuset poległych w 1939 roku żołnierzy z Podkarpacia (powiaty: brzozowski, jasielski, krośnieński, leski, sanocki) przypomina ofiarę naszych rodaków.

► Rysunek z prasy francuskiej, koniec września 1939 roku

Prezentowana w tej części wystawy treść historyczna ma uświadomić, że druga wojna światowa rozpoczęła się najeźdźcą Niemiec na Polskę i zdradzieckim atakiem Związku Sowieckiego, co współcześnie bywa kwestionowane przez historyków i polityków niektórych krajów.

Druga odsłona wystawy prezentuje najważniejsze przejawy eksterminacyjnej polityki okupantów wobec polskich obywateli. Zgromadzone na wystawie liczne eksponaty obozowe, prywatne pamiątki, dokumentacja archiwalna i fotograficzna pokazują, w jaki sposób okupanci zmierzali do biologicznego i duchowego wyniszczenia narodu polskiego oraz maksymalnej eksploatacji zasobów gospodarczych kraju. Również w tej części wystawy zaprezentowano wykaz setek polskich jeńców wojennych, związanych z Podkarpaciem, a rozstrzelanych przez NKWD w Katyniu, Twerze i Charkowie. O martyrologii Polaków, Żydów i Cyganów w naszym regionie przypominają też fotografie dotyczące miejsc pamięci. Wartościowym uzupełnieniem ekspozycji jest materiał z wystawy *Okupacja sowiecka na prawym brzegu Sanu 1939–1941* autorstwa Oddziału IPN w Rzeszowie. Ekspozycja w swej końcowej części nawiązuje do niszczenia narodu polskiego przez system komunistyczny po drugiej wojnie światowej.

Polityka totalitarnych państw – Niemiec i Związku Sowieckiego – skierowana przeciwko Polsce przyniosła katastrofalne skutki dla naszego narodu. Dlatego istnieje konieczność podtrzymywania pamięci o tamtych czasach, tym bardziej, że nie wszystkie okoliczności zagłady zostały wyjaśnione, a straty zadane nam przez totalitarne systemy do dziś dają o sobie znać i chyba nigdy nie zostaną wyrównane.

Wystawa od strony poznawczej i emocjonalnej ma charakter uniwersalny i jest skierowana do widzów kilku pokoleń.

Czesław Nowak

OFERTA EDUKACYJNA MUZEUM PODKARPACKIEGO W KROŚNIE NA ROK SZKOLNY 2009/2010

Muzeum Podkarpackie w Krośnie już od ponad półwiecza, chroniąc polską tradycję i dbając o edukację patriotyczną, gromadzi i udostępnia dobra kultury związane z historią regionalną, ale również i unikalne na skalę europejską zbiory. Zdecydowana ich większość tworzy wyjątkowe ekspozycje, prezentowane w zabytkowych wnętrzach Pałacu Biskupiego.

Wystawy stałe

Po Muzeum oprowadzić Państwa może przewodnik w języku polskim lub angielskim. Zwiedzanie wystaw stałych dla grup zorganizowanych trwa ok. 1–1,5 godz., dla zwiedzających indywidualnie ok. 2 godz.

Trasy turystyczne

Interesującą formą działalności oświatowo-edukacyjnej Muzeum jest oprowadzanie po zabytkowym zespole krośnieńskiej starówki, Starym Cmentarzu oraz po Grodzisku „Wały Królewskie” w Trzcinicy.

- **Trasa oprowadzania po zabytkach Starego Miasta Krosna**

Trasa obejmuje: Pałac Biskupi (siedziba Muzeum Podkarpackiego), Kościół farny pw. Św. Trójcy, Dzwonnicę farną, Rynek (założenia, Dom Wójtowski, Ratusz Renesansowy, Kamienica Wójtowska), Kościół oo. Franciszkanów (kaplica Oświęcimów), Dom Mazurkiewiczów, Kolegium Jezuitów, Kościół i klasztor oo. Kapucynów.

- **Stary Cmentarz w Krośnie**

Nekropolia założona ok. 1786 roku, zamknięta w 1954 roku. Zachowało się tam wiele cennych nagrobków oraz pomnik powstańców styczniowych.

- **Grodzisko „Wały królewskie” w Trzcinicy**

(powstający Skansen Archeologiczny – Oddział Muzeum Podkarpackiego w Krośnie)

Proponujemy zwiedzanie najstarszej w Polsce, silnie ufortyfikowanej osady z początków epoki brązu. Znajduje się tu monumentalne grodzisko wczesnośredniowieczne, najlepiej zachowany obiekt obronny z tego okresu w Małopolsce. Unikatowe zabytki pozyskane w czasie badań archeologicznych na Grodzisku eksponowane są w Muzeum Podkarpackim na wystawie archeologicznej.

22 maja 2010 roku odbędzie się oficjalne otwarcie Skansenu Archeologicznego „Karpacka Troja” w Trzcinicy. Sezon rozpocznie wielki festyn archeologiczny z mnóstwem atrakcji, szczególnie dla młodzieży. W sezonie 2010/2011 pracownicy Skansenu prowadzić będą lekcje muzealne o tematyce archeologicznej: *Pradzieje i wczesne średniowiecze w Karpatach Polskich*. Poruszane będą również tematy lekcji prowadzonych przez Dział Archeologiczny w Muzeum.

Lekcje muzealne

Tematyka dostosowana jest do programów nauczania w szkołach podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Zajęcia te wzbogacane są filmami video, slajdami, eksponatami muzealnymi, prezentacjami multimedialnymi.

ARCHEOLOGIA

- *Pradzieje Podkarpacia*
- *Początki Krosna i historia krośnieńskiego Rynku*
- *Sztuka pradziejowa*
- *Grodziska Podkarpacia*
- *Warsztat pracy archeologa*
- *Trzcinica – Karpacka Troja*
- *Życie krośnian w wiekach średnich*
- *Narzędzia pracy w pradziejach*

HISTORIA

- *Powiat krośnieński na przestrzeni wieków (obszar, granice, mieszkańcy, administracja)* cd. na str. 16 >>>

► Skansen archeologiczny – rekonstrukcja wioski słowiańskiej z IX w. (fot. J. Gancarski)

*** cd. ze str. 15 (Muzeum Podkarpackie... • Oferta edukacyjna)

- Krosno w okresie przedrozbiorowym
- Region krośnieński w czasach zaboru austriackiego (1772–1918)
- Krośnianie w powstaniach narodowych
- Udział mieszkańców Krosna i powiatu krośnieńskiego w walce o niepodległość Polski w latach 1914–1921
- Krosno w okresie międzywojennym
- Krosno i region w okresie okupacji niemieckiej
- Konspiracja niepodległościowa w latach 1944–1956

HISTORIA OŚWIETLENIA

- Historia oświecenia na przestrzeni wieków
- Lampy naftowe w zbiorach Muzeum Podkarpackiego w Krośnie

HISTORIA SZKŁA I PRZEMYSŁU SZKLARSKIEGO

- Z dziejów szklarstwa na Podkarpaciu
- Szkło, jego istota, sposoby wytwarzania i zdobienia

ŻYCIE ARTYSTYCZNE KROSNA

- Sztuka gotycka i renesansowa w Krośnie
- Krośnieńscy malarze i rzeźbiarze XIX i XX w.
- Nurty malarstwa europejskiego na przykładzie malarstwa krośnieńskiego

OGÓLNE WIADOMOŚCI O KONSERWACJI DZIEŁ SZTUKI

- Konserwacja obrazów
- Konserwacja rzeźby
- Warsztat pracy konserwatora

INNE TEMATY

- Dwory i dworki z krośnieńskiego
- Poznajemy Muzeum – instytucję upowszechniania kultury

Kilka razy w roku prezentowane są dodatkowo interesujące wystawy czasowe, tworzone ze zbiorów własnych, muzeów polskich i zagranicznych. Ich różnorodna i uniwersalna tematyka, prezentowanie unikatowych eksponatów oraz bogata oprawa plastyczna sprawiają, że każda z wystaw czasowych cieszy się ogromnym zainteresowaniem, zarówno młodzieży jak i osób dorosłych.

Proponujemy również udział w innych ciekawych formach edukacji kulturalnej: organizujemy konferencje i sesje naukowe, poświęcone tematyce archeologicznej, historycznej, kulturalnej. W Pałacu Biskupim usłyszycie Państwo również koncerty, a wśród nich kameralne recitale chopinowskie na zabytkowym Pleyelu najlepszych polskich pianistów. Każdego miesiąca organizowane są Spotkania Muzealne z ciekawymi osobistościami Podkarpacia (podróżnikami, pisarzami, regionalistami). Mają one charakter prezentacji multimedialnych, odczytów, wykładów, projekcji filmowych. Imprezy te mają charakter otwarty i bezpłatny.

Przedsięwzięcia cykliczne, które na stałe wpisały się w harmonogram Muzeum i cieszą się niesłabnącą popularnością wśród dzieci i młodzieży, to wrześniowy **Kiermasz Sztuki** z prezentacjami lokalnych artystów i rzemieślników

MUZEUM RZEMIOSŁA W KROŚNIE

ADRES: 38-400 KROSNO, UL. PIŁSUDSKIEGO 17

Dyrektor: Ewa Mańkowska
 Tel./faks: 013 432 41 88, 013 432 69 68
 E-mail: krosno@muzeumrzemiosla.pl
 Internet: www.muzeumrzemiosla.pl
 www.len.muzeumrzemiosla.pl

WYSTAWA STAŁA

– Dzieje rzemiosła Polski południowo-wschodniej

WYSTAWA CZASOWA

(Piwnica „PodCieniami”, Rynek 5, tel. 013 432 77 07)

– „Mojemu miastu” – wystawa jubileuszowa Macieja Syrka (do 21 września)

GODZINY OTWARCIA

Muzeum Rzemiosła, ul. Piłsudskiego 19

– od 1 maja do 30 września

poniedziałek–piątek 8.00–17.00

sobota 10.00–14.00 (wstęp wolny) • niedziela 10.00–14.00

– od 2 października do 30 kwietnia:

poniedziałek–piątek 8.00–15.30

sobota 10.00–14.00 (wstęp wolny)

Piwnica PodCieniami, Rynek 5 (wystawy czasowe)

poniedziałek–piątek 9.00–16.00

sobota 10.00–14.00 (wstęp wolny)

IMPREZA

– Święto dyni w Krośnie (27 września)

CENY BILETÓW

Muzeum Rzemiosła, ul. Piłsudskiego 19

5 zł i 3 zł (ulgowy) • przewodnik – 10 zł (od grupy)

lekcja muzealna – 20 zł (grupa do 25 osób)

Piwnica PodCieniami, Rynek 5 (wystawy czasowe)

4 zł i 2 zł (ulgowy) • przewodnik – 10 zł

lekcja muzealna – 40 zł

bilecik grupowy – 30 zł (grupa do 25 osób)

Obowiązuje telefoniczna rezerwacja dla grup.

Ostatnie wejście 30 min przed zamknięciem ekspozycji.

„Mojemu miastu”

– wystawa jubileuszowa Macieja Syrka

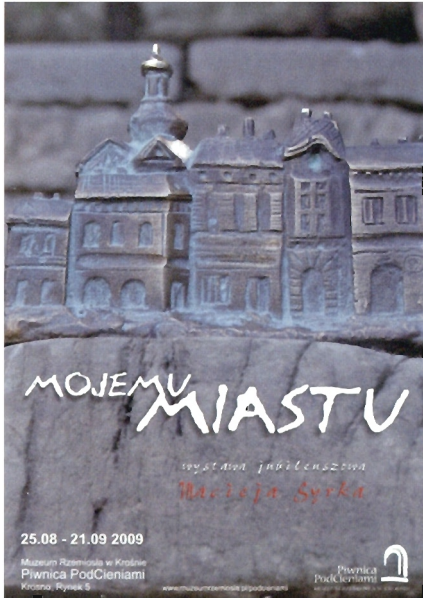
Muzeum Rzemiosła w Krośnie – Piwnica PodCieniami zaprasza na wystawę jubileuszową Macieja Syrka, uznanego w kraju i za granicą krośnieńskiego artysty, o którym Jan Tulik pisze:

oraz Dzień Otwarty połączony z Nocą w Muzeum, organizowane w maju i okraszone występami grup rekonstrukcyjnych oraz koncertami.

Szczegółową ofertę przedstawiamy na stronie: www.muzeum.krosno.pl (tam też dostępny cennik usług).

Bliższe inf.: Dział Oświatowo-Promocyjny, tel. 013 43 213 76 w. 13, e-mail: promocja@muzeum.krosno.pl

Wyobraźnia Macieja Syrka to żywioł, który owocuje eksplozją form wydobywanych z kamienia, drewna, z metalu – rozgrzanego metalu, który tylko on potrafi ujarzmić, w odpowiedniej sekundzie zalać lodowatą wodą, by wyrwać z płynnego żywiołu ten jedyny, niepowtarzalny i według niego najważniejszy kształt. Kształt wyrwany jednej chwili, o jakiej artysta decyduje.

Maciej Syrek urodził się w 1951 roku. Studiował rzeźbiarstwo na ASP w Krakowie, gdzie w 1975 roku obronił dyplom w pracowni prof. Antoniego Hajdeckiego. Mieszka i tworzy w Krośnie. Jego rzeźby znajdują się w galeriach i kolekcjach na Węgrzech, w Niemczech, Austrii, Francji, Szwajcarii, Wielkiej Brytanii, Kanadzie, USA, Japonii i Polsce. Rzeźbi w drewnie, uprawia medalierstwo i małe formy rzeźbiarskie. Zajmuje się szkłem i ceramiką, ale jego największą pasją jest brąz. Duży wpływ na twórczość Macieja Syrka ma jego zafascynowanie historią, filozofią, metafizyką i mistycyzmem Starego Testamentu. Ważną rolę odgrywają również jego korzenie, Krosno i okolice, pogranicze kultur, ten karpacki tygiel, w którym mieszają się w harmonijnej całość wpływy wielu narodów, grup etnicznych i religii. *Bożena Paradysz*

Święto dyni w Krośnie

Święto dyni w Krośnie zamykać będzie cykl letnich imprez organizowanych na krośnieńskim Rynku. Przy dźwiękach muzyki późnego lata i wczesnej jesieni odbędą się prezentacje, pokazy, konkursy oraz rodzinne gry i zabawy. Wyjątkowy smak zupy dyniowej zaprezentuje krośnieńska restauracja z najdłuższymi tradycjami – „Piwnica Wójtowska” (Rynek 7).

MUZEUUM NARODOWE ZIEMI PRZEMYSKIEJ

ADRES: 37-700 PRZEMYŚL, PL. BERKA JOSELEWICZA 1

Dyrektor: Mariusz Olbromski

Telefon: 016 679 30 00

Faks: 016 679 30 10

E-mail: mnzp@autograf.pl,
edukacja@muzeum.przemysl.pl

Internet: www.muzeum.przemysl.pl

WYSTAWY STAŁE

w trakcie aranżacji

WYSTAWY CZASOWE

- „100 na 100”. Wystawa jubileuszowa w stulecie Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej (do 18 lipca 2010)
- Przemyskie TPN i Muzeum w obronie polskiej kultury, nauki oraz tradycji. W stulecie powstania (do 21 listopada)
- Marian Stroński – Opus Vitae (do 15 września)
- Dzieła pełne modlitwy. Sztuka sakralna ze zbiorów Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej (25 września – 31 stycznia 2010)
- Oblęgorek Henryka Sienkiewicza (16 października – 30 czerwca 2010)
- Wystawa przeniesiona z Muzeum Henryka Sienkiewicza w Oblęgorku, Oddziału Muzeum Narodowego w Kielcach; będą jej towarzyszyć projekcje filmów dokumentalnych i fabularnych

WYDARZENIA

- Odświeżenie pomnika poświęconego Żołnierzom Armii Krajowej oraz sesja naukowa poświęcona AK i Państwu Podziemnemu (26 września, szczególnie na stronach internetowych MNZP)

GODZINY OTWARCIA

- wtorki, piątki 10.30–17.30 • środy, czwartki 10.00–14.30
- soboty 10.00–15.00 • niedziele 10.00–14.00 (dzień bezpłatny) • poniedziałki – nieczynne

CENY BILETÓW

8 zł i 4 zł (ulgowy)

przewodnik (w jęz. polskim) – 20 zł

w dzień bezpłatny (niedziela) pobierana jest opłata za obuwie ochronne – 1 zł

„100 na 100”. Wystawa jubileuszowa z okazji 100-lecia MNZP

Muzeum Narodowe Ziemi Przemyskiej powstało 100 lat temu w ramach działalności Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Założkiem zbiorów stała się kolekcja Kazimierza i Tadeusza Osieńskich, którzy byli też inicjatorami powołania Muzeum. Sprawą podstawową przez cały okres istnienia placówki było pozyskanie stałej siedziby, w której można by przechowywać i eksponować zbiory. I tak pierwszym miejscem służącym gromadzeniu kolekcji był dom

cd. na str. 18 >>>

► Projekt plakatu:
Marek Mikrut

*** *cd. ze str. 17 (Muzeum Narodowe Ziemi Przemyskiej)*

rodzinny braci Osieńskich, następnym – już po jej przekazaniu w wieczysty depozyt TPN-owi i powołaniu Muzeum – kamienica przy ul. Fredry 10, później kolejno: przy ul. Grodzkiej 6, od 1924 roku willa przy ul. Krętej 5, skąd zbiory zostały przeniesione w 1935 roku na ul. Władycze 7. Po wojnie, w okrojonej liczbie z powodu zniszczeń i grabieży, muzea znalazły miejsce w budynku użytkowanym dotychczas przez kurię greckokatolicką przy pl. T. Czackiego 3. Siedziba ta została decyzją Komisji Majątkowej w 2000 roku przekazana poprzedniemu użytkownikowi. W związku z tym zaistniała konieczność zabezpieczenia zbiorom warunków godnego przechowywania i ekspozycji.

Historycznym wydarzeniem w skali całego kraju była budowa w latach 2005–2008 nowoczesnego i obszernego gmachu Muzeum w centrum miasta. W grudniu 2008 roku nastąpiło jego uroczyste otwarcie. Muzeum posiada też oddziały: Muzeum Dzwonów i Fajek przy ul. Władycze 3 (od 2001 roku), Muzeum Historii Miasta Przemysła (od 2005 roku) oraz w użytkowaniu cerkiew w Posadzie Rybotyckiej (od 1990 roku).

Muzeum jest wielodziałowe – znajdują się w nim liczące około 200 tysięcy muzealiów zbiory archeologiczne, historyczne, zabytki sztuki (malarstwo, grafika, rzeźba, rzemiosło artystyczne), militaria, zabytki techniki, etnograficzne, przyrodnicze, varia oraz biblioteka.

Jubileuszowa wystawa o nazwie *100 na 100* ma na celu przedstawienie różnorodności i specyfiki zbiorów Muzeum. Zazwyczaj bowiem zwraca się uwagę na eksponaty

najcenniejsze, natomiast zwiedzający powinni mieć świadomość, że dziedzictwo kulturowe, którego odzwierciedleniem są także zbiory muzealne, to również przedmioty o wartości mniejszej, ale składające się na całość spuścizny po przodkach.

Niezwykle ważnym wydarzeniem dla historii gromadzenia zbiorów, a także dla zasobów Muzeum, było pozyskanie przez braci Osieńskich w 1897 roku heliotropowej gemmy bizantyjskiej z przełomu XI i XII wieku. To eksponat niezwyklej rangi, jeden z pięciu zachowanych takich na świecie, z największą pieczołowitością przechowywany przez pokolenia muzealników, w czasie okupacji z narażeniem życia.

Zbiory naszego Muzeum w dużej mierze pochodzą z darów, z których część stanowią kolekcje. Wśród nich należy wymienić przekaz Heleny Dąbczańskiej ze Lwowa, czy też, już w ostatnich latach, Pawlikowskich z Medyki oraz spuściznę po Janie Ekiercie (pastele, obrazy) i po Otto Axerze (rysunki i obrazy olejne). Przemysłanie, którzy z dużą uwagą przyglądają się historii swojego miasta, mogą na wystawie zobaczyć stare widoki Przemysła, poczynawszy od sztychu zamieszczonego w dziele Brauna, obrazy najciekawszych rodzimych malarzy, medale. Bliskie sercom kresowiaków są prace artystów wywodzących się z ich terenów, a także przedmioty dokumentujące kulturę polskiej wsi Rumno w pobliżu Lwowa. Ponieważ Przemysł był miastem wielokulturowym i wielowyznaniowym, prezentujemy wybór obrazów i rzeźb oraz przedmiotów obrządku łacińskiego, greckiego oraz judaika. Cennymi nabytkami są dzieła europejskich i polskich mistrzów malarstwa. Wśród

► Z wystawy „100 na 100” (fot. x2 K. Laszecki)

nich zwracają uwagę prace malarzy niderlandzkich i holenderskich oraz takich jak Kossak, Grottger, Michałowski, Chełmoński, Matejko, a także portret trumienny i wizerunki sarmackie, stanowiące specyfikę polskiej kultury. Zaciekawienie wzbudzają zbiory orientalne. Szczególnie podoba się rzemiosło artystyczne, zajmujące okazały procent naszych zasobów, wśród nich: porcelana, szkło, srebro (na przykład słynna taca augsburska), biżuteria. Tylko w skromny sposób możemy zaakcentować bogactwo posiadanych przez Muzeum tkanin, między innymi elegancką turniurę i... sztandar Hasióra. O świetności wyposażenia dawnych wnętrz pałacowych świadczą wspaniałe meble reprezentowane przez kilka egzemplarzy, w tym inkrustowany, zdobiony scenami starotestamentowymi kabinet z XVII wieku. Z bogatego księgozbioru bibliotecznego wybrano inkunabuł i starodruki. Zupełnie inną specyfikę posiadają eksponaty gromadzone przez dział historii, wśród których znaczną rolę odgrywają dokumenty i królewskie pieczęcie lakowe. Wyjątkowo liczne i cenne zbiory działu archeologicznego pochodzą z wykopalisk i znalezisk luźnych. Ogromne zainteresowanie wzbudzają skarby, ozdoby, naczynia i broń od epoki kamienia po średniowiecze. Kulturę ludową wsi ukazują: ceramika huculska, fragmenty kolekcji Antoniego Jarocho z Wyszatyc, malarstwo na szkle oraz przepięknie haftowane stroje. Prezentowane zbiory z działu przyrody to wypchane okazy zwierząt, okazy paleontologiczne, w tym ciosy potężnych megassaków żyjących kilkadziesiąt tysięcy lat temu, ciekawe okazy mineralogiczne z kolekcji Osińskiego i Dworskiego.

Zwyczajowo z okazji jubileuszy urządza się wystawy prezentujące najcenniejsze eksponaty – adekwatnie do lat istnienia danego muzeum. Na naszej wystawie jest inaczej – została ona ubogacona i pokażemy na niej aż 100 grup eksponatów z najróżniejszych dziedzin. Ich wybór jest subiektywny i uwarunkowany oceną merytoryczną organizatorów. W czasie rocznicowych obchodów zostanie opublikowane wydawnictwo, które będzie zawierało charakterystykę zbiorów oraz omówienie wystawy wraz z obszernym katalogiem. Noty katalogowe w wydawnictwie zostaną poszerzone o historię pozyskania poszczególnych muzealiów i wyniki badań pracowników naszego Muzeum.

Urszula Olbomska

CERKIEW OBRONNA

W POSADZIE RYBOTYCKIEJ

ODDZIAŁ MUZEUM NARODOWEGO ZIEMI PRZEMYSKIEJ

Najstarsza w Polsce murowana cerkiew obronna z XV wieku. Zachowane fragmenty XVII-wiecznej polichromii, a także wyryte w tynku napisy w językach łacińskim i ruskim.

GODZINY OTWARCIA
soboty 8.00–16.00

MUZEUM HISTORII MIASTA PRZEMYSŁA KAMIENICA BRZYKOWSKA

ODDZIAŁ MUZEUM NARODOWEGO ZIEMI PRZEMYSKIEJ
ADRES: 37-700 PRZEMYSŁ, RYNEK 9

Telefon: 016 678 65 01
E-mail: rynek@muzeum.przemysl.pl
Internet: www.muzeum.przemysl.pl

WYSTAWY STAŁE

- Wielka izba
- Atelier Hennera – zakład fotograficzny z przełomu XIX i XX w.
- Wnętrza mieszczańskie z XIX i I. poł. XX w.
- Początki miasta Przemyśla (wystawa archeologiczna)
- Dzieje miasta Przemyśla od Kazimierza Wielkiego do II wojny światowej
- Przemyśl w okresie II wojny światowej

WYSTAWY CZASOWE

- Obrona Przemyśla we wrześniu 1939 roku. 70-lecie wybuchu II wojny światowej (1 września – 15 października)
- „Świat kwiatów” Ireny Śliwy (4 września – 15 października)
- „Na progu niepodległości”. Wybory czerwcowe '89 w Ziemi Przemyskiej. Historia Komitetu Obywatelskiego „Solidarność” w Przemyśle, Lubaczowie, Jarosławiu i Przeworsku (do 30 października)

GODZINY OTWARCIA

wtorki, piątki 9.30–16.30 • środy, czwartki 9.00–15.00
soboty 10.00–15.00 • niedziele 10.00–14.00
poniedziałki – nieczynne
CENY BILETÓW
5 zł i 3 zł (ulgowy)
przewodnik (w jęz. polskim) – 20 zł

MUZEUM DZWONÓW I FAJEK WIEŻA ZEGAROWA

ODDZIAŁ MUZEUM NARODOWEGO ZIEMI PRZEMYSKIEJ
ADRES: 37-700 PRZEMYSŁ, UL. WŁADYCZE 3

Telefon: 016 678 96 66

WYSTAWA STAŁA

- Ekspozycja ludwisarstwa i fajkarstwa

WYSTAWY CZASOWE

- Fajki z kolekcji Michała Morawskiego (do czerwca 2010)

GODZINY OTWARCIA

wtorki, piątki 10.30–17.30
środy, czwartki 10.00–15.00
soboty 10.00–15.00 • niedziele 10.00–14.00
poniedziałki – nieczynne

OFERTA EDUKACYJNA MUZEUM NARODOWEGO ZIEMI PRZEMYSKIEJ NA ROK SZKOLNY 2009/2010

Muzeum prowadzi stałą działalność edukacyjną dla przedszkoli, szkół i świetlic, która przejawia się poprzez coroczne przekazywanie do szkół informacji: folderów o bieżącej ofercie edukacyjnej, organizowanych konkursach, warsztatach plastycznych i archeologicznych, wystawach, spotkaniach autorskich itp.

BUDYNEK GŁÓWNY MNZP, MUZEUM DZWONÓW I FAJEK

Muzeum zaprasza we wrześniu na dzień otwarty dla nauczycieli. Zaprezentowana zostanie m.in. oferta dla szkół wszystkich szczebli na rok szkolny 2009/2010.

Dla przedszkoli oraz uczniów klas nauczania początkowego przygotowana została specjalna oferta – udział w serii warsztatów pod wspólnym tytułem *Moje miasto*. Na cykl składają się pogadanki, prezentacje multimedialne, zajęcia plastyczne, wycieczki, konkursy. Efektem będzie wystawa prac dzieci, kalendarz z najciekawszymi pracami, zakładki do książek, bilbord sławiący miasto widziane oczami dzieci.

Tematy lekcji muzealnych

SZKOŁY PODSTAWOWE, GIMNAZJA

- *O świętych i ich atrybutach*
- *Co to jest ikona?*
- *Na szkle malowane*
- *Witraże – dzieła światłem malowane*
- *Dzieje miasta Przemyśla – fortyfikacje miasta*
- *Historia książki na podstawie starodruków ze zbiorów biblioteki MNZP*
- *Jak to z fajką było?*
- *Dzwony, dzwonki, dzwoneczki*

SZKOŁY ŚREDNIE

- *Przeszłość przyszłości – 100 lat MNZP*
- *Udział Polaków w kampanii napoleońskiej – bitwa pod Somosierrą*
- *Dzieje tzw. miasta żydowskiego w Przemyślu*
- *Błogosławiony Karol I*
- *Dzieje przemyskiego rzemiosła*

W ramach pomocy w przygotowaniu do matury z języka polskiego oraz historii uczniowie szkół zapraszani będą na spotkania dotyczące tematów związanych z literaturą, sztuką, historią regionu, połączone z odpowiednimi prezentacjami multimedialnymi.

MUZEUM HISTORII MIASTA PRZEMYŚLA

W nowym roku szkolnym Muzeum przygotowało ofertę edukacyjną, w której znajdują się: lekcje muzealne, warsztaty plastyczne i archeologiczne, wykłady, prelekcje,

konkursy: *Najpiękniejsza ozdoba choinkowa* (V edycja), *Historia mojej rodziny. Drzewo genealogiczne* (III edycja), jak również spotkania z ciekawymi ludźmi w cyklu *Wieczór przy świecach*, udział w ogólnopolskich akcjach *Cała Polska czyta dzieciom* i *Noc Muzeów*.

Tematy lekcji muzealnych

- *Muzeum skarbnicą naszej przeszłości, czyli po co nam muzea?*
- *W mieszkaniu prababci*
- *Legendo o Przemysłu*
- *Początki Przemysłu (lekcja archeologiczna)*
- *Przemysł w okresie od XI do XVII wieku*
- *Przemysł w czasie I wojny światowej*
- *Twierdza Przemyśl – zarys historii (lokalizacja, budowa, życie w Twierdzy w czasie oblężeń)*
- *Orląta przemyskie. Udział dzieci i młodzieży w walkach o Przemyśl na podst. dokumentów i wspomnień Orłąt*
- *Obrona Przemyśla we wrześniu 1939 roku. 70-lecie wybuchu II wojny światowej*
- *Przemysł w okresie II wojny światowej*
- *Zaginiony Świat. Historia i kultura Żydów przemyskich*

► Z wystawy „Zaginiony świat. Historia i kultura Żydów przemyskich” (fot. arch. MNZP)

- *Na progu niepodległości. Życie codzienne w PRL-owskim Przemyślu w latach 70.*
- *Krzemień w życiu człowieka (lekcja muzealna dwuczęściowa z wykładem oraz pokazem wybranych przedmiotów wykonanych z krzemienia)*
- *Najstarsza architektura murowana Przemyśla*
- *Ziemia Przemyska w zaraniu dziejów*
- *Przemysł wczesnośredniowieczny w świetle źródeł archeologicznych. Formowanie zrębów miasta średniowiecznego*
- *Z aparatem fotograficznym po świecie. Poznajemy zabytki, kulturę i obyczaje*

MUZEUM-ZAMEK W ŁAŃCUCIE

ADRES: 37-100 ŁAŃCUT, UL. ZAMKOWA 1

Dyrektor: Wit Karol Wojtowicz
 Telefony: 017 225 20 08 do 10
 Faks: 017 225 20 12
 E-mail: muzeum@zamek-lancut.pl
 Internet: www.zamek-lancut.pl

CZYNNE

Codziennie oprócz Wielkiej Soboty i Niedzieli, 3 Maja, Bożego Ciała, 1 i 11 listopada oraz okresów 21–31 maja (ekspozycje w Zamku – Festiwal Muzyczny) i 1 grudnia – 31 stycznia. W poniedziałki Muzeum otwarte wyłącznie dla grup wcześniej zgłoszonych i potwierdzonych.

GODZINY OTWARCIA

- 1 lutego – 30 listopada: 9.00–16.00
- 1 lutego – 31 maja i 1 października – 30 listopada: niedziela 9.00–17.00

- 1 czerwca – 30 września: sobota i niedziela 10.00–18.00

Ostatnie wejście godzinę przed zamknięciem.

Szczegółowe informacje o udostępnianiu na stronie internetowej: www.zamek-lancut.pl

CENY BILETÓW

Zamek, Stajnie, Wozownia – karnet:

- luty, marzec, listopad: 21 zł i 14 zł (ulgowy)
- kwiecień–październik: 23 zł i 15 zł (ulgowy)

Przewodnik:

- w jęz. polskim – wliczony w cenę biletu (do 25 osób)
- w jęz. obcym – rezerwacja min. 3 dni przed zwiedzaniem, dopłata do biletu za oprowadzenie – 3 zł od osoby

Wystawy dodatkowe:

- Oranżeria – 3 zł i 1,50 zł (ulgowy)
- 10. Pułk Strzelców Konnych – 2,50 zł i 1 zł (ulgowy)
- Sztuka cerkiewna – 6 zł i 3 zł (ulgowy)
- Storczykarnia – 5 zł i 3 zł (ulgowy)

OFERTA EDUKACYJNA MUZEUM ZAMKU W ŁAŃCUCIE NA ROK SZKOLNY 2009/2010

Spśród wielu obiektów wpisujących się w dziedzictwo kulturowe województwa podkarpackiego łańcuckiej rezydencji rodowej Lubomirskich i Potockich przypada w udziale miejsce szczególne. Rozmachem założenia i artyzmem wykonania imponowała ona od zawsze, co zresztą zgodne było z jej przeznaczeniem. Ufortyfikowany pałac w ogrodzie przyciąga do dziś twórców muzyki i plastyki. Wyraża się to w plenerach i festiwalach rozslawiających naszą małą ojczyznę w świecie. W ten sposób muzeum wnętrz – będąc świadkiem odległej historii – żyje i tworzy tę najnowszą.

Zachowana, oryginalna architektura wnętrz wraz z ekspozycją bogatych zbiorów (malarstwo, grafika, rzeźba, meble, instrumenty muzyczne, srebra, zegary, szkło, ce-

ramika, tkaniny, varia, powozy) reprezentuje przeglądowo wszystkie style historyczne od baroku do międzywojnia. Do wymienionych dołączają zbiory sztuki sakralnej.

Dział Edukacji Muzealnej Muzeum-Zamku w Łańcucie zaprasza wszystkich chętnych do uczestnictwa w zajęciach muzealnych. Nasza oferta edukacyjna – tzw. **zwiedzanie tematyczne** – wychodzi naprzeciw reformowanemu szkolnictwu i stanowi jedyny w swoim rodzaju suplement humanistycznej wiedzy podręcznikowej. Tak więc nie jest to „zwiedzanie” czy typowy wykład lekcyjny. Stawiamy na aktywność obu stron – grupy i prowadzącego – we współtworzeniu niezapomnianego spotkania z zabytkiem. Bezpośredni kontakt z dziełami sztuki ćwiczy umiejętność opisu

*cd. na str. 22 ****

*** *cd. ze str. 20 (Muz. Narodowe Ziemi Przem. • Oferta edukacyjna)*

- *Styl w sztuce (sztuka starożytnej Grecji i Rzymu, styl romański, gotycki, renesans, barok, klasycyzm, style historyzujące, styl eklektyczny, secesja, sztuka polskiego Art-Deco)*
- *Przedstawienie Bożego Narodzenia w sztuce*
- *Staropolskie obrzędy pogrzebowe*
- *Choroby i zarazy w Polsce w epoce nowożytnej*
- *Tematy związane ze zwyczajami i obrzędami oraz tradycyjną kulturą ludową*
- *Przemysł miastem wielu wyznań*
- *Historia zatrzymana w kadrze. Znane i nieznanne fotografie starego Przemysła i jego mieszkańców*
- *Tajemnice alchemii*

► Eksponaty do lekcji archeologicznej (fot. arch. MNZP)

«« cd. ze str. 21 (Muzeum Zamek w Łańcucie • Oferta edukacyjna)

i interpretacji, gwarantuje doznania estetyczne. Proponowana nauka świadomego patrzenia ma nie tylko kształtować wybredne gusty przyszłych, potencjalnych mecenasów sztuki, ale przede wszystkim pogłębiać wrażliwość na ducha minionych epok.

Uczestnictwo w proponowanym programie edukacyjnym wieńczy konkurs plastyczny *Na łańcuckim zamku*. Dział Edukacji Muzealnej zaprasza uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych do zabawy w twórców, tj. zawarcia własnych emocji, przeżyć w konkursowej pracy plastycznej.

Dokładną informację dotyczącą tej formy działalności, jak też pełną ofertę edukacyjną oraz warunki uczestnictwa, znajdziecie Państwo na stronie www.zamek-lancut.pl. Dodatkowe informacje uzyskać można także pod numerem telefonu 017 225 20 08 w. 129 lub 139 oraz e-mail: edukacja@zamek-lancut.pl codziennie od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00 do 16.00 w Dziale Edukacji Muzealnej. Zapraszamy. *Zofia Frączek*

Wybrane tematy lekcji muzealnych

• Teatr grecki

Zajęcia prowadzone metodą dramy wprowadzają wiadomości z historii teatru greckiego (przybliżenie oraz inscenizacja wybranych mitów).

• I książki mają swoją historię. W bibliotece z Piławą w herbie

Na podstawie różnorodnych zbiorów biblioteki zamkowej prezentowane są zainteresowania czytelniczko-lekcyjnerskie właścicieli pałacu.

► Lekcja muzealna nt. „Teatr grecki” – zajęcia prowadzone metodą dramy (fot. arch. DEM)

• Gród, Zamek, pałac, rezydencja, muzeum

Spacerując po wybranych wnętrzach zobaczymy zmiany, jakie zachodziły na terenie dzisiejszego Zamku od chwili jego powstania do dnia dzisiejszego.

• Każdy może być artystą

W ramach warsztatu plastycznego pobudzimy wyobraźnię ćwicząc spostrzegawczość i koncentrację. Będziemy uczyć się analizy dzieła sztuki.

• Religia i sztuka wschodniego chrześcijaństwa

Na przykładzie zbiorów sztuki cerkiewnej pochodzących z terenu południowo-wschodniej Polski uczniowie poznają ikony ikonostasu oraz elementy wyposażenia cerkwi w nawiązaniu do liturgii.

► Laureaci konkursu plastycznego „Na łańcuckim zamku” (fot. arch. DEM)

MUZEUM BUDOWNICTWA LUDOWEGO W SANOKU

ADRES: 38-500 SANOK, UL. TRAUGUTTA 3

Dyrektor: Jerzy Ginalski
Telefony: 013 463 09 04,
013 463 09 34 (dyrekcja)
Tel./faks: 013 463 53 81
E-mail: sekretariat@mblsanok.eu
Internet: www.skansen.mblsanok.pl

PARK ETNOGRAFICZNY

BIAŁA GÓRA, UL. A. RYBICKIEGO

telefon: 013 463 16 72

Park Etnograficzny z przykładami budownictwa drewnianego Pogórzan, Dolinian, Łemków i Bojków wraz z wyposażeniem wewnątrz obiektów sakralnych, mieszkalnych, gospodarczych i użyteczności publicznej.

CERKIEW W ULUCZU - ODDZIAŁ TERENOWY

36-204 DYDZIA, ULUCZ 16

WYSTAWY STAŁE

– Ikona karpacka

WYSTAWY CZASOWE

- Rzemiosło w galicyjskim miasteczku
- Bogdańscy – rodzina malarzy z Jaślisk
- „Chwalcie Pana wszystkie narody!” Judaika i sztuka sakralna w Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku

GODZINY OTWARCIA

- 1–30 kwietnia 9.00–16.00
- 1 maja – 30 września 8.00–18.00
- 1–31 października 8.00–16.00
- 1 listopada – 31 marca 9.00–14.00

CENY BILETÓW

- dorośli – 10 zł, młodzież – 6 zł
- przewodnik: język polski – 35 zł, język obcy – 45 zł

OFERTA EDUKACYJNA MUZEUM BUDOWNICTWA LUDOWEGO W SANOKU NA ROK SZKOLNY 2009/2010

Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku jest instytucją kultury o charakterze naukowo-badawczym i oświatowym, która od wielu lat aktywnie uczestniczy w edukacji dzieci i młodzieży. Pracownicy Muzeum prowadzą lekcje muzealne połączone z konkursami dla najmłodszych na terenie Parku Etnograficznego, a także wykłady, pogadanki i prezentacje w szkołach podstawowych, gimnazjach, liceach oraz w szkołach wyższych.

Najmłodszym proponujemy *Zabawy terenowe w Skansenie* połączone z szukaniem zwiedzanych obiektów oraz identyfikacją tras zwiedzania na specjalnych mapkach. Ta forma nauki przez zabawę łączy walory poznawcze z elementami zadań na orientację w terenie. Została tak pomyślana, aby najmłodszy uczestnik zajęć zapoznawał się z Parkiem Etnograficznym, najciekawszymi obiektami oraz życiem codziennym ich dziadków i pradziadków, bawiąc się jednocześnie na świeżym powietrzu w malowniczych plenerach sanockiego skansenu.

Do nieco starszych odbiorców adresowane są zajęcia tematyczne z zakresu: etnografii, architektury drewnianej, sztuki ludowej oraz archeologii regionu. Wśród lekcji etnograficznych szczególnym zainteresowaniem cieszą się tematy związane z rokiem obrzędowym, życiem codziennym dawnej wsi czy tradycyjnym rzemiosłem ludowym. Zajęcia te są doskonałym uzupełnieniem wielu tematów lekcji szkolnych, a nauczyciele realizujący ścieżki edukacyjne związane z poznawaniem dziedzictwa kulturowego regionu chętnie z nich korzystają.

Osobny blok tematyczny, kierowany głównie do liceów oraz szkół wyższych, stanowią zajęcia związane ze sztuką sakralną: *Na styku kultur, Piękno w ikonie zakłete i Typy*

obiektów sakralnych. Zajęcia te, prowadzone w oparciu o zbiory własne MBL oraz prezentowane w skansenie obiekty sakralne, przybliżają zagadnienia z zakresu symboliki oraz architektury, zarówno w obrządku greckokatolickim jak i łacińskim. Są one, podobnie jak istniejąca na terenie skansenu stała wystawa *Ikona Karpacka*, punktem wyjścia do rozważań nad podstawami teologicznymi, genezą, stylem i ewolucją formy, zarówno pojedynczych ikon, jak i całych ikonostasów.

Prowadzone są także zajęcia z archeologii miasta i regionu. Lekcje muzealne z cyklu *Historia z ziemi* odnoszą się do czasów prasłowiańskich na terenie dzisiejszego Sanoka i okolic oraz czasów wczesnośredniowiecznych. Mamy nadzieję, że będą się one cieszyły coraz większym zainteresowaniem, tym bardziej, że planujemy w przyszłości prowadzić je w oparciu o coraz bogatszy zbiór zabytków kultury materialnej oraz prezentacje multimedialne, które w sposób niezwykle plastyczny i czytelny ilustrują nawet najbardziej zawiłe i abstrakcyjne zagadnienia z pradziejów.

Przypominamy, że ze względu na bieżące zajęcia pracowników lekcje należy uzgadniać osobiście lub telefonicznie co najmniej 4 dni przed planowanym terminem przybycia. Grupa uczestnicząca w lekcji nie powinna liczyć więcej niż 25 osób. Czas trwania wykładu, w zależności od tematu, wynosi 45 minut (1 godz. lekcyjna). Cena lekcji muzealnej wynosi 2 zł od osoby za 1 godz. lekcyjną.

Oferta tematyczna lekcji muzealnych oraz wszelkie informacje dostępne są na naszej nowej stronie internetowej www.skansen.mblsanok.pl.

Alicja Typrowicz
cd. na str. 24 ***

*** cd. ze str. 23 (MBL w Sanoku - Oferta edukacyjna)

Tematy lekcji muzealnych

NA STYKU KULTUR

- Symbolika cerkiewnej i rzymskokatolickiej architektury sakralnej
- Szuka a liturgia. Wyposażenie cerkwi i świątyni rzymskokatolickiej

PIĘKNO W IKONIE ZAKŁĘTE

- Ikona – podstawy teologii. Geneza, forma, styl – w oparciu o kolekcję ikon w MBL Sanok

TYPY OBIEKTÓW SAKRALNYCH

- Architektura świątyni chrześcijańskiej na przykładzie budownictwa cerkiewnego i obrządku rzymskokatolickiego

ROK OBRZĘDOWY

- Niezwykły czas Bożego Narodzenia – o zwyczajach zimowych
- Tradycyjne kołędowanie (szopki, gwiazdy i Herody)
- Niezwykły czas Zmartwychwstania – zwyczaj wiosenne
- Duchy zjawy i upiory – świat nadzmysłowy w życiu mieszkańca dawnej wsi
- Niezwykły czas zaślubin – regionalne obrzędy weselne
- „Na świętego Andrzeja wszystkim pannom nadzieja”

WOKÓŁ PIECA I STOŁU

- Wokół stołu – o regionalnym pożywieniu i jego przygotowaniu
- „Od ziarnka do chleba” – sprzęty związane z obróbką ziarna od siewu do wypieku chleba
- „Jak to z lnem było” – sprzęty związane z obróbką włókna

OD CHYŻY DO PLEBANI

- Jak powstawał dom
- Zabytki architektury drewnianej na Podkarpaciu

JAK TO KIEDYŚ BYWAŁO

- Rzemiosła drzewne – przedmioty i narzędzia związane z wyrobem przedmiotów codziennego użytku: wyrób tyłek, wrzecion, niecek i solniczek
- Tkactwo – urządzenia i warsztaty tkackie
- „Nie święci garnki lepią” – urządzenie i wyposażenie warsztatu garncarskiego
- Rozwój urządzenia wnętrza mieszkalnego, zdobnictwo z okazji świąt
- Rzeźba ludowa, strój, haft – motywy zdobnicze

- Odzież i strój jako wyraz identyfikacji regionalnej
- Wykorzystanie surowców naturalnych w ludowych przemysłach i rzemiosłach na Podkarpaciu
- Jak wykorzystywano energię naturalną wiatru i wody na wsi

ŻYCIE CODZIENNE DAWNEJ WSI

- Życie codzienne dawnej wsi. Zajęcia domowe, sprzęty codziennego użytku
- Rok gospodarczy na wsi – cykliczność prac w polu i w zagrodzie
- Narzędzia rolnicze w dawnych wiekach
- Gospodarowanie na roli w tradycyjnej gospodarce wiejskiej

IDEA SKANSENSKA A DZIEŃ DZISIEJSZY

- Ratowanie dawnego budownictwa drewnianego jako przejaw potrzeby zachowania dziedzictwa kulturowego i tożsamości narodowej
- Skanseny w Polsce i na świecie jako miejsca identyfikacji narodowej
- Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku, jego rola w ochronie zabytków, animowaniu ruchu turystycznego i działalność dydaktyczno-oświatowa

W NASZYM MUZEUM

- Zabawy terenowe – szukanie obiektów muzealnych zaznaczonych na mapie

TROCHĘ HISTORII

- Sanocki skansen jako muzeum wzorcowe. Historia, zasady doboru obiektów, podstawowe założenia i ich realizacja na tle muzealnictwa europejskiego

HISTORIA Z ZIEMI

- Zanim przyszli Słowianie – okolice Sanoka w pradziejach
- Sanok i okolice w średniowieczu

Terminy realizacji lekcji wrzesień–listopad i marzec–kwiecień. Terminy dla tematów z grupy Roku obrzędowego uzależnione od danego święta. Lekcje należy zgłaszać na tydzień przed planowanym terminem.

▣ Skansen w jesiennej szacie (fot. arch. MBL)

MUZEUM KULTURY LUDOWEJ W KOLBUSZOWEJ

ADRES: 36-100 KOLBUSZOWA, UL. KOŚCIUSZKI 6

Dyrektor: Jacek Bardan
Tel./faks: 017 227 12 96, 017 744 54 92
E-mail: mkl@pro.onet.pl
Internet: www.muzeum.kolbuszowa.pl

PARK ETNOGRAFICZNY, UL. WOLSKA 36

Park Etnograficzny odtwarza wieś lasowiacką i rzeszowską z przełomu XIX i XX wieku. Na ok. 30 ha malowniczego terenu pośród lasów, łąk i stawów można odbyć podróż w czasie i zobaczyć wiernie odtworzone zagrody, pieczolowicie urządzone wnętrza, a także wystawy regionalnych strojów, wyrobów rękodzielniczych, o pracach gospodarskich czy o zwyczajach i obrzędach.

WYSTAWY

- Jak powstaje skansen
- Leżajskie – zachowane przejawy kultury tradycyjnej
- Zabawka ludowa Stanisława Naroga
- Jak to ze lnem było
- Strój ludowy Lasowiaków i Rzeszowiaków
- 50 lat Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej
- Wesele wg Józefa Rysia z Łąki
- Bogu na chwałę, ludziom na ratunek – z dziejów OSP
- Izba posta ludowego Jana Sobka z Handzlówki

► W skansenie (fot. J. Mazurkiewicz)

IMPREZA

- „Między pastwiskiem a pasieką – czyli mlekiem i miodem...” (13 września)

Impreza zaprezentuje wszystko, co jest związane z tytułowym mlekiem i miodem: od dojenia krowy do ubijania masła i wyciskania sera; od podbierania miodu i wosku do toczenia świec. Natomiast na scenie widowiska obrzędowe, tj. *Odbieranie mleka przez czarownice i Miodobranie*. Pokazom towarzyszyć będzie możliwość degustacji potraw przygotowanych na bazie mleka i miodu, kiermasz wyrobów pszczelich i żywności ekologicznej, konkursy dla najmłodszych oraz projekcja filmu etnograficznego.

GODZINY OTWARCIA

w sezonie turystycznym (15 kwietnia – 15 października):

- w dni robocze 9.00–17.00
- w dni wolne od pracy i święta 10.00–19.00

poza sezonem turystycznym:

- w dni robocze 9.00–15.00

CENY BILETÓW

7 zł, 5 zł (ulgowe), 21 zł (rodzinne)

opłata przewodnicka – 30 zł

przygotowanie ogniska – 25 zł

Leżajskie – w filmie i na fotografii

Aby zaprezentować szerszemu gronu efekty badań terenowych przeprowadzonych przez Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej w 2008 roku w ramach projektu *Dokumentacja zachowanych zjawisk kultury ludowej w Puszczy Sandomierskiej – region leżajski*, zrealizowanego ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Muzeum zorganizowało wystawę fotograficzną oraz projekcje filmowe. Podczas przeprowadzonych wywiadów zebrano bowiem niezwykle bogatą dokumentację – również fotograficzną i filmową – tradycyjnego rzemiosła (np. kowalstwa, zabawkarstwa, plecionkarstwa) oraz cenne przekazy uczestników kultury ludowej, m.in. wierzenia, folklor, a także wspomnienia dawnego życia na wsi.

Na ekspozycji (czynna do końca marca 2010 roku) zaprezentowane zostały fotografie dokumentujące zachowaną architekturę drewnianą świecką i sakralną, rzemiosło, plastykę obrzędową, a także sylwetki niektórych naszych rozmówców oraz zdjęcia wyszerpane przez nich w albumach rodzinnych. Natomiast podczas pokazów filmowych, których projekcja odbywała się od maja do września w każdą drugą i ostatnią niedzielę miesiąca, pokazane zostały dawne rzemiosła i umiejętności odchodzące powoli w zapomnienie, a które jeszcze w ubiegłym wieku stanowiły o swoistej samowystarczalności wsi. Udało się namówić tych, którzy pamiętają dawny warsztat różnych profesji, aby opowiedzieli i pokazali przed kamerą swój kunszt. Jak się okazało, za każdym razem dziwią się jak można nie

cd. na str. 26 >>>

*** *cd. ze str. 25 (Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej)*

wiedzieć jak kuje się konie, jak hoduje się pszczoły, czy też jak robi się kwiaty z bibuły? Dla nich jest to normalne, codzienne – na wsi wykonywano to niezmiennie od pokoleń. Ci współcześni mistrzowie pokazali swój sposób na życie

i nieskrywaną pasję, która nie pozwala im porzucić nieprzynoszącego dochodu zajęcia.

W tym roku badania terenowe zostaną przeprowadzone w regionie niżańskim, a ich pokłosie zaprezentujemy w roku 2010.

K. Dypa

OFERTA EDUKACYJNA MUZEUM KULTURY LUDOWEJ W KOLBUSZOWEJ NA ROK SZKOLNY 2009/2010

Tematy lekcji muzealnych

• *Czy żelazko ma duszę? – przedszkolaki w skansenie*
Podczas lekcji prowadzonej w chałupie dzieci poznają dawną izbę i znajdujące się w niej przedmioty. Dowiedzą się, jaki był „przodek” kuchenki gazowej, szafy, miksera itp. W formie zabawy nauczą się nazw dawnych przedmiotów i ich zastosowania.

• *Ene, due, rabe... – dawne gry i zabawy*

Na świeżym powietrzu, przy jednej z zagród uczestnicy lekcji poznają dawne zabawy podwórkowe wiejskich dzieci. Dowiedzą się, w jaki sposób bawili się ich rówieśnicy sprzed stu lat, nauczą się tekstów wylczanek, rymowanek oraz zasad wielu gier i zabaw.

• *Kapliczki i krzyże przydrożne – zajęcia plastyczne*

Podczas lekcji uczniowie poznają ciekawe historie związane z powstawaniem kapliczek i krzyży przydrożnych, a także ich formy architektoniczne i patronów w nich umieszczanych. Będą kolorować malowanki z kapliczkami oraz postaciami świętych.

• *Sliczne wycinanki dookoła ściany – ludowa wycinanka z papieru*

Podczas warsztatów plastycznych uczniowie zapoznają się z jednym z dawnych zwyczajów dekorowania ścian – wycinanką. Poznają różnorodne techniki ich wykonywania, a także sami spróbują wykonać własną wycinankę.

• *Cała izba przystrojona – kwiaty oraz inne ozdoby z bibuły i słomy*

Podczas warsztatów plastycznych dzieci poznają cele, sposoby i okoliczności wykonywania ozdób z bibuły i słomy. Dowiedzą się, co to jest pajak bożonarodzeniowy oraz jakie znaczenie miały kwiaty z bibuły. Własnoręcznie wykonają jedną ozdobę.

• *Kolorowe sploty – próba tkania*

Podczas zajęć uczniowie poznają kilka technik tkackich, takich jak kilim, sumak, brosz, dywanik strzyżony. Nauczą się podstawowej metody splotu płótna i własnoręcznie wykonają gobelin.

• *Kiecki w malowanej skrzyni – strój ludowy Lasowiaków*

• *Kiecki w malowanej skrzyni – strój ludowy Rzeszowiaków*

Uczestnicy lekcji zapoznają się z tradycyjnym strojem ludowym Lasowiaków lub Rzeszowiaków. Dowiedzą się, co to jest łoktuska, rańtuch, do czego służyła chamełka. Będą mogły przebrać się za dawnego gospodarza i gospodynię.

• *Kipi ciasto w dzieży – chleb w tradycji ludowej oraz pokaz pieczenia w wiejskim piecu*

Podczas lekcji uczniowie będą uczestniczyć w całym procesie pieczenia chleba „na trzonie”, pomagając gospodyniom w poszczególnych czynnościach, np. w wykładaniu ciasta do koszyków. Skosztują jak smakuje wiejski chleb oraz proziaki.

• *Nie święci garnki lepią – i ty możesz zostać garncarzem*

Uczestnicy warsztatów zapoznają się z garncarnią, dowiedzą się jak działa koło garncarskie, jak dekorowano naczynia oraz jakie funkcje pełniły poszczególne garnki. Pod okiem garncarza każde dziecko samodzielnie utoczy na kole garncarskim naczynie.

► Warsztaty garncarskie (fot. J. Mazurkiewicz)

Szczegółową ofertę edukacyjną oraz warunki uczestnictwa można znaleźć na stronie internetowej www.muzeum.kolbuszowa.pl.

W celu zarezerwowania terminu lekcji oraz uzyskania dodatkowych informacji prosimy o kontakt telefoniczny – 017 227 12 96, od poniedziałku do piątku w godzinach od 7.30 do 15.30.

MUZEUM MARII KONOPNICKIEJ W ŻARNOWCU

ADRES: 38-640 JEDLICZE

Dyrektor: Paweł Bukowski
Tel./faks: 013 435 20 13
E-mail: muzeumzarnowiec@interia.pl
muzeumzarnowiec@neostrada.pl
Internet: www.muzeumzarnowiec.pl

WYSTAWY STAŁE • DWOREK

- Kolekcja darów jubileuszowych (ofiarowanych Konopnickiej z okazji jubileuszu 25-lecia pracy pisarskiej)
- Ekspozycje pomieszczeń mieszkalnych z czasów życia poetki
- Pokój i pracownia malarki Marii Dulębianki – przyjaciółki Konopnickiej (udostępniane poza ciągłą frekwencją)

WYSTAWA STAŁA • LAMUS

- „Poleciały pieśni moje” (ekspozycja biograficzno-literacka poświęcona twórczości Konopnickiej)

WYSTAWY CZASOWE

- Jan Paweł II – plenerowa wystawa fotograficzna (4 września – 31 października)
- 65 lat Teatru im. Wandy Siemaszkowej w Rzeszowie (1–30 września)
- „Książki, które zbłądziły pod strzechy” – wystawa najstarszych wydań książek A. Mickiewicza ze zbiorów Czesława Długa (1–31 października)

IMPREZA

- V Polski Festiwal Narodowy (4–13 września)

GODZINY OTWARCIA

Muzeum:

wtorek–niedziela 10.00–15.00 (zwiedzanie do 16.00)
w poniedziałek ekspozycje nieczynne
Zwiedzanie odbywa się wyłącznie z przewodnikiem

Biblioteka:

w dni robocze 9.00–15.00

Park zabytkowy oraz Ścieżka przyrodnicza:

- kwiecień–październik:
codziennie od 10.00 do zmierzchu
- pozostałe miesiące: park czynny do 16.00

CENY BILETÓW

9 zł i 6 zł (ulgowy), przewodnik w cenie biletów

100 LAT POWSTANIA ROTY
Towarzystwo Operowe i Teatralne w Krośnie
Muzeum Marii Konopnickiej w Żarnowcu
Podkarpackie Biuro Koncertowe

POLSKI FESTIWAL NARODOWY ŻARNOWIEC 2009

04 IX 2009 sobota, godz. 18.00 - plener **WSTĘP WOLNY**
NIE RZUCIM ZIEMI, SKĄD NASZ RÓD...
Koncert patriotyczny: artyści Teatru Wielkiego - Opery Narodowej w Warszawie, Opery Śląskiej w Bytomiu, Opery Krakowskiej, Starego Teatru w Krakowie

05 IX 2009 niedziela, godz. 19.00 - plener
BENEFIS MARKA WIATRA Z OKAZJI 25-LECIA PRACY ARTYSTYCZNEJ
Artyści Opery w Ostrawie, Opery Krakowskiej, Opery Bytomskiej, Krakowskiej „Pivnicy pod Baranami”, Szkoły Wokalno-Aktorskiej w Krośnie

11 IX 2009 piątek, godz. 19.00 - plener
Jan Kochanowski MIŁO SZALEĆ KIEDY CZAS PO TEMU
Teatr im. Wandy Siemaszkowej w Rzeszowie

12 IX 2009 sobota, godz. 19.00 - plener
Franz Lehár WESOŁA WDÓWKA
Solści, Orkiestra, Chór, Balet Opery Śląskiej w Bytomiu

13 IX 2009 niedziela, godz. 19.00 - plener
Wieczór z Gwiazdą GRAŻYNA BRODZIŃSKA
Orkiestra Kameralna „Camerata Impuls” Małgorzata Kaniowska - Dyrygent

Współorganizatorzy: Muzeum Marii Konopnickiej w Żarnowcu, Podkarpackie Biuro Koncertowe, Towarzystwo Operowe i Teatralne w Krośnie, Opery Narodowej w Warszawie, Opery Śląskiej w Bytomiu, Opery Krakowskiej, Starego Teatru w Krakowie, Szkoły Wokalno-Aktorskiej w Krośnie, Teatru im. Wandy Siemaszkowej w Rzeszowie, Orkiestra Kameralna „Camerata Impuls” Małgorzata Kaniowska - Dyrygent

Współorganizatorzy: Muzeum Marii Konopnickiej w Żarnowcu, Podkarpackie Biuro Koncertowe, Towarzystwo Operowe i Teatralne w Krośnie, Opery Narodowej w Warszawie, Opery Śląskiej w Bytomiu, Opery Krakowskiej, Starego Teatru w Krakowie, Szkoły Wokalno-Aktorskiej w Krośnie, Teatru im. Wandy Siemaszkowej w Rzeszowie, Orkiestra Kameralna „Camerata Impuls” Małgorzata Kaniowska - Dyrygent

Współorganizatorzy: Muzeum Marii Konopnickiej w Żarnowcu, Podkarpackie Biuro Koncertowe, Towarzystwo Operowe i Teatralne w Krośnie, Opery Narodowej w Warszawie, Opery Śląskiej w Bytomiu, Opery Krakowskiej, Starego Teatru w Krakowie, Szkoły Wokalno-Aktorskiej w Krośnie, Teatru im. Wandy Siemaszkowej w Rzeszowie, Orkiestra Kameralna „Camerata Impuls” Małgorzata Kaniowska - Dyrygent

OFERTA EDUKACYJNA MUZEUM MARII KONOPNICKIEJ W ŻARNOWCU NA ROK SZKOLNY 2009/2010

Oferta Muzeum skierowana jest do uczniów wszystkich typów szkół, a także dla studentów. Zapraszamy na wystawy stałe i czasowe mieszczące się w budynkach Dworku i „Lamusa” oraz do zwiedzenia zabytkowego parku. Zachęcamy też do udziału w innych ciekawych formach edukacji kulturalnej, jak: lekcje muzealne, odczyty, festiwale operowe, koncerty i wieczory poetycko-muzyczne, konferencje i sympozja naukowe, spotkania autorskie i promocje książek oraz konkursy i plenery malarskie.

Lekcje muzealne, prelekcje, wykłady

Proponowane tematy dostosowane są do programów nauczania wszystkich typów szkół oraz dla studentów.

Wszystkie zajęcia wzbogacone są eksponatami muzealnymi i wydawnictwami, filmami wideo lub prezentacjami multimedialnymi.

LITERATURA I KULTURA LITERACKA

- *Życie i twórczość Marii Konopnickiej*
- *Wielokierunkowe pisarstwo Marii Konopnickiej*
- *Poezja Konopnickiej*
- *Twórczość dla dzieci i młodzieży Konopnickiej*
- *Nowelistyka Konopnickiej*
- *Publicystyka Konopnickiej*
- *Twórczość krytycznoliteracka Konopnickiej*
- *Literatura obca w przekładach Konopnickiej*

cd. na str. 28 ***

... cd. ze str. 27 (Muzeum M. Konopnickiej... • Oferta edukacyjna)

- Działalność społeczna Konopnickiej
- Historia literatury polskiej dla dzieci i młodzieży (od początku piśmiennictwa do współczesności)
- Literatura religijna dla dzieci i młodzieży
- Życie kulturalne w epoce Pozytywizmu i Młodej Polski
- Maria Konopnicka na łamach prasy z przełomu XIX i XX w.
- Rozwój czasopiśmiennictwa polskiego w XIX i XX w. na przykładzie zbiorów biblioteki MKŻ
- Czasopisma edukacyjne dla dzieci i młodzieży dawne i współczesne
- Dzieje pieśni patriotycznej „Rota”
- Żarnowiec jako Dar Narodowy dla Konopnickiej
- Muzyka w twórczości Konopnickiej
- Przyroda w twórczości Konopnickiej

- Malarstwo Marii Dulębianki
- Sztuka polska z przełomu XIX i XX w.
- Dzieje ilustracji książkowej dla dzieci na przestrzeni XIX i XX w.
- Kolekcja stylowych kalamarzy i przyborów do pisania
- Sztuka medalierska na przykładach zbiorów MKŻ

HISTORIA

- Dzieje dworku w Żarnowcu
- Mieszkańcy żarnowieckiego dworku przed Konopnicką
- Córki Konopnickiej i ich rola w utworzeniu Muzeum w Żarnowcu
- Eligiusz Kozłowski jako badacz powstań narodowych (na przykładzie zbiorów wybitnego profesora krakowskiego)
- Dzieje orła polskiego z różnych okresów historycznych państwa i narodu (na podstawie zbiorów)

► Muzeum Marii Konopnickiej (fot. arch. MMK)

- Podróże Konopnickiej po Europie
 - Korespondencja Konopnickiej
 - Przekłady utworów Konopnickiej w świecie
- WIEDZA O KSIĄŻCE, BIBLIOTECE I MUZEUM**
- Najcenniejsze zbiory biblioteki MKŻ
 - Dzieje muzeów literackich w Polsce
 - Przegląd firm wydawniczych z przełomu XIX i XX w.
 - Dzieje książki dziecięcej na przestrzeni XIX i XX w.
 - Wydawcy książek Marii Konopnickiej na przykładach różnych utworów
 - Najcenniejsze kolekcje muzealne
 - Serie wydawnicze dla dzieci i młodzieży

HISTORIA SZTUKI

- Ilustratorzy książek Marii Konopnickiej
- Portrety Konopnickiej na przykładach zbiorów MKŻ

Inne tematy obejmujące zakres działalności Muzeum do ustalenia z pracownikami merytorycznymi.

Park zabytkowy – ścieżka przyrodniczo-edukacyjna

Integralną częścią Muzeum jest zabytkowy park o powierzchni 3,5 ha, ponieważ przekazany został Konopnickiej razem z dworkiem w darze narodowym w 1903 roku. Z uwagi na wartości przyrodnicze i historyczno-przestrzenne parku utworzono ścieżkę przyrodniczo-edukacyjną, przebiegającą przez całą jego powierzchnię. W parku wyeksponowane są również miejsca, które upamiętniają ważne rocznice z życia i działalności poetki, jak: „Pompierie Marii Konopnickiej”, „Głaz Suwalski”, „Medalion” oraz „Kopiec”.

ARBORETUM I ZAKŁAD FIZJOGRAFII W BOLESTRASZYCACH

ADRES: BOLESTRASZYCE, GM. ZURAWICA
37-700 PRZEMYSŁ, SKR. POCZT. 471

Dyrektor: Narcyz Piórecki
Tel./faks: 016 671 64 25
E-mail: arboretum@poczta.onet.pl
Internet: www.bolestraszyce.com

WYSTAWY STAŁE

- Kolekcja roślin (dendroflora, rośliny wodne i bagienne, parter oranżeryjny, pomologia, rośliny rzadkie, zagrożone, ginące i chronione, rośliny biblijne i użytkowe)
- Sensualny Ogród Uniwersalny (przystosowany do zwiedzania przez osoby niepełnosprawne)
- Muzeum Przyrodnicze:
 - „Chrońmy ptaki” – wystawa ornitologiczna
 - Stała ekspozycja motyli nocnych z Pogorza Przemyskiego (dni robocze 9.00–14.00)
 - Wystawa dendrologiczna: szyszek, przekrojów, skamielin (dni robocze jw.)
 - Wystawa owoców i nasion z kolekcji roślin Arboretum (dni robocze jw.)
 - „Drzewa, ogrody i dwory” – wystawa fotograficzna prof. Jerzego Pióreckiego (dni robocze jw.)
 - „Drzewa pomniki przyrody Ziemi Przemyskiej”. Teka rysunków Aleksandry Wachniewskiej (dni robocze jw.)
 - „Chrząszcze” – wystawa entomologiczna (dni robocze jw.)
- „Wiklina w Arboretum” – stała ekspozycja rzeźb-objektów z wikliny
- „Topolowo-wiklinowe przytulisko”. Wiklinowy labirynt
- Fort XIIIb (fort pomocniczy artyleryjski Twierdzy Przemysł) – zwiedzanie po wcześniejszym uzgodnieniu

WYSTAWY CZASOWE

- Muszle (do 31 października)
- Świat paleolitu i neolitu. Wystawa przygotowana przez Muzeum Przyrodnicze w Krakowie (do 31 października)
- 70. rocznica wymarszu na szlak bojowy II Pułku Pancernego w Żurawicy. Pancerna Odyseja (do 31 października)
- Warsztaty artystyczne „Wiklina w Arboretum 2009” (do 31 października)
- Jolanta Pilch. „Portale” (do 31 października)
- Małopolska kolekcja historycznych odmian, form i ras jabłoni – wystawa jablek (wrzesień–październik)
- Narodowa kolekcja derenia jadalnego – wystawa owoców (wrzesień–październik)
- Jesienna wystawa ozdobnych owoców i nasion (wrzesień–październik)

Informacje o pozostałych wystawach uzyskać można na stronie internetowej: www.bolestraszyce.com.

Zajęcia specjalistyczne w zakresie ogólnej edukacji przyrodniczo-ekologicznej, a także szkolenia dla nauczycieli są realizowane po uzgodnieniu terminów (ze względu na warunki pogodowe).

Osoby zainteresowane mogą skorzystać ze zbiorów bibliotecznych oraz z archiwum dotyczącego m.in. założeń ogrodowych Podkarpacia.

GODZINY OTWARCIA

Arboretum:

- maj–październik: dni robocze 9.00–18.00
soboty, niedziele i święta 10.00–18.00
- listopad–kwiecień: dni robocze 8.00–14.00

Centrum Edukacji Dziedzictwa

Kulturowo-Przyrodniczego:

- maj–październik: w dni robocze 9.00–14.00
- listopad–kwiecień: dni robocze 8.00–14.00

Jolanta Pilch. „Portale” (Galeria u Piotra)

Jolanta Pilch urodziła się w 1968 roku w Bielsku-Białej. Studia z wychowania plastycznego ukończyła na Uniwersytecie Śląskim – filia w Cieszynie. Obecnie prowadzi prężną działalność artystyczną, zajmuje się malarstwem, pastelami, rysunkiem, grafiką i tkaniną. Uczestniczyła w kilku wystawach indywidualnych i zbiorowych.

► Jolanta Pilch, „Portale”

Moje PORTALE to inaczej PRZEJŚCIA, które pozwalają zatrzymać się i choć na chwilę zastanowić, dokąd tak naprawdę zmierzamy. To swoiste poszukiwanie własnej tożsamości (...) uzmysłowienie emocji, które kierują naszym życiem. Chwila prawdy o nas samych. Jolanta Pilch

Warsztaty artystyczne „Wiklina w Arboretum 2009”

Podczas warsztatów kilkadziesiąt dzieci i młodzieży pod opieką artystów plastyków z Polski oraz zagranicy poznało tajniki rzemiosła artystycznego, malarstwa, grafiki, rzeźby i sztuki ogrodowej. Warsztaty artystyczne „Wiklina w Arboretum 2009” zrealizowane zostały ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Efektem warsztatów było wykonanie w przestrzeni ogrodu rzeźb wiklinowych. Uczestnicy wykonali także przedmioty ze szkła witrażowego, koralików, gliny i innych materiałów. Poznawali również sposoby otrzymywania papieru ręcznie czerpanego i techniki ceramiczne.

▣ Warsztaty artystyczne „Wiklina w Arboretum” (fot. S. Dziubak)

OFERTA EDUKACYJNA ARBORETUM W BOLESTRASZCACH NA ROK SZKOLNY 2009/2010

Ofertę edukacyjną kierujemy do uczniów wszystkich etapów kształcenia oraz do osób dorosłych. Prowadzimy i organizujemy różne formy zajęć, są to m.in.: lekcje przyrodnicze i muzealne, odczyty, pogadanki w szkołach, wykłady, prezentacje, konkursy przyrodnicze, warsztaty i plenery. Tematyka zajęć jest różnorodna: przyrodnicza, ekologiczna, ogrodnicza i historyczna. Proponowane formy i tematy zajęć nawiązują do programów nauczania w szkołach, które często uzupełniają i poszerzają.

Jedną z form zajęć edukacyjnych jest poznawanie ogrodu z przewodnikiem. Program zwiedzania obejmuje: prezentację różnych kolekcji roślin wraz z omówieniem biologii i ekologii poszczególnych gatunków, zwłaszcza zagrożonych i ginących we florze polskiej, oraz omówienie aspektów dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego Podkarpacia. Program zawiera również zwiedzanie stałych i czasowych wystaw, które prezentowane są w Muzeum Przyrodniczym i w Galerii u Piotra.

Oferta edukacyjna obejmuje ponadto różne formy zajęć plastycznych, są to m.in.: plenerowe zajęcia terenowe; warsztaty artystyczne z wykorzystaniem wikliny, papieru, warsztaty fotograficzne; plenery malarskie; szkolenia dla nauczycieli i animatorów kultury.

Do stałych imprez organizowanych przez Arboretum należy Międzynarodowy Plener Artystyczny Wiklina w Arboretum. Podczas pleneru uczestnicy z Polski i zagranicy w przestrzeni ogrodu wykonują rzeźby-objekty wiklinowe.

W oparciu o prezentowane wystawy oraz zgromadzone kolekcje roślin, ekspozycje muzealne proponujemy do wyboru następujące tematy zajęć lekcyjnych:

- Budowa roślin nasiennych: kwiat, liść, modyfikacje pędów
- Byliny w ogrodzie
- Czy potrafimy dbać o nasze środowisko?
- Dereń jadalny *Cornus mas L.* w Arboretum w Boleszycach i na Podkarpaciu
- Dorobek kulturowo-przyrodniczy Podkarpacia w aspekcie rozwoju ruchu turystycznego
- Dziedzictwo kulturowe Podkarpacia, dwory, ogrody, parki
- Dziedzictwo kulturowe Podkarpacia, trzy kultury
- Dziedzictwo przyrodniczo-turystyczne powiatu przemyskiego
- Gatunki drzewiaste obcego pochodzenia zdomowione na obszarze Polski
- Historia dawnych, zabytkowych założen dworskich i pałacowych Podkarpacia, w tym Boleszyc
- Historie roślin użytkowych i jadalnych
- Jak przyroda budzi się ze snu zimowego
- Jak przyroda przygotowuje się do zimy
- Jak zaprojektować własny ogród
- Jesienne dary ogrodu; owoce i nasiona
- Kolekcja dendrologiczna Arboretum – wybrane gatunki flory amerykańskiej i azjatyckiej
- Kolekcja roślin szklarniowych
- Krajowe gatunki iglaste
- Kultura ogrodnicza w Małopolsce
- Małopolska kolekcja historycznych odmian, form jabłoni oraz derenia jadalnego w Arboretum Boleszyc
- Międzynarodowy Dzień Ziemi
- Narodowa kolekcja irysów z grupy *Laevigatae*
- Opowieści o historii roślin i inwazji człowieka na ziemi
- Opowieści o winorośli, róży i innych roślinach

- *Paprocie – budowa, gatunki chronione*
- *Pielęgnacja roślin w szklarni*
- *Piknik ekologiczny – jak zostać przyjacielem przyrody*
- *Plazy i gady w Arboretum – gatunki, środowisko życia*
- *Polska Czerwona Księga Roślin – ochrona dziedzictwa przyrodniczego*
- *Poznajmy rodzime gatunki drzew liściastych*
- *Problemy ze ściekami*
- *Przystosowanie roślin do środowiska życia*
- *Ptaki, jak pomóc im przetrwać zimą, gatunki zimujące*
- *Ptaki żyjące w Arboretum*
- *Regionalna kolekcja wikliny użytkowej*
- *Rośliny wodne, bagienne i ich środowisko*
- *Utylizacja śmieci i odpadów komunalnych*
- *Zapobieganie zanieczyszczeniu wody*
- *Życie pociowe roślin: budowa kwiatu, sposoby zapylania*
- *Życie w stawie, rośliny i zwierzęta*
- *Żywe skamieniałości epok minionych: metasekwoja chińska i miłorząb dwuklapowy*

We wrześniu i październiku 2009 roku proponujemy udział w zajęciach, których tematem będzie jesień w ogrodzie. Zajęcia prowadzone będą m.in. w oparciu o jesienną wystawę owoców i nasion oraz jablek. Osoby zainteresowane zapraszamy do udziału w plenerze malarskim pt. *Jesiennie kosze darów*. W czasie pleneru uczestnicy wykorzystując bogate dary jesieni – liście, owoce, nasiona – będą mogli wykonać różne prace plastyczne.

Podobnie jak w latach ubiegłych, wiosną 2010 roku proponujemy udział w konkursach przyrodniczych, w sposób szczególny będziemy obchodzić po raz kolejny Światowy Dzień Wody.

Oferta edukacyjna Arboretum obejmuje również zajęcia terenowe w Cisowej na obszarze Pogórza Przemyskiego. Zajęcia terenowe są najbardziej twórczą formą bezpośred-

niego kontaktu z przyrodą, gdyż umożliwiają poznawanie różnych gatunków roślin i zwierząt w ich naturalnym środowisku życia oraz wpływają na kształtowanie właściwych pozytywnych postaw ekologicznych.

Oferta edukacyjna dla osób niepełnosprawnych

SENSUALNY OGRÓD UNIWERSALNY

Na terenie Arboretum dla wszystkich zwiedzających od kilku lat udostępniony jest Sensualny Ogród Uniwersalny (sensualny, czyli odbierany za pomocą zmysłów). Jest to w pełni specjalistyczny ogród „bez barier” przystosowany dla swobodnego, sprawnego i samodzielnego poruszania się w przestrzeni ogrodu przez osoby niepełnosprawne, w tym na wózkach inwalidzkich oraz osoby z różnymi dysfunkcjami wzroku. W ogrodzie założone są specjalistyczne kolekcje różnych gatunków roślin. Elementami uzupełniającymi ogrodu są tablice informacyjne pisane w druku powiększonym i pismem Brajla oraz przewodniki i opisy roślin zapisane w formie elektronicznej. Dla zwiedzających przystosowana jest także ścieżka dydaktyczna, która umożliwi zapoznanie się z różnymi gatunkami roślin i zwierząt środowiska wodnego. W ogrodzie funkcjonuje galeria przez dotyk form ceramicznych wykonanych przez studentów Wydziału Artystycznego UMCS w Lublinie. Sensualny ogród umożliwia prowadzenie stałych zajęć edukacyjnych zarówno dla osób niepełnosprawnych, starszych, jak również dla wszystkich osób w różnych grupach wiekowych. Zajęcia dla osób z dysfunkcjami wzroku są prowadzone przez osobę posiadającą specjalistyczne przygotowanie. Ze względu na duże nagromadzenie roślin na niewielkiej powierzchni, ogród sensualny może być traktowany także jako „ogród w pigulce”. Jest to rzadko spotykane rozwiązanie nie tylko w skali Polski, ale również na świecie.

► Ogród sensualny i staw duży (fot. N. Piórecki)

MUZEUM W PRZEWORSKU
ZESPÓŁ PAŁACOWO-PARKOWY
 ADRES: 37-200 PRZEWORSK, UL. PARK 2

Dyrektor: Bożena Figiela
 Telefony: 016 648 71 45 (sekretariat),
 016 648 81 65 (Dział Historii Pożarnictwa),
 016 648 71 96 (Archiwum)
 Faks: 016 648 86 42
 E-mail: biuro@muzeum.przeworsk.pl
 Internet: www.muzeum.przeworsk.pl

WYSTAWY STAŁE

- Historia miasta i regionu
- Wnętrza pałacowe
- Powozownia
- Historia pożarnictwa

WYSTAWY CZASOWE

- Współcześni rycerze św. Floriana. VII Wojewódzki Konkurs Plastyczny – wystawa pokonkursowa (do 30 września)
- Za linią frontu. Życie codzienne w Przeworsku w czasie II wojny światowej (1 września – 28 października)

GODZINY OTWARCIA

Muzeum:

- maj–wrzesień: wtorki–piątki 10.00–18.00
- październik–kwiecień: wtorki–piątki 10.00–15.00
- przez cały rok: poniedziałki 10.00–15.00
soboty–niedziele 10.00–14.00

(ostatni zwiedzający wpuszczani są na godzinę przed zamknięciem muzeum)

Archiwum: poniedziałki i czwartki 10.00–15.00

Biblioteka: poniedziałki–piątki 8.00–15.00

CENY BILETÓW

4 zł i 2,50 zł (ulgowy)

- ▣ Ruiny przeworskiej synagogi, podpalonej przez Niemców w 1939 roku (fot. arch. Muzeum w Przeworsku)

Za linią frontu. Życie codzienne w Przeworsku w czasie II wojny światowej

Mottem wystawy przygotowywanej przez Muzeum w Przeworsku w 70. rocznicę wybuchu II wojny światowej są słowa Tadeusza Różewicza: „Ślad wojny coraz mniejszy, czasem trzeba go odgrzebywać”.

Na wystawie zatytułowanej *Za linią frontu* ukazane zostanie życie codzienne mieszkańców Przeworska w Generalnym Gubernatorstwie podczas okupacji hitlerowskiej.

Wystawa zaprezentuje unikatowe fotografie miasta z lat 1939–1944. Szczególne miejsce na wystawie będzie miała historia wojenna nieistniejącej już Cukrowni „Przeworsk”, będącej świadkiem tamtych okupacyjnych wydarzeń.

Dużą grupę eksponatów prezentowanych na wystawie stanowią fotografie dokumentujące tragiczny los ludności żydowskiej z Przeworska. Wspaniałym dokumentem z tamtych czasów jest pamiętnik 15-letniej żydowskiej dziewczynki Basi Rosenberg, opisującej pierwsze dni wojny w mieście.

Wśród dokumentów archiwalnych z okresu okupacji hitlerowskiej można będzie oglądać kenkarty mieszkańców Przeworska, karty pracy, kartki żywnościowe, ulotki propagandowe, obwieszczenia i plakaty regulujące niemal każdą dziedzinę życia, listy z obozów koncentracyjnych, wspomnienia.

Wystawa zorganizowana zostanie w oparciu o zbiory własne, jak również zbiory prywatnych kolekcjonerów i mieszkańców Przeworska.

Wystawa czynna będzie w galerii „Magnez” w terminie od 1 września do 26 października br. Towarzyszyć jej będzie blok lekcji muzealnych adresowanych do dzieci i młodzieży na wszystkich poziomach edukacji.

Małgorzata Wołoszyn

OFERTA EDUKACYJNA MUZEUM W PRZEWORSKU NA ROK SZKOLNY 2009/2010

Tematy lekcji muzealnych

DZIAŁ WNĘTRZ PALACOWYCH

- *Klasycyzm i romantyzm – literatura i sztuka XIX w. a życie przeworskiej rezydencji*
- *Klasycyzm w sztuce na przykładzie ekspozycji wewnątrz pałacowych Muzeum w Przeworsku*
- *Elementy antyczne i motywy mitologiczne w wystroju wewnątrz pałacu Lubomirskich w Przeworsku*
- *Mitologia w sztuce – zajęcia z przezroczeniami*
- *Rezydencja – zamek – pałac. Siedziby rodów magnackich w okolicach Przeworska*
- *Pałac Lubomirskich w Przeworsku – architektura, zbiory biblioteczne, historyczne i artystyczne do 944 roku*
- *Zbiory sztuki książąt Lubomirskich z Przeworska*

▣ **Cecylia Kurzydło z Cieszacina Wielkiego** podczas lekcji muzealnej – pokaz wykonywania tradycyjnego pająka (fot. arch. Muzeum w Przeworsku)

- *Historia sądów miejskich*
- *Ruch niepodległościowy w Przeworsku – Polskie Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół”*
- *„Kultura Przeworska” – co współczesny Przeworszczanin powinien wiedzieć o kulturze przeworskiej (lekcja z przezroczeniami)*
- *Zabytki Przeworska*
- *Świat naszych dziadków i pradziadków – poznanie przedmiotów, które wyszły z użycia, i takich, których używa się nadal, choć ich forma uległa zmianie*

DZIAŁ HISTORII MIASTA I REGIONU – HISTORIA

- *Za linią frontu. Życie codzienne w Przeworsku w czasie II wojny światowej (lekcja towarzysząca wystawie czasowej w dniach 1 września – 26 października)*
- *„Mówić prosto o rzeczach trudnych – przeworski wrzesień” (lekcja dla klas II–III szkół podstawowych)*
- *Losy przeworskich Żydów*
- *Korzenie tradycji rodzinnej – przeworskie rody mieszczańskie w XVIII–XX w.*
- *Historia przeworskiego tkactwa*
- *Mistrz i jego warsztat – rola cechów rzemieślniczych w życiu miasta*
- *Właściciele miasta i ich koligacje ze znanymi rodami magnackimi w Polsce*
- *Życie codzienne w pałacu magnackim w XIX w.*
- *Ordynacja Przeworska książąt Lubomirskich*
- *Życie codzienne w pałacu w Przeworsku w czasach drugiego ordynata Andrzeja Lubomirskiego*
- *„O starym Przeworsku gawęda” – historia Przeworska*
- *Przeworsk – miasto obronne*
- *Legendy przeworskie (zajęcia skierowane do grup przed-szkolnych)*

- *Z wizytą w muzeum – co to jest muzeum? Odkrywanie muzeum i zgromadzonych w nim eksponatów*
- *Przeworsk znany i nieznan (propozycja lekcji muzealnej w formie wycieczki po mieście)*
Uwaga! Opłata za przewodnika wynosi 40 zł (grupa zorganizowana)

DZIAŁ HISTORII MIASTA I REGIONU – ETNOGRAFIA

- *Skąd się wzięło muzeum?*
- *Magiczny czas świąt Bożego Narodzenia*
- *Dawne kołędowanie na wsiach przeworskich (Tury, Herody, Kołęda z Rajem, Droby, Szczodroki, Szopka, Chodzenie z Gwiazdą)*
- *Zapust czyli wiejski karnawał*
- *Od wstępnej środy przez śródpoście do poniedziałku obłewanego – obrzędowość Wielkiego Postu i Wielkanocy na wsi przeworskiej*
- *Kult Bożego Grobu, bębnienie i „turki” w Przeworsku – wielkopostne zwyczaje miejskie*
- *Święcenie roślin – cykl obrzędów letnich na wsi przeworskiej (Wniebowstąpienie, Zielone Świątki, Boże Ciało, Sobótki, dzień Św. Wawrzyńca, Matka Boska Zielna)*

cd. na str. 35 >>>

MUZEUM REGIONALNE W STALOWEJ WOLI

ADRES: 37-464 STALOWA WOLA, UL. SANDOMIERSKA 1

Dyrektor: Lucyna Mizera
 Telefon: 015 844 85 56, 015 842 00 42 (rezerwacje)
 Faks: 015 844 85 57
 E-mail: muzeum@stalowawola.pl
 Internet: www.muzeum.stalowawola.pl

WYSTAWY STAŁE

- „Z dziejów regionu nadsańskiego” – archeologia, etnografia, historia regionu
- „Narodziny Stalowej Woli 1938” (Hotel „Hutnik”, ul. Prymasa Wyszyńskiego 12)
- Galeria przez Dotyk (ekspozycja na dziedzińcu Muzeum)

WYSTAWY CZASOWE

- „COP dla przyszłości”. Ludzie, przemysł, architektura (przedłużona bezterminowo)
wystawa w hali przy Zespole Szkół Nr 1, ul. Hutnicza 17
czynna: poniedziałki, środy, piątki 8–15 • wtorki 8–18
niedziele 15–20 • soboty – nieczynna
- Plakat muzealny w 10-lecie (do 31 grudnia)
- Stalowa Wola w cieniu swastyki 1939–1944. Plenerowa wystawa fotografii w 70-lecie wybuchu II wojny światowej (obok kina „Ballada”, 1 września – 31 grudnia)
- Andrzej Pityński. Rzeźba (18 września – 22 listopada)

GODZINY OTWARCIA

- poniedziałki, środy, czwartki piątki 8.00–15.00
- wtorki 8.00–18.00
- soboty (wstęp wolny) i niedziele 16.00–19.00

CENY BILETÓW

5 zł i 3 zł (ulgowy)

Andrzej Pityński. Rzeźba

Głównym akcentem obchodzonego w tym roku 10-lecia Muzeum Regionalnego w Stalowej Woli jest wystawa prac rzeźbiarza Andrzeja Pityńskiego, twórcy sugestywnych monumentów w USA, gdzie działa od 35 lat, i w Polsce. Pityński, wywodzący się z Ulanowa, nieopodal Stalowej Woli, nazywany jest ambasadorem historii Polski w USA. Jego rzeźby osadzone są bowiem w polskich dziejach, w tradycji narodowej i zakorzenione w losach rodziny, tragicznie splecionych z wojennymi i powojennymi polskimi zmaganiem o wolność.

Na ekspozycji pokazane zostaną rzeźby kameralne, m.in. pierwowzory ogromnych pomników, stojących w amerykańskich metropoliach. Duża część wystawy nawiązuje do II wojny światowej, której 70. rocznica wybuchu przypada w tym roku. Wiele rzeźb, medali i rysunków dotyczy innych wątków historii Polski, a także samej natury Polaka z jego mitycznym sarmackim rodowodem, a wszystko łączy obecny w całej twórczości artysty – duch wolności. Trzon wystawy to rzeźby, natomiast medale i rysunki dopełniają obrazu twórczych zainteresowań Pityńskiego. Nie

zabraknie też prezentacji pokazującej jego monumentalne realizacje w USA i w Polsce.

Otwarcu wystawy towarzyszyć będzie niezwykle koncert, zatytułowany *Kompozycje w brzęcie na głos i instrument.* Złożą się nań utwory wykonane przez artystów krakowskiej Piwnicy pod Baranami: Kingę Rataj i Konrada Mastylę. Ten ostatni, muzyk pochodzący ze Stalowej Woli, był pomysłodawcą koncertu piosenek, stanowiącego swego rodzaju muzyczny komentarz do ekspozowanych rzeźb.

Kuratorem wystawy jest Anna Słzak z Muzeum Regionalnego w Stalowej Woli. Aranżację plastyczną zaprojektował Krzysztof Lang. Wystawie towarzyszy katalog.

Andrzej Pityński, urodzony w 1947 roku w Ulanowie, w rodzinie o przeszłości partyzanckiej, absolwent ASP w Krakowie, rzeźbiarz tworzący od 1974 roku w Stanach Zjednoczonych, członek prestiżowego Narodowego Związku Rzeźbiarzy w Nowym Jorku. Jest autorem wielu monumentalnych rzeźb, w tym pomnika „Katyń” w New Jersey, słynnych „Partyzantów” w Bostonie, pomnika Armii Błękitnej w Warszawie, czy szeroko znanej płaskorzeźby Matki Boskiej Powstańczej, trzymającej na rękach ciało chłopca – powstańca warszawskiego z 1944 roku.

▫ Makieta pomnika „Mściciel”. Rzeźba znajduje się na polskim cmentarzu w Doylestown (USA, Pensylwania)

Stalowa Wola w cieniu swastyki 1939–1944

Ekspozycja jest fotograficzną opowieścią o trudnych czasach okupacyjnych w Stalowej Woli i o mieszkańcach nowo powstałego wówczas miasta, którzy niedawno w nim się osiedlili z nadzieją na lepszą przyszłość, a tymczasem znaleźli się w obliczu ostatecznych zagrożeń i niełatwych wyborów moralnych.

Wystawa czynna jest do późnych godzin wieczornych, oświetlona po zmroku. Wstęp wolny. Towarzyszy jej oferta edukacyjna.

Kurator i autor scenariusza – Krzysztof Adamek, aranżacja plastyczna – Jacek Kawa.

*** cd. ze str. 33 (Muzeum w Przeworsku • Oferta edukacyjna)

- Ludowy strój przeworski
- Od zmówin przez osłęby i czepiny do białego wieńca – wiejskie wesele przeworskie
- Klechdy, gadki, bajki, zagadki – opowieści pradziadków
- Tradycyjne rzemiosła wiejskie: garncarstwo i druciarstwo, plecionkarstwo, bednarstwo, dawne techniki obróbki drewna – drżenie i żłobienie
- Jak to ze lnem było, czyli dziesięć etapów obróbki lnu
- Rolniczy kalendarz świętych patronów (MB Gromniczna, św. Józef, św. Wojciech, św. Zofia, św. Jan Nepomucen, św. Jan Chrzyciel, św. Michał, św. Marcin, św. Andrzej)
- Polska sztuka ludowa – tematyka, techniki, style
- Dom przysłupowy, węgiel na obłap, gonty i kiczka – regionalne budownictwo drewniane (na przykładzie skansenu „Pastewnik”)
- Adwentowe wieczornice
- „Nalejcie wosku na wodę, ujrzyście swoją przygodę” – kawalerskie i panięskie wróżby w wigilie św. Katarzyny i św. Andrzeja

- Władca zimy. Kult św. Mikołaja w regionie przemyskim (lekcja towarzysząca wystawie czasowej grudzień–styczeń)

DZIAŁ HISTORII POŻARNICTWA

- Dzieje Ochotniczej Straży Pożarnej w Przeworsku
- Gaszenie pożarów dawniej i dziś – rozwój techniki gaśniczej na przestrzeni wieków
- Hełmy używane w polskich strażach pożarnych od połowy XIX w. do współczesności
- Zasłużeni działacze polskiego pożarnictwa
- Święty Florian – patron chroniący od ognia
- Budowa i obsługa dawnego sprzętu pożarniczego

DZIAŁ REWALORYZACJI PARKU

- Rozpoznawania drzew na podstawie budowy morfologicznej
 - Epidemie szkodników w przyrodzie na przykładzie szrotówka kasztanowcowiaczka – szkodnika kasztanowców
 - Kompleksowa pielęgnacja trawników
 - Różeienne – tajniki hodowli i pielęgnacji
- Opłata za lekcję muzealną: 1 zł od ucznia

OFERTA EDUKACYJNA MUZEUM REGIONALNEGO W STALOWEJ WOLI NA ROK SZKOLNY 2009/2010

Tematy lekcji muzealnych

PIERWSZA WIZYTA W MUZEUM

- Czym zajmuje się muzeum, w jaki sposób pracuje – prezentacja wystawy stałej

ARCHEOLOGIA

- Spotkanie z archeologią: czym zajmuje się archeologia, jak pracuje archeolog, ochrona dziedzictwa archeologicznego
- Prahistoria regionu w widłach Sanu i Łęgu (lekcja towarzysząca wystawie stałej Ziemię nad dolnym Sanem i Łęgiem w pradziejach)

ETNOGRAFIA

- Kim byli Lasowiaczy? Przedstawienie życia codziennego mieszkańców regionu lasowiackiego na przełomie XIX i XX w., z odniesieniem do współczesności, przemian kulturowych w regionie
- Strój ludowy Lasowiaków. Lekcja o ubiorze mieszkańców regionu lasowiackiego na przełomie XIX i XX wieku
- Lasowiackie zwyczaje i obrzędy weselne (lekcja na temat bogatej obrzędowości rodzinnej dotyczącej małżeństwa z odniesieniem do współczesnych zwyczajów i mód)

HISTORIA

- Stalowa Wola w cieniu swastyki 1939–1945. Życie codzienne mieszkańców, ruch oporu, tajne nauczanie, walka zbrojna
- Lubomirscy w dziejach Polski. Historia książęcego rodu i jego wpływ na losy Rzeczypospolitej (lekcji towarzyszy prezentacja multimedialna)

- Jan III Sobieski w dziejach Polski i Rozwadowa. Wielki król jako polityk, wódz i gospodarz (lekcji towarzyszy film)
- Potop szwedzki w Polsce i w rejonie nadszańskim. Historia wojen polsko-szwedzkich w XVII w.

SZTUKA

- Co to jest dzieło sztuki? Przedstawienie różnych rodzajów dzieł sztuki plastycznej na podstawie zbiorów Muzeum

Oferta edukacyjna dla osób niepełnosprawnych

DLA OSÓB Z DYSFUNKCJĄ WZROKU

- Zwiedzanie galerii rzeźb z przewodnikiem
- Warsztaty plastyczne – modelowanie miniaturowej rzeźby
- Zwiedzanie wystawy stałej z przewodnikiem
- Zwiedzanie wystaw czasowych z przewodnikiem

DLA OSÓB NIESŁYSZĄCYCH

- warsztaty plastyczne inspirowane wybraną wystawą

DLA SZKÓŁ SPECJALNYCH

- Edukacja regionalna: Z dziejów regionu nadszańskiego (lekcja na wystawie stałej z przewodnikiem)
- Jak przemawia do nas dzieło sztuki (lekcja na wystawie czasowej z przewodnikiem)

Osoby niepełnosprawne oraz uczniowie szkół specjalnych – wstęp wolny

Oferta edukacyjna do wystaw czasowych na stronie internetowej – www.muzeum.stalowawola.pl.

**WOJEWÓDZKA I MIEJSKA
BIBLIOTEKA PUBLICZNA W RZESZOWIE**
ADRES: 35-010 RZESZÓW, UL. SOKOŁA 13

Dyrektor: Stanisław Turek
Telefony: 017 853 24 31 (dyrekcja),
017 853 52 17 (centrala),
017 853 66 91 (Informatorium, do 20.00)
Faks: 017 853 24 31
E-mail: wimbp@wimbp.rzeszow.pl
Internet: www.wimbp.rzeszow.pl

GOZDZINY OTWARCIA

Czytelnia Główna, Czytelnia Czasopism,

Informatorium, ul. Sokoła 13

poniedziałki 12.00–20.00

wtorki–piątki 9.00–20.00

soboty 9.00–15.00

Wypożyczalnia Główna,

ul. Dąbrowskiego 33a

wtorki–piątki 10.00–19.00

poniedziałki i soboty 10.00–15.00

Oddział dla Dzieci i Młodzieży,

ul. Słowackiego 11

wtorki–piątki 10.00–18.00

poniedziałki i soboty 10.00–15.00

Wypożyczalnia Muzyczna,

ul. Żeromskiego 2

wtorki, środy i piątki 10.00–18.00

czwartki 11.00–18.00

poniedziałki i soboty 10.00–15.00

**OFERTA EDUKACYJNA WIMBP
W RZESZOWIE
NA ROK SZKOLNY 2009/2010**

Przez cały rok szkolny Wypożyczalnie, Filie miejskie i Dział Informacyjno-Bibliograficzny poprowadzą lekcje z przysposobienia bibliotecznego dla uczniów, zapoznając ich ze zbiorami bibliotecznymi, sposobami wyszukiwania, zamawiania i korzystania z nich oraz innymi formami usług bibliotecznych.

Poza stałymi akcjami prowadzonymi cyklicznie przez agendy biblioteczne, takimi jak: *Zima w Bibliotece*, obchody *Międzynarodowego Dnia Książki dla Dzieci* (2 kwietnia) i *Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich* (23 kwietnia), *Tydzień Bibliotek* (maj) i *Cała Polska Czyta Dzieciom* (czerwiec), poszczególne Filie zaplanowały wiele atrakcyjnych imprez łączących zabawę z nauką.

Filia 1 (ul. Bohaterów 1) we wrześniu dokona wymiany księgozbioru w punkcie bibliotecznym w Przedszkolu Publicznym nr 40, czym zachęci dzieci do wypożyczania książkowych nowości, wznowi też współpracę z Przed-

szkolem Publicznym nr 17. Działania te zostaną zakończone „Pasowaniem na czytelnika” wychowanków obu przedszkoli, czyli uroczystym przyjęciem dzieci do grona czytelników, praktykowane we wszystkich Filiach prowadzących działalność na rzecz najmłodszych.

Filia nr 2 (ul. Fredry 5) będzie kontynuować comiesięczne spotkania z przedszkolakami *Gdzie mieszka bajeczka*.

Z myślą o podopiecznych z zaprzyjaźnionych okolicznych przedszkoli i z Zespołu Placówek Opiekuńczo-

► Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki w Oddziale dla Dzieci WiMBP (fot. arch. ODD)

-Wychowawczych „Mieszko” Filia nr 3 (ul. Krzyżanowskiego 6) zorganizuje cykle edukacyjne: *Wędrowki po świecie książki*, *Witajcie w bibliotece*, *Bajkowi bohaterowie z wizytą u przedszkolaków* i *Spotkania z bajką*. W listopadzie *Narodowe Święto Niepodległości* Filia uczci pogadanką dla dzieci poświęconą patriotyzmowi. W grudniu najmłodszych czytelników w atmosferę Świąt Bożego Narodzenia wprowadzą zajęcia *Mikołajki z Mikołajem*. Z okazji *Dnia Ziemi* (22 kwietnia) Filia zaproponuje imprezę czytelniczą *Moja Ziemia – Mój Świat*. Ponadto Filia przygotowuje szereg okolicznościowych wystawek książek dla dorosłych i dla dzieci.

Filia nr 4 (ul. Ofiar Katynia 15) zainicjuje cykl spotkań dla młodzieży z Zespołu Szkół Specjalnych w Rzeszowie pod nazwą *Czy naprawdę jesteśmy inni?* Młodsze dzieci wezmą udział w zajęciach wielotematycznych z cyklu *Maluszki w Bibliotece* i *Spotkania z molikiem książkowym*. Również dla młodszych czytelników zaplanowano, z okazji świętowania **11 listopada**, lekcje patriotyczne, podczas których dzieci będą poznawać *Historie z dawnych lat* i *Polskie symbole narodowe*. Z okazji *Światowego Dnia Życzliwości* (21 listopada) Filia przeprowadzi zaję-

cia inspirowane twórczością Grzegorza Kasdepke *Dziękuję, proszę, przepraszam*. Zabawy z książką, konkursy literackie i zajęcia plastyczne pod wspólnym tytułem *Czy misie są w bibliotece?* zaplanowano w ramach obchodów **Światowego Dnia Pluszowego Misia** (25 listopada). Z kolei sporą porcję poprawnej polszczyzny otrzymają uczestnicy zajęć literackich zorganizowanych z okazji **Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego** (21 lutego).

Filia nr 6 (ul. Podwisłocze 6), oprócz stałych form edukacji bibliotecznej, zamierza zorganizować szereg pogadanek na temat *Polscy autorzy – dzieciom* i zajęcia animacyjno-czytelnicze popularyzujące bajki i baśnie wśród najmłodszych *Bajki na każdy tydzień roku*. Dla tej samej grupy wiekowej przewidziany jest cykl spotkań z regionalnymi twórcami *Poeci wśród dzieci*. Kolejną imprezą łączącą różne formy pracy z dziećmi będzie zaproszenie do *Zamku u Królowej Wiedzy* na głośne czytanie zakończone turniejem rycerskim i pasowaniem na damy dworu i rycerzy Królowej Wiedzy. Starsze dzieci wezmą udział w konkursie recytatorskim poezji patriotycznej *Ku pamięci*. Dla dzieci ze zdolnościami aktorskimi Filia organizuje warsztaty teatralne prowadzone przez profesjonalistów w tej dziedzinie. Z kolei dla młodzieży poszukującej oryginalnych form wypowiedzi scenicznych przewidziano warsztaty ekspresji scenicznej *Teatr Żywego Słowa*, z udziałem reżysera i scenografa – **Janusa Pokrywk**i.

Filia nr 8 (ul. Okulickiego 3) dzieci w wieku przedszkolnym zaprosi kolejno, w cyklu miesięcznym, na zajęcia interdyscyplinarne: *Książkolandia*, *Marzymy razem z Dyziem*, *Świat baśni braci Grimm*, *Radosna lokomotywa z wierszami Juliana Tuwima*, *Misiolandia*, *Poznaj Rupaka*, oraz na spotkanie autorskie z poetką **Reginą Nachacz**. Dorosli czytelnicy Filii wezmą udział w spotkaniach **Koła Przyjaciół Książki Historycznej** i wieczorze autorskim **Janiny Ataman-Gąsiewicz**.

Filia nr 9 (ul. Czackiego 5), w ramach współpracy z wybranymi szkołami podstawowymi i przedszkolami, przez cały rok szkolny poprowadzi zajęcia pod wspólnym tytułem *Baśniowe podróże małe i duże*. Będą to: konkursy literacko-plastyczne, zajęcia czytelnicze, biblioterapia i inne zabawy z książką, np.: *Szlakiem bajkowych zamków*, *Kochany zwierzyniec Jana Brzechwy*, *Gdy dużo czytam to dużo wiem*, *Z lekturą szkolną na wesoło*, *Katalog bibliotecznym przewodnikiem*, *Woda podstawą życia na Ziemi*.

Współpracę z przedszkolami i szkołami w zakresie przysposobienia czytelniczego wznowi także Filia nr 10 (ul. Podchorążych 1). Dla dzieci przewidziane są zabawy, konkursy, zagadki, quizy, np.: *Kochajmy Misie*, *Mikołajki Niespodzianki*, *Baśni czar*, *U nas zimowo i wesoło*, *Był sobie Pan Andersen*, *Jak to z książką było?* Biblioteka będzie także kontynuować działalność na rzecz grupy czytelniczej **Klubu Interesującej Książki** działającej przy **Uniwersytecie Trzeciego Wieku**.

Filia nr 15 (ul. Lwowska 60), w trosce o dzieci przebywające na leczeniu w Szpitalu Wojewódzkim nr 2, przygotowuje cykl *Czytanie uzdrowia*. Ponadto Filia organizuje szereg spotkań z ulubieńcami dzieci, m.in. z: **Markiem Czarnotą** – autorem książek o Rzeszowie, **Eweliną Kociubińską** i **Marią Dziepak** z Zespołu Placówek Oświatowo-Wychowawczych, aktorką **Jolantą Nord** i **Ewą Nowak** z Regionalnego Centrum Informacji Europejskiej. W październiku z okazji **Dni Papieskich** biblioteka ogłosi konkurs rysunkowy *Jan Paweł II – Papież*, zakończony w grudniu sprawdzianem wiedzy teoretycznej z życia i pontyfikatu Jana Pawła II. W styczniu zostanie rozstrzygnięty kolejny konkurs rysunkowy *Świat baśni i legend*.

Filia nr 16 (ul. Dąbrowskiego 58a) w czasie ferii zimowych zaaranżuje zajęcia plastyczne z wykorzystaniem motywów zimowych w literaturze dla dzieci *Białe, puchate i lodowe – wszystko co śnieżne i zimowe w bajkach*. W maju dzieci zostaną zaproszone do udziału w zabawach: *Hej, witamy w Klubie Czytusiów* i *Książka za zagadkę*, czyli zdobywanie tytułu *Super Kolekcjonera Książek 2010*. W czerwcu mali czytelnicy zainspirowani książką *Dzień przedszkolaka*, wspólnie z bibliotekarzami i opiekunami, ułożą plan dnia Prawdziwego Przedszkolaka, z uwzględnieniem wizyty w bibliotece i czytaniem bajek z rodzicami.

Filia nr 17 (ul. Paderewskiego 154) organizuje zajęcia plastyczne zatytułowane *Wesoła Kartka dla Babci i Dziadka* oraz gry, zabawy i kalambury, np. tańczące mazaki czy koty lion słowny.

Oddział dla Dzieci i Młodzieży (ul. Słowackiego 11), agenda prowadząca zajęcia z tymi grupami wiekowymi w rozszerzonym zakresie, oprócz spotkań nastolatków zrzeszonych w **Dyskusyjnym Klubie Książki** i w **Klubie Europejszyka** poprowadzi cykle roczne: *Kto czyta... nie błądzi*, *Razem z książką*, przysposabiające do samodzielnego korzystania z biblioteki. Kontynuowane też będą czwartkowe seanse czytania, organizowane gościnnie w **Muzeum Dobranocek**. We wrześniu młodzież wysłucha wykładu **Rafała Kocoła** z Muzeum Okręgowego w Rzeszowie nt. *Pierwsze dni II wojny światowej – kampania wrześniowa 1939* oraz weźmie udział w zajęciach *Dramatyczny wrzesień w Polsce*. W październiku odbędzie się wernisaż interesującej wystawy *Exlibrisy dla Jana Pawła II*, prac wykonanych przez uczniów Szkoły Podstawowej w Dobkovicach (pow. jarosławski) i prelekcja **Agnieszki Zaguły** połączona z pokazem na temat lalkarstwa i technik plastycznych. W listopadzie, w ramach cyklu *Autor na żądanie*, gościem biblioteki będzie **Anna Onichimowska**, autorka książek dla dzieci i młodzieży, a w Minigalerii Sztuki Dziecka i dla Dziecka nastąpi otwarcie wystawy pokonkursowej rękodzieła dziecięcego *Amfory, czarki, wazon, małe rzemiosło wielka sztuka. Na świętego Andrzeja z wrózby nadzieja* to minidramaty teatralne, zabawy i pre-

*** cd. ze str. 37 (WiMBP w Rzeszowie • Oferta edukacyjna)

powiednie zaplanowane w Oddziale. W grudniu odbędzie się turniej drużynowy przeplatany zabawami pełnymi niespodzianek: *Mikołajki z Mikołajem i Zimowe pojedynki z nudą* z pomocą ozdób choinkowych wykonanych podczas warsztatów plastycznych, pod kierunkiem plastyka **Liliany Sitek**. W styczniu w Minigalerii Sztuki Dziecka i dla Dziecka znów zagospodzą *Anioły, Aniołki, Aniolecзки* – pokłosie ogólnomiejskiego konkursu plastycznego. Kolejną noworoczną atrakcją będzie book-talking *Dlaczego warto czytać*, a w lutym z okazji **Walentynek** tematem dominującym stanie się liryka miłosna *Limeryki i inne wierszyki*. Na marzec zaplanowano zajęcia poświęcone czasopiśmom dla dzieci: *Świerszczu otwórz się i Historie w dymkach* – spotkanie z **Wojciechem Jamą**, przeznaczone dla miłośników dobrego komiksu. W kwietniu mądrość zawarta w baśniach i ich walory estetyczne zostaną omówione podczas pogadanki połączonej z zabawą plastyczną *Co najmniej 1001 baśni*, a na temat bajkopisarstwa z najmłodszymi czytelnikami porozmawia, podczas spotkania autorskiego, **Dorota Gellner**. Ważne problemy młodzieży, w nawiązaniu do losów bohaterów multimedialnych opowiadań **B. Andrzejczuka**, poruszone będą w dyskusji *Czarne albo białe – dobre albo złe*.

Wypożyczalnia Muzyczna (ul. Żeromskiego 2) w listopadzie uczci geniusz wielkiego twórcy, organizując recital fortepianowy kompozytora ukraińskiego **Bohdana Klimczuka** zatytułowany *Passacaglia dla Juliusza Słowackiego*. Wypożyczalnia w sposób szczególnie włączy się w ogólnopolskie obchody **Roku Chopinowskiego** m.in. poprzez organizację wystawy poświęconej interpretacjom utworów Fryderyka Chopina w nagraniu dźwiękowych, koncert dla dzieci prezentujący wczesne utwory Fryderyka Chopina *O Frycku, który lubił grać*, wieczór słowno-muzyczny dla młodzieży *Listy Fryderyka Chopina* i recital chopinowski dla słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku *Muzyczne natchnienie*.

Na jesień, w różnych agendach Biblioteki, zaplanowano wiele atrakcyjnych spotkań autorskich dla dorosłych, młodzieży i dla dzieci. Od września do listopada potrwać **Rzeszowskie Spotkania z Literaturą Współczesną**, dofinansowane przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, w których udział wezmą m.in.: prozaik, fotograf i reżyser **Sławomir Shuty**, opisujący polską rzeczywistość prozaik **Daniel Odiya**, autorka wierszy i opowiadań dla dzieci **Wanda Chotomska**, pisarz i publicysta **Andrzej Piliipiuk**. 10 września w Wypożyczalni Muzycznej odbędzie się spotkanie z **Bogumiłą Żongolowicz**, pisarką zamieszkałą w Australii.

Dział Informacyjno-Bibliograficzny (ul. Sokoła 13) zorganizuje szereg okolicznościowych wystaw. We wrześniu wystawa *Ludzie ludziom zgotowali ten los* będzie miała charakter upamiętniający **70. rocznicę wybuchu II woj-**

KROŚNIENSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA

ADRES: 38-402 KROSNO, UL. WOJSKA POLSKIEGO 41

Dyrektor: Teresa Leśniak
Telefony: 013 436 88 82, 013 432 13 56
Tel./faks: 013 432 13 70
E-mail: biblioteka@kbp.krosno.pl
Internet: www.kbp.krosno.pl

Oferta kulturalna KBP na wrzesień i październik

W bieżącym roku Krośnieńska Biblioteka Publiczna realizuje dwa projekty, które mają na celu przybliżenie czytelnikom współczesnej literatury polskiej i jej twórców. Działania popularyzatorskie adresowane są do odbiorców dorosłych oraz dzieci i młodzieży.

Od września rozpoczynają się cykle spotkań autorskich w ramach projektu **Krośnieński Kalejdoskop Literacki**. W Oddziale dla Dzieci przy ul. Wojska Polskiego oraz w Filii nr 4 o swoich książkach opowiadać będzie **Dorota Gellner** (spotkanie zaplanowano na 8 września). Odbędzie się cykl imprez literackich *Dni z literaturą dziecięcą*. W programie przewidziano spotkania autorskie: **Ewy Nowak, Marcina Pałasza, Zbigniewa Dmitrocy, Andrzeja Grabowskiego**, a także warsztaty nt. *Jak powstaje książka* oraz konkurs głośnego czytania *Kto czyta wygrywa*.

W dniu 29 września, który będzie **Dniem Głośnego Czytania**, we wszystkich filiach miejskich planowane są konkursy pięknego czytania, poświęcone współczesnej literaturze dla dzieci.

W październiku, w ramach tego samego projektu, zaplanowano spotkania z następującymi twórcami: **Irkiem Grinem, Marcinem Świetlickim, Gają Grzegorzewską** (promocja książki *Orchidea*), **Agnieszka Wolny-Hamkało**

ny światowej, w październiku stosowną wystawą wkomponujemy się w obchody **Roku Juliusza Słowackiego**. W listopadzie, w oparciu o zbiory **Marka Czarnoty**, zaprezentujemy wystawę *Kultura śmierci. Na wigilijnym stole* to z kolei temat grudniowej wystawy. Rok 2010 ogłoszono **Międzynarodowym Rokiem Różnorodności Biologicznej (ONZ), Europejskim Rokiem Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym**, a przede wszystkim **Rokiem Fryderyka Chopina**. W marcu przygotujemy wystawę *Fryderyk Chopin – nasza zbiorowa dusza* oraz prelekcję *Legenda Fryderyka Chopina w powojennej prozie polskiej*. W omawianym okresie zorganizujemy również dyskusję panelową z udziałem lokalnych twórców na tematy literackie oraz spotkanie poświęcone Rzeszowowi w utworach beletrystycznych. W maju po raz drugi zaplanowaliśmy imprezę *Noc WiMBP w Rzeszowie*.

Barbara Chmura

► Spotkanie z Ewą Chotomską
(fot. arch. KBP)

i Robertem Ostaszewskim. Młodzież zainteresowaną pisaniem zapraszamy na warsztaty literackie zatytułowane *Radość pisania, sztuka czytania*, które poprowadzi Wojciech Bonowicz, redaktor „Tygodnika Powszechnego”. Wszystkie spotkania odbywać się będą w Bibliotece Głównej (ul. Wojska Polskiego 41).

Drugi projekt *Teatr, teksty i preteksty – edukacja teatralna dzieci*, który realizowany był w KBP w pierwszym półroczu, będzie kontynuowany również we wrześniu. Zapraszamy dzieci do obejrzenia przedstawienia *Pchła Szachrajka* w wykonaniu aktorów Teatru im. Wandy Semaszkowej z Rzeszowa. 22 września spektakl dla dzieci prezentowany będzie dwukrotnie.

Wrześniową *Środę Literacką* w Saloniku Artystycznym Biblioteki wypełni spotkanie z Jarosławem Seredą, muzykiem, kompozytorem, nauczycielem ZSM w Krośnie, który opowiadać będzie o związkach literatury z muzyką, ilustrując swój wykład fragmentami utworów muzycznych w wykonaniu własnym. W *Środę Artystyczną* odbędzie się otwarcie wystawy fotografii Pawła, Piotra, Jana Grudyszów, właścicieli Galerii Fotografii „Agfa Image Center” w Krośnie.

We wrześniu KBP ogłosi dziesiątą edycję **Krośnieńskiego Konkursu Literackiego** dla młodzieży, podsumowanie konkursu i wręczenie nagród planowane jest tradycyjnie w połowie grudnia. Konkurs ten wpisali się na stałe do kalendarza imprez kulturalnych Krośnieńskiej Biblioteki, a jego współorganizatorami są Zarząd Okręgu SBP i Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Krośnieńskiej.

Spośród wielu zajęć czytelniczo-animacyjnych dla dzieci, planowanych w filiach miejskich KBP, warto zwrócić uwagę na wydarzenia i imprezy związane z przypadającą we wrześniu 10. rocznicą śmierci i 105. rocznicą urodzin Marii Kruger, autorki popularnych powieści dla

młodzieży (m.in.: *Karolcia, Godzina pąsowej róży, Klimek i Klementynka*). Jej twórczości poświęcone będą konkursy plastyczne: *Portret Karolci* w Filii nr 5 (Białobrzegi), *Książki malowane* w Filii nr 1 (Polanka), konkursy czytelnicze oraz liczne wystawki okolicznościowe.

Oddział dla Dzieci (ul. Wojska Polskiego 41) zaprasza uczniów szkół podstawowych do udziału w konkursie plastycznym *Wesoła szkoła*, a uczniów szkół podstawowych i gimnazjów do uczestnictwa w konkursie literackim *Wakacyjne opowieści*.

W październiku wiele działań popularyzatorskich koncentrować się będzie wokół twórczości Wandy Chotomskiej, w związku z 80. rocznicą jej urodzin. Jej poezja, pełna radosnej zabawy, będzie tematem głośnego czytania dla najmłodszych uczniów w Filii nr 4 (ul. Krakowska 124). Konkurs głośnego czytania jej wierszy *Wiersze zabawne i niezabawne* ogłosi Filia nr 7 (Turaszówka), a konkurs wiedzy o twórczości W. Chotomskiej planuje Filia nr 5 (Białobrzegi). *Wandy Chotomskiej wesołe historie malowane poezją* to temat konkursu plastycznego w Oddziale dla Dzieci. Ponadto planowane są okolicznościowe wystawki książek autorki *Hipopotama*.

Warto zwrócić uwagę na kolejną edycję konkursu głośnego czytania z cyklu *Czytam, bo lubię – jesień* w Oddziale dla Dzieci. Jest to również impreza czytelnicza, która na stałe weszła do kalendarza kulturalnego KBP. W celu zachęcenia młodzieży do czytania lektur szkolnych w Oddziale dla Dzieci realizowany jest cykl *Lekturomania*. Są to quizy dla młodzieży. We wrześniu tematem quizu będzie książka A. Kamińskiego *Kamienie na szaniec*, a w październiku F. Molnara *Chłopcy z placu broni*. Zainteresowanych szczegółowymi terminami imprez kulturalnych w KBP zapraszamy na stronę internetową Biblioteki.

Wanda Belcik

WOJEWÓDZKI DOM KULTURY W RZESZOWIE

ADRES: 35-959 RZESZÓW, UL. OKRZEI 7

Dyrektor: Marek Jastrzębski
Telefony: 017 853 52 57 (centrala),
017 853 25 35 (dyrekcja)
Faks: 017 853 52 50
E-mail: wdk@podkarpackie.pl
Internet: www.wdk.podkarpackie.pl

IMPREZY

- 8 WRZEŚNIA** • KLUB „TURKUS”
Konferencja naukowa „Wrzesień 1939 na Podkarpaciu”
org.: Rzeszowski Oddział IPN
- 17 WRZEŚNIA** • SALA WIDOWISKOWO-KINOWA
Pokaz filmów nagrodzonych na
Festiwalu Filmów Komedycznych i Niezależnych
„BAREJADA”
wspólnie ze Studiem Filmowym
„Exd'Art – obrazy bez granic”
- 23 WRZEŚNIA** • KLUB „TURKUS”
„Nutki polonijne w twórczości Anatola Diaczyńskiego”
– spotkanie autorskie z cyklu „Bliżej Literatury”
- 24 WRZEŚNIA** • KLUB „TURKUS”
Spotkanie autorskie Zbigniewa Trzeźniowskiego
z Łańcuta w ramach Podkarpackiej Izby Poetów
- 26 WRZEŚNIA** • SALA WIDOWISKOWA
Festiwal Twórczości Artystycznej
uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej
wspólnie z Polskim Stow. Młodzież Sprawna Inaczej
- 30 WRZEŚNIA** • KLUB „TURKUS”
„Spotkanie z Historią”

▸ Spotkanie z Martą Pelinko
w ramach Podkarpackiej Izby
Poetów (fot. M. Zajac-Czerkies)

- Spotkanie z reżyserami
podczas Festiwalu
Happy End (fot. A. Kus)

WRZEŚIEN – LISTOPAD • OŚRODKI KULTURY WOJ. PODKARPACKIEGO

Podkarpacki Konkurs „Literatura i Dzieci – Nasze Marzenia” – przeglądy rejonowe

więcej w dziale *Komunikaty* na str. 3 >>>

7 PAŹDZIERNIKA • KLUB „TURKUS”

Spotkanie z cyklu „Wspólne Śpiewanie”

21–24 PAŹDZIERNIKA • SALA WIDOWISKOWO-KINOWA

VII Multimedia „Happy End”

– Festiwal Filmów Optymistycznych

wspólnie ze Studiem Filmowym

„Exd'Art – obrazy bez granic”

24–25 PAŹDZIERNIKA • WDK W RZESZOWIE, GCK W TRZCIANIE

XXV Ogólnopolski Konkurs

Tradycyjnego Tańca Ludowego

Celem Konkursu jest prezentacja i dokumentacja autentycznego tańca ludowego w wykonaniu zespołów i par tanecznych. Wykonawcami są wiejscy tancerze średniego i starszego pokolenia, posiadający umiejętności taneczne przekazywane zgodnie z tradycją z pokolenia na pokolenie.

Konkurs organizowany pod patronatem Marszałka Województwa, ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu „Dziedzictwo kulturowe”.

PAŹDZIERNIK

Koncert Jubileuszowy z okazji

60-lecia Wojewódzkiego Domu Kultury

WSPÓŁPRACA Z PLACÓWKAMI KULTURY WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

5–6 WRZEŚNIA

„Grzyby” – Harasiuki 2009

6 WRZEŚNIA

XIV Podkarpacki Konkurs Wieńca Dożynkowego
– Radomyśl Wielki

12–13 WRZEŚNIA

XIII Powidlaki – Krzeszów 2009

cd. na str. 42 >>>

OFERTA EDUKACYJNA WOJEWÓDZKIEGO DOMU KULTURY W RZESZOWIE NA ROK SZKOLNY 2009/2010

Wojewódzki Dom Kultury w Rzeszowie w roku 2009 obchodzi jubileusz 60-lecia działalności. W całym tym okresie, jak również obecnie, ważne miejsce zajmuje w jego pracy edukacja kulturalna dzieci i młodzieży.

W nowym sezonie kulturalnym 2009/2010, tak jak w latach poprzednich, WDK kieruje większość swych ofert do najmłodszej grupy odbiorców. Różnorodność propozycji umożliwia wielokierunkowy rozwój artystyczny, poszerzanie wiedzy i zainteresowań. Służy także wylanianiu szczególnie uzdolnionych młodych ludzi, ułatwiając im równocześnie dalszą drogę rozwoju. Szczególną uwagę skupiamy także na dzieciach i młodzieży niepełnosprawnej, organizując imprezy specjalnie im poświęcone i z ich udziałem.

► Zespół Pieśni i Tańca „Bandoska” (fot. A. Kus)

Poniżej przedstawiamy propozycję form edukacji kulturalnej, zapraszając serdecznie dzieci, młodzież i ich opiekunów do odwiedzenia WDK. Informujemy, że we wrześniu przyjmowani są nowi członkowie do zespołów artystycznych.

ZESPOŁY ARTYSTYCZNE

- Zespół Pieśni i Tańca „Bandoska”
- Dziewczęca Orkiestra Dęta
- Orkiestra Szalałmaistek
- Zespół „Mażorettek”
- Dziecięcy Zespół Artystyczny „Uśmiech”
- Zespół Tańca Towarzystwskiego

KLUBY I KOŁA ZAINTERESOWAŃ

- Rzeszowska Akademia Komiksu
- Klub Filmowy – Kino Młodych
- Klub Młodego Szachisty
- Prawnicza Akademia Filmowa „Elsa”
- Klub Miłośników Feudalnej Japonii „Klan Tygrysa”
- Klub – Zgromadzenie Rycerzy Boju Dnia Ostatniego
- Klub – Towarzystwo Miłośników Historii „Szkarłatna Róża”

IMPREZY SKIEROWANE GŁÓWNIEM DO DZIECI I MŁODZIEŻY

- V Konkurs Poetycki „Ja i Świat”
- XIX Podkarpackie Mikołajki Taneczne 2009
- 55. Ogólnopolski Konkurs Recytatorski
- Konkurs Piosenki „Wygraj Sukces”
- XX Podkarpackie Spotkania z Komiksem
- Podkarpacki Konkurs „Literatura i Dzieci – Nasze Marzenia”
- Wojewódzki Konkurs Chórów a Capella Dzieci i Młodzieży Szkolnej
- Konkurs „Sacrum w Literaturze i Sztuce”

- XIII Regionalny Konkurs Recytatorski „O Skrzydło Orle”
- XXXVII Podkarpacki Przegląd Teatrów Dziecięcych
- XIX Podkarpacki Konkurs Poezji Religijnej
- Off – Kino Młodych – pokazy niezależnych form filmowych

IMPREZY Z UDZIAŁEM DZIECI I MŁODZIEŻY

- XII Międzynarodowy Niekonwencjonalny Konkurs Fotograficzny „Foto Odlot”
- III Podkarpackie Spotkania Artystyczne Niepełnosprawnych „Bądźmy Razem”
- VII Podkarpackie Konfrontacje Fotograficzne
- VII Festiwal Filmów Optymistycznych „Happy End”
- „Wojewódzka Scena Prezentacji Dorobku Artystycznego” – promocja dorobku domów i ośrodków kultury z Podkarpacia
- Spotkania poetyckie z cyklu „Debiuty Poetyckie”
- „WDK – miejsce przyjazne niepełnosprawnym” – imprezy interdyscyplinarne
- Scena Tańca Współczesnego
- Niedzielne Wprawki Taneczne dla sympatyków tańca towarzyskiego

CENTRUM KULTURALNE W PRZEMYSŁU
 ADRES: 37-700 PRZEMYSŁ, UL. KONARSKIEGO 9

Dyrektor: Adam Halwa
 Telefony: 016 678 31 32, 016 678 35 50
 Tel./Faks: 016 678 20 09
 E-mail: ck@ck.przemysl.pl
 Internet: www.ck.przemysl.pl

IMPREZY

- 6 WRZEŚNIA, GODZ. 15.00** • GCK w WIĄZOWNICY
VIII „Biesiada nad Wycząwą”
 – prezentacja tradycyjnych potraw wiejskich
 wspólnie z Gminnym Centrum Kultury w Wiązownicy
- 10 WRZEŚNIA – 22 PAŹDZIERNIKA** • SALA WIDOWISKOWA CK
Filmowa Jesień – cykl filmowy
 Dyskusyjnego Klubu Filmowego „Filmarnia”
szczegóły obok na str. 43 >>>
- 19 WRZEŚNIA** • SALA WIDOWISKOWA CK
Koncert inauguracyjny sezon artystyczny 2009/2010
 z występem Zespołu „Banda & Wanda”

*** cd. ze str. 40 (WDK w Rzeszowie)

WYSTAWY

GALERIA WDK

- „Piękno jest wśród nas” – malarstwo Iwony Kraus (3–13 września)
- „Ceramika artystyczna” – prace uczestników warsztatów terapii zajęciowej z województwa podkarpackiego (16–29 września)
- Wystawa pokonkursowa XII Międzynarodowego Niekonwencjonalnego Konkursu Fotograficznego „Foto Odlot” (3–25 października)
 Konkurs organizowany od 1992 roku. Należy do najciekawszych międzynarodowych imprez fotograficznych.
- „Tęczowa kraina” – prace dzieci z przedszkola o profilu plastycznym w Rzeszowie (26–31 października)

BWA RZESZÓW

- XXV Ogólnopolska Wystawa Twórczości Pedagogów Plastyki (10 września – 4 października)

► Nagrodzony podczas 7. edycji „Biesiady nad Wycząwą” w 2008 roku zespół „Radawiaczy” z Radawy (fot. A. Hemon)

- 20 WRZEŚNIA, GODZ. 20.00** • RYNEK
„Budowałam barykadę”
 wg Anny Świrszczyńskiej – widowisko plenerowe
 w wyk. Grupy Teatralnej „Garderoba”

Impreza organizowana od 1984 roku potwierdza potrzebę konfrontacji dorobku artystycznego instruktorów i nauczycieli plastyki. Wielu z nich oprócz pracy dydaktycznej zajmuje się także twórczością plastyczną. Wystawę organizujemy przy współpracy Biura Wystaw Artystycznych, które udostępnia salę wystawową.

MUZEUW DIECEZJALNE W RZESZOWIE

- „Sacrum” – wystawa zbiorowa Grupy „Droga” działającej przy WDK (wrzesień)

SZKOLENIA

- Seminarium fotograficzne na temat technik specjalnych w fotografii cyfrowej (3 października)
- „Teatr lalek” – seminarium dla nauczycieli i instruktorów prowadzących teatry dziecięce (7 października)
- „Tradycyjne późnojesienne zajęcia rolnicze w aspekcie widowisk scenicznych” – seminarium dla animatorów teatrów obrzędowych (28 października)

► Z wystawy malarstwa Iwony Kraus

► Piotr Machalica
w spektaklu
„Stachura”
(fot. P. Dłubak)

29 WRZEŚNIA – 10 PAŹDZIERNIKA • SALA WIDOWISKOWA CK

Dni Kultury Chrześcijańskiej:

Festiwal Filmowy „Trwajcie mocni w wierze”

Szczegóły w afiszach

PAŹDZIERNIK – LISTOPAD • SALA WIDOWISKOWA CK

XVII Przemyska Jesień Teatralna

Wystąpi m.in. Piotr Machalica w spektaklu *Stachura* Teatru im. A. Mickiewicza w Częstochowie i Teatr „Mamro” z Warszawy ze spektaklem *Epopeja* (szczegóły w afiszach)

PAŹDZIERNIK • SALA WIDOWISKOWA CK

XXVI Przemyska Jesień Muzyczna

wspólnie z Towarzystwem Muzycznym w Przemysłu

Szczegóły w afiszach

18 PAŹDZIERNIKA, GODZ. 16.00 • KLUB „PIWNICE” CK

II Regionalny Przegląd Plastyki Amatorskiej

– podsumowanie

29 PAŹDZIERNIKA, GODZ. 12.00 • KLUB „PIWNICE” CK

XV Doroczne Spotkanie Poetów

IMPREZY CYKLICZNE

W cyklu „Spotkania z operą”

– wyjazd do Teatru Wielkiej Opery i Baletu we Lwowie na najciekawsze przedstawienia operowe

Szczegółowe informacje na stronie www.ck.przemysl.pl

WYSTAWY

GALERIA „PIWNICE” CK

- Grafika Arii Milewskiej z Kielc (10–29 września)
- Wystawa prac Karoliny Penar z Przemysłu (1–15 października)
- Wystawa pokonkursowa Regionalnego Przeglądu Plastyki Nieprofesjonalnej (18–31 października)

Hol CK

- Pastele Małgorzaty Balickiej z Pracowni Plastycznej MDK, Borelowskiego 9 w Przemysłu (do 30 września)
- Pastele Wojciecha Trzyny z Rzeszowa (6–31 października)

Dyskusyjny Klub Filmowy

„Filiarnia”

zaprasza na

FILMOWĄ JESIEŃ

10 WRZEŚNIA, GODZ. 20.00 • SALA WIDOWISKOWA CK

„4 miesiące, 3 tygodnie, 2 dni”

– dramat, prod. Belgia/Rumunia

reż. Cristian Mungiu

24 WRZEŚNIA, GODZ. 20.00 • SALA WIDOWISKOWA CK

„Niczego nie żałuję – Edith Piaf”

– muzyczny dramat biograficzny

prod. Francja / Wielka Brytania / Czechy

reż. Oliver Dahan

8 PAŹDZIERNIKA, GODZ. 20.00

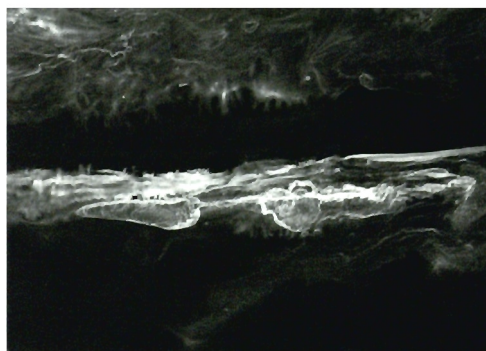
„Rysa” – dramat, prod. Polska

reż. Michał Rosa

22 PAŹDZIERNIKA, GODZ. 20.00

„Fados” – muzyczny, prod. Portugalia / Hiszpania

reż. Carlos Saura

► Grafika Arii Milewskiej z cyklu „Podróże”
– fragment

OFERTA EDUKACYJNA CENTRUM KULTURALNEGO W PRZEMYŚLU NA ROK SZKOLNY 2009/2010

Centrum Kulturalne w Przemyślu od wielu lat podejmuje w szerokim zakresie działania na rzecz edukacji kulturalnej dzieci i młodzieży poprzez organizowanie różnych form aktywności twórczej, sprzyjającej rozwijaniu i utrwalaniu zainteresowań artystycznych. W tym zakresie oferuje różnorodne formy działalności: grupy artystyczne, imprezy, cenione w środowisku przeglądy konkursowe.

ZESPOŁY ARTYSTYCZNE

I KOŁA ZAINTERESOWAŃ

- Grupa Teatralna „Garderobera”
- Przemyska Szkoła Jazzu
- Studio AGA
- Zespół rockowy
- Zespół hip-hop
- Zespół szantowy „Port Przemyśl”
- Zespół bluesowy
- Zespół wokально-instrumentalny
- Zespół Taneczny „Foxal”
- Zespół Taneczny „Koralik”
- Warsztaty Plastyczne dla Dzieci
- Przemyski Klub Szaradzystów „Przemek”
- Dyskusyjny Klub Filmowy „Filmarnia”

IMPREZY CYKLICZNE I OKAZJONALNE

- spektakle w ramach Przemyskiej Jesieni Teatralnej oraz Międzyszkolnego Programu Edukacji Teatralnej Dzieci i Młodzieży w wyk. Grupy Teatralnej „Garderobera”
- realizacja programu filmowo-edukacyjnego dla dzieci i młodzieży
- Podkarpackie Warsztaty Plastyczne dla dzieci i młodzieży
- cykliczne koncerty Przemyskiej Orkiestry Kameralnej
- koncert zespołów młodzieżowych w ramach Międzynarodowego Festiwalu Jazzowego „Jazz bez...”
- cykl imprez „Sceniczne Debiuty Młodych” (promocja młodych talentów w różnych dziedzinach sztuki – fotografia, muzyka, teatr, poezja)
- widowisko historyczne „A oni szli, szli dziesiętkowani...” – wielka rekonstrukcja wywózki na Syberię – 10 lutego 1940–2010
- „Piknik Rodzinny” w ramach 23. Franciszkańskich Spotkań Młodych w Kalwarii Pałacowskiej
- wystawy indywidualne i grupowe, promujące najbardziej utalentowanych młodych twórców i pokazujące dorobek uczestników warsztatów plastycznych oraz wystawy pokonkursowe

PRZEGLĄDY, KONKURSY I FESTIWALE

- Eliminacje rejonowe Podkarpackiego Konkursu „Literatura i Dzieci – Nasze Marzenia”

- XII Ogólnopolski Konkurs Satyry im. Ignacego Krasińskiego „O Złotą Szpilę”
- XVIII Międzynarodowy Festiwal Muzyki Akordeonowej organizowany wspólnie z ZPSM w Przemyślu

► Dzieci z warsztatów plastycznych – grupa najmłodsza na tle swoich prac (fot. G. Dobrowolska)

- IV Konkurs Plastyczny Dzieci i Młodzieży „Bożonarodzeniowe Ozdoby Świąteczne”
- XXXI Biesiada Teatralna w Horyńcu Zdroju – Konfrontacje Zespołów Teatralnych Małych Form
- IV Konkurs Plastyczny Dzieci i Młodzieży „Wielkanocne tradycje” i Konkurs na najpiękniejszą pisankę w kategorii „Mistrz – Uczeń” w ramach XII Jarmarku Wielkanocnego
- XX Przegląd Piosenki „Śpiewaj razem z nami”
- Szaradziarskie Mistrzostwa Szkół Ponadgimnazjalnych Przemyśla i Powiatu Przemyskiego
- XI Wojewódzki Konkurs „Sacrum w literaturze i sztuce” – organizowany wspólnie z Prywatnym Gimnazjum Sióstr Niepokalanek w Jarosławiu
- Konkurs plastyczny, literacki, teatralny i recytatorski w ramach „Światowego Dnia Wody” organizowany wspólnie z Arboretum w Bolestraszczykach
- V Wiosenne Kursy Mistrzowskie organizowane wspólnie z Towarzystwem Muzycznym w Przemyślu
- 55. Ogólnopolski Konkurs Recytatorski – eliminacje regionalne i wojewódzkie
- XVIII Ogólnopolski Konkurs Recytatorski „Sacrum w Literaturze” – eliminacje wojewódzkie organizowane wspólnie z Klasztorem oo. Dominikanów w Jarosławiu
- XXIV Międzywojewódzki Przegląd Dziecięcych Zespołów Tańca Ludowego „Taneczny Krąg”
- IV Festiwal Filmów Kina Niezależnego „CK OFF”

INNI ORGANIZATORZY DZIAŁALNOŚCI KULTURALNEJ

DĘBICA**WRZESIEŃ**

„Był taki czas” – koncert upamiętniający
70. rocznicę wybuchu II wojny światowej
w wyk. młodzieży z dębickich grup artystycznych

20 WRZEŚNIA • RYNEK**„Żegnaj lato na rok”**

– koncert podsumowujący sezon kulturalny

1 PAŹDZIERNIKA**Międzynarodowa Galicyjska Jesień Literacka**

wspólnie z Miejską Biblioteką Publiczną w Dębicy

WYSTAWY**GALERIA SZTUKI MOK, UL. AKADEMICKA 30**

– Graphic Studio Dublin – wystawa grafiki „Na granicy”
(4–18 września)

Graphic Studio Dublin jest najstarszą i największą pracownią graficzną w Irlandii. Zrzesza ok. 100 artystów, głównie mieszkających w Irlandii, ale również w Szwecji, Japonii, Niemczech i Wielkiej Brytanii.

– Niu Ming Ming (Chiny) – malarstwo, grafika (25 września – 16 października)

*** cd. ze str. 44 (CK w Przemyślu • Oferta edukacyjna)

- Konkurs „Duży – Mały” – eliminacje do OFKiŚL w Kaźmierzu nad Wisłą (wspólnie z OKMiG w Kańczudze)
- XXXIII Przegląd Teatrzyków Dziecięcych „Tropem Jasia i Małgosi” organizowany wspólnie z GOKSiT w Birczy
- XXXIII Konfrontacje Dziecięcych i Młodzieżowych Zespołów Tanecznych „Tańczowały dwa Michały”
- Międzynarodowy Przegląd Dziecięcych Zespołów Folklorystycznych współorganizowany z Młodzieżowym Domem Kultury w Przemyślu

– Ryszard Kucab „Obiekty” (23 października – 13 listopada)
Blizsze inf.: MOK w Dębicy, tel. 014 680 93 61

HARASIUKI**5–6 WRZEŚNIA**

„Grzyby – Harasiuki 2009” – impreza plenerowa

wspólnie z WDK w Rzeszowie

W programie także otwarcie wystawy Wojewódzkiego Konkursu Fotograficznego „Piękno Podkarpacia”

org.: GOK w Harasiukach, tel. 015 879 13 31

IWNICZ-ZDRÓJ**20 WRZEŚNIA – 25 PAŹDZIERNIKA • KINO „WCZASOWICZ”****II Festiwal im. Księcia Michała Ogińskiego**

szczegóły w dziale *Muzyka* na str. 9 ***

JAROSŁAW**23 WRZEŚNIA – 23 PAŹDZIERNIKA****Jesienne Impresje Artystyczne (JIA)**

cd. na str. 46 ***

- „Festyn pod Platanem” – XI Przegląd Grup Śpiewaczych (kategoria: młodzieżowe grupy śpiewacze) organizowany wspólnie z Centrum Kultury w Zarzeczcu
- IX Wojewódzki Przegląd Plastyki „Ja i świat, w którym żyję”
- XII Podkarpacki Przegląd Małych Form Teatralnych „Antrakt”

Aktualną ofertę Centrum Kulturalnego można znaleźć na stronie internetowej www.ck.przemysl.pl.

► Zespół Taneczny „Koralik”
(fot. I. Kolaszko)

*** cd. ze str. 45 (Inni organizatorzy)

Cykl imprez prezentujący różnorodne formy kulturalno-oświatowej i artystycznej aktywności amatorskiej. M.in.:

15-16 PAŹDZIERNIKA, GODZ. 9.00

Konkurs Recytatorski „Wawrzynek”
przeznaczony dla dzieci i młodzieży szkolnej

17-18 PAŹDZIERNIKA

II Przegląd Piosenki Kresowej

org.: Jarosławski Oddział Towarzystwa Miłośników
Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich

21 PAŹDZIERNIKA, GODZ. 17.00

Turniej Poetycki „O Laur Impresji”

- impreza adresowana do osób
uprawiających twórczość poetycką

29 PAŹDZIERNIKA, GODZ. 16.00

„Księdzu Jerzemu”

Program artystyczny poświęcony ks. Jerzemu Popiełuszce
w związku z 25. rocznicą śmierci.

org.: Region Ziemia Przemyska NSZZ „Solidarność”

WYSTAWY

GALERIA RYNEK 6

- „Jarosław i powiat jarosławski w latach wojny i okupacji” – wystawa dokumentalna (1 września – 5 października)
- Wystawa prac uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej i uczniów Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Jarosławiu (7-17 października)
- Konfrontacje Fotograficzne „Tylko jedno zdjęcie” (26 października – 20 listopada)

MAŁA GALERIA MOK, PL. A. MICKIEWICZA 6

- Wystawa fotografii „Jarosław oczami młodych” (2-23 października)

Bliższe inf.: MOK w Jarosławiu, tel. 016 621 32 94

KROSNO

6 WRZEŚNIA, GODZ. 18.00 • KOŚCIÓŁ W TURASZÓWCE

Letnie Koncerty Organowe

„Perły Muzyki Baroku”

Roman Perucki – organy, Maria Perucka – skrzypce
W programie: Anonim, Georg Friedrich Händel, Tomaso Vivaldi, Joseph Haydn, César Franck, Piotr Czajkowski, Zoltán Gárdonyi

11 WRZEŚNIA

II Nocne Teatralia „Strachy”

Teatralia to próba spotkania się z innym wymiarem sztuki, innym spojrzeniem na rzeczywistość.

16-19 WRZEŚNIA

VI Galicja Blues Festival

W programie:

16 WRZEŚNIA

Nieme kino z taperem. Andrzej Serafin – wibrafon

17 WRZEŚNIA

Przesłuchania konkursowe

Gwiazda wieczoru: Barry Richman Supergroup (USA)

18 WRZEŚNIA

Przesłuchania konkursowe

Gość wieczoru: Los Agentos i Antoni Krupa

19 WRZEŚNIA

Koncert finałowy „Kobięcy odcień bluesa”

Wystąpią: Martyna Jakubowicz z zespołem, Magda Piskorz, Karolina Cygonek & Tomi Blues Kapela oraz kroszeńska Pro Musica Grand Standard Orchestra

18 WRZEŚNIA

Jesienna Biesiada Poetycka

W programie: ogłoszenie wyników X Ogólnopolskiego Konkursu Poetyckiego „O „Lampę Ignacego Łukasiewicza” z udziałem poetów ze środowisk polonijnych oraz promocja almanachu poetyckiego Klubu Literackiego RCKP.

25-28 WRZEŚNIA

Uroczysta inauguracja sezonu artystycznego

2009/2010

W programie:

25 WRZEŚNIA, GODZ. 18.00

„Amadigi di Gaula” – koncertowa wersja opery

J. F. Haendla w wyk. Capelli Cracoviensis

pod dyr. Jana Tomasza Adamusa

Wręczenie nagród Prezydenta Krosna w dziedzinie kultury

26 WRZEŚNIA, GODZ. 18.00

„Opera za 3 grosze” Bertolda Brechta

z muzyką Kurta Weilla

w inscenizacji Teatru „Arlekin” z Łodzi

27 WRZEŚNIA, GODZ. 16.00

„Calineczka” J. Ch. Andersena

- spektakl Teatru Lalki i Maski „Grotoska” z Krakowa

28 WRZEŚNIA, GODZ. 18.00

Koncert rzeszowskiego zespołu muzycznego „Pectus”

22-24 PAŹDZIERNIKA

XXVII Festiwal Teatrów Dziecięcych

„Puchar Uśmiechu”

Impreza z udziałem zespołów polonijnych z Ukrainy, Czech, Litwy, Rumunii, Węgier.

wspólnie z Rzeszowskim Oddziałem
Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”

26 PAŹDZIERNIKA – 13 LISTOPADA

XXXI KROŚNIEŃSKIE SPOTKANIA TEATRALNE

26 PAŹDZIERNIKA, GODZ. 19.30

„Blackbird” – Teatr Dramatyczny w Warszawie

27 PAŹDZIERNIKA, GODZ. 19.30

„Szalone nożyczki” – Teatr Bagatela w Krakowie

29 PAŹDZIERNIKA, GODZ. 9.00, 11.30

„Balladyna” – Teatr Lalki Baniałuka w Bielsku-Białej

30 PAŹDZIERNIKA, GODZ. 9.00, 11.00

„Ferdynand Wspaniały”

- Teatr Lalki „Baniałuka” w Bielsku - Białej

3 LISTOPADA, GODZ. 19.30

„Sarabanda” – Teatr Scena Prezentacje w Warszawie

4 LISTOPADA, GODZ. 19.30

Norwid w interpretacji Teresy Budzisz-Krzyżanowskiej

6 LISTOPADA, GODZ. 9.00, 11.30

„Zbrodnia i kara” – Teatr im. L. Solskiego w Tarnowie

7 LISTOPADA, GODZ. 19.30

„Każdy kocha Opalę”

– Teatr im. L. Solskiego w Tarnowie

9 LISTOPADA, GODZ. 18.00

„Człowiek z La Manchy” – Teatr Muzyczny w Łodzi

11 LISTOPADA, GODZ. 16.00

„Pyza na polskich drózkach” – Teatr Ludowy w Krakowie

13 LISTOPADA, GODZ. 11.30, 18.30

„Sługa dwóch panów”

– Teatr im. W. Siemaszkowej w Rzeszowie

IMPREZY CYKLICZNE**CZWARTEK, GODZ. 19.00 • ARTKINO**

Dyskusyjny Klub Filmowy „16 mm”

WYSTAWY

- Wystawa fotografii Antoniego Panka (*wrzesień*)
- Wystawa twórczości artystów z Włoch (*wrzesień*)
- Piotr Wójtowicz – malarstwo (*październik*)
- PLSP – Wystawa uczniów PLSP w Krośnie (*październik*)
- Duszan Balaż – wystawa malarstwa (*październik*)
- Wystawa Fotoklubu „Bardaf” z Bardejova (*październik*)

Blizsze inf.: RCKP w Krośnie, tel. 013 432 18 98

LEŻAJSK**WRZESIEŃ****70. rocznica wybuchu II wojny światowej**

– montaż słowno-muzyczny

w wyk. Grupy Teatralnej „Baratario”

2–4 PAŹDZIERNIKA**XI Międzynarodowy Festiwal Łowiecki****Leżajsk 2009****PAŹDZIERNIK****IV Ogólnopolski Konkurs Diaporam Cyfrowych****„Szczecin 2009”**

Blizsze inf.: MCK w Leżajsku, tel. 017 242 11 34

NISKO**1–17 WRZESIEŃ****„Pamięć” – uroczyste obchody****70. rocznicy wybuchu II wojny światowej****22 PAŹDZIERNIKA****III Festiwal Pieśni Patriotycznej****„Piękna nasza Polska cała”**

Blizsze inf.: NCK „Sokół” w Nisku, tel. 015 841 21 44

PRZEMYSŁ**4 WRZESIEŃ • ZAMEK KAZIMIERZOWSKI****Przemyska Jesień Poetycka**

- Sesja literacka poświęcona J. Słowackimu (godz. 10.00)
- Spektakl teatralny „Goplana i Grabiec – czyli niemożliwa miłość” według „Balladyny” Juliusza Słowackiego w wyk. aktorów Teatru „Mist” z Krakowa (godz. 18.00)
- „Noc poetów” (godz. 20.00)

11 WRZESIEŃ, GODZ. 19.00 • KLUB „NIEDZWIĄDEK”**Klubowy wieczór jazzowy****19–20 WRZESIEŃ • MNZP, ZAMEK KAZIMIERZOWSKI****Europejskie Dni Dziedzictwa 2009: „Zabytkom na odsieć! Szlakiem grodów, zamków i twierdz”**Program w afiszach oraz na stronie www.edd.com.pl**26 WRZESIEŃ • ZAMEK KAZIMIERZOWSKI****XVI Festiwal Piosenki Religijnej****28 WRZESIEŃ, GODZ. 19.00 • ZAMEK KAZIMIERZOWSKI****Międzynarodowy Dzień Muzyki**

Recital fortepianowy Adama Wodnickiego

prowadzenie: Zofia Stopińska

W programie utwory: Josepha Haydna, Roberta Schumanna, Fryderyka Chopina, Franza Liszta

2 PAŹDZIERNIKA, GODZ. 18.00 • ZAMEK KAZIMIERZOWSKI

Otwarcie wystawy malarstwa Małgorzaty Pięty

9 PAŹDZIERNIKA, GODZ. 19.00 • KLUB „NIEDZWIĄDEK”**Klubowy wieczór jazzowy****10 PAŹDZIERNIKA, GODZ. 18.00 • ZAMEK KAZIMIERZOWSKI****„Ogrody wyobraźni”**

– koncert w wykonaniu rodziny Zalewskich

z okazji IX Dnia Papieskiego

16 PAŹDZIERNIKA, GODZ. 19.00 • ZAMEK KAZIMIERZOWSKI

Wieczór poetycko-taneczny w wyk. ZPiT „Przemysł”

z okazji IX Dnia Papieskiego

18 PAŹDZIERNIKA, GODZ. 17.00 • ZAMEK KAZIMIERZOWSKI

Koncert okolicznościowy

z okazji 25. rocznicy śmierci ks. Jerzego Popiełuszki

22 PAŹDZIERNIKA, GODZ. 18.00 • ZAMEK KAZIMIERZOWSKI**„Ocalić od zapomnienia”**

– wystawa fotografii Marii Gibały

23 PAŹDZIERNIKA, GODZ. 19.00 • ZAMEK KAZIMIERZOWSKI

Recital Grażyny Łobaszewskiej

w ramach cyklu „Jazz nad Sanem”

Blizsze inf.: PCKiN „Zamek”, tel. 016 678 50 61

ROPCZYCE**23 PAŹDZIERNIKA**

Otwarcie wystawy z cyklu poznajemy kulturę naszych sąsiadów: „Łemkowie bliscy i dalecy”

Blizsze inf.: Centrum Kultury w Ropczycach,

tel. 017 221 82 28

cd. na str. 48 >>>

GALERIA SZTUKI WSPÓŁCZESNEJ W PRZEMYŚLU

ADRES: 37-700 PRZEMYŚL, UL. KOŚCIUSZKI 3

Dyrektor: Janusz Jerzy Cywicki
Tel./Faks: 016 678 38 59
E-mail: galeria_przemysl@pro.onet.pl
Internet: www.galeria-przemysl.interserw.pl

DO 5 WRZEŚNIA

29. Spotkania Artystów – Słonne 2009

Tegoroczne Spotkania odbywają w Posiadłości Ziemskiej „Zamek Dubiecko” w Dubiecku. Bierze w nich udział 15 artystów plastyków i fotografików z Przemyśla, Jarosławia, Warszawy, Krakowa, Kielc, Poznania, Kłodzka i Koszyc. Kuratorami tegorocznych Spotkań są Rena Wota i Janusz J. Cywicki.

► Strona zaproszenia na wystawę „Spotkania Artystów – Słonne 2009”

WYSTAWY TOWARZYSZĄCE

DO 9 WRZEŚNIA • GALERIA SZTUKI WSPÓŁCZESNEJ W PRZEMYŚLU

Jan Ferenc, 30x30 – jubileuszowa wystawa rysunku

Urodzony 4 czerwca 1954 roku w Jarosławiu. Studia Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie, Wydział Grafiki w latach 1974–1979. Dyplom w pracowni projektowania

*** cd. ze str. 47 (Inni organizatorzy)

SANOK

17–18, 20–27 WRZEŚNIA – 25 PAŹDZIERNIKA
XIX Festiwal im. Adama Didura

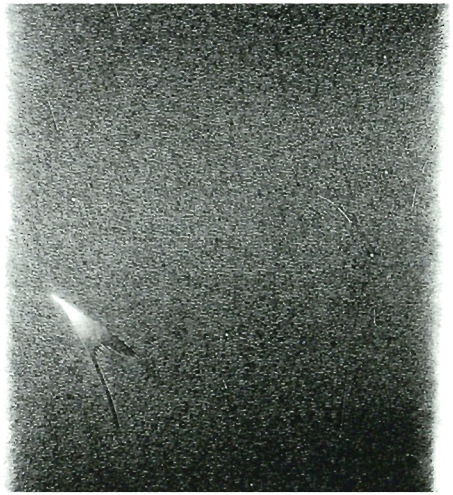
szczegóły w dziale *Musyka* na str. 9 ***

SOKOŁÓW MAŁOPOLSKI

20 WRZEŚNIA • ZESPÓŁ SZKÓŁ W NIENADÓWCE

„Nam Henryk Sienkiewicz patronuje”

Czwarta edycja imprezy o zasięgu wojewódzkim dla dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych i gimnazjalnych

► Jan Ferenc, Strefa ciszy – Nozdrzec, 2008, rysunek, relief, 24x24 cm

graficznego prof. Macieja Urbańca, aneks w pracowni malarstwa i rysunku prof. Jerzego Tchórzewskiego w 1979 roku. Od 1980 roku 26 wystawy indywidualne. Udział w ponad 150 wystawach zbiorowych w kraju i za granicą. Udział w międzynarodowych plenerach i wystawach poplenerowych. W latach 1980 i 1986 stypendysta Ministra Kultury i Sztuki. Profesor Wydziału Artystycznego UMCS w Lublinie. Członek ZPAP Oddział w Lublinie.

DO 30 WRZEŚNIA • KRESOWY DOM SZTUKI W DUBIECKU

Zbigniew Karaszawski – Body & Soul

Grafik, malarz, podróżnik. Studiował w pracowniach Teresy Pągowskiej, Henryka Tchórzewskiego i Janusza Stannego. Wyniósł z pracowni mistrzów wielką kulturę plastyczną, wspinały warsztat i to, co w sztuce jest najważniejsze – potrzebę wolności. To niezależność jest źródłem jego kreacji. Autor wielu znakomitych opracowań graficz-

cd. na str. 49 ***

26 WRZEŚNIA

VIII Powiatowe Warsztaty Rzeźbiarskie

„Glinolepy 2009” – konkurs rzeźbiarski

dla dzieci i młodzieży z terenu powiatu rzeszowskiego
WRZEŚNIA

Wystawa prac Klubu Plastyka Amatora
(bukieciarstwo, haft, malarstwo)

15 PAŹDZIERNIKA

VI Międzypowiatowy Konkurs Fotograficzny

„Wspomnienia z wakacji” – konkurs dla dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych z powiatu

Bliższe inf.: MGOKSiR w Sokolowie Małopolskim,
tel. 017 772 90 53

BIURO WYSTAW ARTYSTYCZNYCH W RZESZOWIE

ADRES: 35-020 RZESZÓW, UL. JANA III SOBIESKIEGO 18

Dyrektor: Ryszard Dudek
Tel./Faks: 017 853 38 11 (centrala)
017 853 36 67 (sekretariat)
E-mail: sekretariat@bwa.rzeszow.pl
Internet: www.bwa.rzeszow.pl

► Piotr Stachlewski,
„Cyfrowe podszepty”,
linoryt

10 WRZEŚNIA – 4 PAŹDZIERNIKA

25. Ogólnopolska Wystawa Twórczości Pedagogów Plastyki

Wystawa zorganizowana przez WDK w Rzeszowie.
Jury tegorocznego konkursu pod przewodnictwem profesora UR Tadeusza Błońskiego spośród 97 prac 39 autorów.
cd. na str. 50 »»»

► Zbigniew Karaszewski, Body & Soul

*** *cd. ze str. 48 (GSW w Przemysłu)*

nych, periodyków i wydawnictw albumowych, tworzy obrazy, kolaże, rysunki i okna witrażowe. Sztuka jest dla niego płaszczyzną kontemplacji, oczyszczenia, udoskonalenia – lądowiskiem, na która powraca z licznych i niekiedy długotrwałych podróży w inne obszary życia.

Marzanna Wróblewska

11–30 WRZEŚNIA • GALERIA SZTUKI WSPÓŁCZESNEJ W PRZEMYSŁU 29. Spotkania Artystów – Słonne 2009

Tadeusz Błoński, Jan i Maryla Ferenc, Zbigniew Karaszewski, Barbara i Jurek Lis, Grażyna Niezgoda, Dariusz Sobociński, Kazimierz Wiśniak, Marzanna Wróblewska, Andrzej Zalecki, Roderick Murray, Stasia Zacharko, Rena Wota, Janusz J. Cywicki.

► Janusz Cywicki, 2 zgniecione elementy
(fragment instalacji)

5–27 PAŹDZIERNIKA

Artyści z naszego podwórka: Janusz J. Cywicki, LX / Zgnieciony błękit – instalacja

Instalacja / 25 elementów o różnych wymiarach. Obiekty realizowano w trzech fazach (destrukcja, artykulacja i realizacja) przy użyciu papieru Fabriano 280 g w Centrum Graficznym F. Masereela w Belgii w latach 2007 i 2008, a następnie w Galerii Sztuki Współczesnej w Przemysłu (październik 2009). W instalacji wykorzystano fragmenty muzyki Klausa Schulze z płyty „Kontinuum” z roku 2007, a także zapis video (performance JJC, 3 zgniecione elementy z lipca 2006, Klub Akwarium w Przemysłu) i zapis fotograficzny (performance JJC, autodestrukcja z września 2008, Kasterlee, Belgia). Instalacja została przygotowana przez autora specjalnie na dzień 5 października 2009.

»»» *cd. ze str. 49 (BWA w Rzeszowie)*

rów wybrało do wystawy 67 prac 28 autorów, przyznając 5 nagród regulaminowych fundowanych przez Marszałka Województwa Podkarpackiego i organizatora oraz 7 wyróżnień honorowych.

Pierwsze miejsce za zestaw prac otrzymał Piotr Stachlewski z Łodzi. W gronie nagrodzonych znaleźli się Weronika Siupka z Katowic, Halina Olechowska Cwanek z Ropczyc, Stanisław Świeca ze Stalowej Woli. Wśród wyróżnionych są artyści z naszego terenu – Barbara Victoria Bokota i Małgorzata Drozd Witek.

Wystawa artystów greckich

60 prac na papierze (grafiki, akwarele, gwasze i kolaże) zaprezentuje kilkunastu artystów z Grecji. Wystawa jest efektem dynamicznej współpracy BWA z czołową galerią miasta partnerskiego dla Rzeszowa – Lamia w Grecji. Nietypowo, 28 września, odbędzie się uroczyste zamknięcie tej wystawy (finisaż) z udziałem władz miasta Lamii i artystów biorących w niej udział. Wystawa współczesnej twórczości artystów greckich jest też formą wymiany kulturalnej Rzeszowa i Lamii, gdzie równolegle trwać będzie wystawa *Rzeszów Lamii*, na której BWA prezentuje w tamtejszej galerii prace 22 rzeszowskich artystów, także z sześćdziesięcioma pracami malarskimi.

Zuzanna Katarzyna Kud – malarstwo

Autorka wystawy urodziła się w Rzeszowie. Ukończyła rzeszowskie PLSP. Jest członkiem ZPAMiG w Rzeszowie. Bierze czynny udział w życiu środowiska plastycznego i literackiego. Uczestniczyła w kilku plenerach malarskich oraz zorganizowała kilka wystaw indywidualnych. Obecna wystawa składa się z najnowszych prac malarskich, które na kanwie pejzażu są swego rodzaju manghą o płynącej rzece.

► Elżbieta Krygowska-Butlewska, „Żydzi ze Złockiego”

10 PAŹDZIERNIKA – 8 LISTOPADA

Zdzisław Krygowski. „Trzy pokolenia – trzy spojrzenia”

Wystawa zorganizowana w 100. rocznicę urodzin Zdzisława Krygowskiego poświęcona jest głównie jego postaci i twórczości, acz towarzyszy jej prezentacja córki malarza Elżbiety Krygowskiej-Butlewskiej i wnuczki Joanny Butlewskiej-Cofy.

Zdzisław Andrzej Krygowski urodził się 28 listopada 1909 roku w Błażowej koło Rzeszowa. Od najmłodszych lat interesował się sztuką. Pierwsze doświadczenia w tym zakresie, podobnie jak brat Zbigniew, zdobywał w warsztacie ojca rzeźbiarza – Kazimierza. W 1928 roku rozpoczął naukę w Państwowej Szkole Sztuk Zdobniczych w Poznaniu. Po dwóch wstępnych latach nauki Zdzisław podjął studia specjalistyczne w zakresie malarstwa dekoracyjnego i witrażownictwa, zakończone absolutorium w 1933 roku. Zdobywał wiedzę między innymi pod kierunkiem profesorów Wiktora Gosienieckiego oraz Karola Zyndrama Maszkowskiego.

Po zakończeniu studiów Zdzisław Krygowski rozpoczął pracę w gimnazjum kupieckim w Rzeszowie, włączył się w organizację Związku Młodych Plastyków i współpracował z teatrem „Reduta” jako scenograf. W tym okresie po raz pierwszy organizował wystawy swojego malarstwa. W 1936 roku podjął pracę w gimnazjum kupieckim w Pińsku, gdzie przebywał aż do rozpoczęcia II wojny światowej. Po ustaniu działań wojennych przeniósł się wraz z rodziną do Rzeszowa, gdzie podjął pracę pedagogiczną w tamtejszym gimnazjum i liceum. Włączył się w organizowanie Związku Artystów Plastyków i brał czynny udział we wszystkich inicjatywach wystawienniczych.

cd. na str. 51 »»»

► Julia Butlewska-Cofa, „Odzwierciedlenie II”

BIURO WYSTAW ARTYSTYCZNYCH W KROŚNIE

ADRES: 38-400 KROSNO, UL. Blich 2

Dyrektor: Maria Jurkowska
Telefon: 013 432 61 87

DO 18 WRZEŚNIA

Witold Śliwiński – szkło artystyczne

Witold Śliwiński urodził się w roku 1964. Ukończył Państwowe Liceum Sztuk Plastycznych w Miejscu Piastowym. Wystawiał indywidualnie w Krośnie, Krakowie, Bardejowie, Rzeszowie, Jaśle. Na podstawie dorobku twórczego przyjęty do Związku Polskich Artystów Plastyków – Polska Sztuka Użytkowa. Mieszka i tworzy w Krośnie.

22 WRZEŚNIA – 10 PAŹDZIERNIKA

Emil Polit – malarstwo

Artysta urodził się w roku 1940 w Zmysłówce koło Leżajska. W latach 1954–1959 był uczniem Państwowego Liceum Sztuk Plastycznych w Jarosławiu. Następnie w latach 1959–1965 studiował na Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie na wydziale malarstwa i grafiki. Dyplom obronił w pracowni prof. Wacława Taranczewskiego. W roku 1966 przyjęty do Związku Polskich Artystów Plastyków. W latach 1972–1979 współpracował z Pracownią Sztuk Plastycznych w charakterze projektanta i realizatora prac w zakresie sztuki użytkowej. W roku 1988 podjął

► Witold Śliwiński,
Kompozycja I,
szkło/metal,
wys. 51 cm

pracę pedagogiczną w Państwowym Liceum Sztuk Plastycznych w Rzeszowie jako nauczyciel rysunku i malarstwa. W latach 1989–1991 pełnił funkcję prezesa rzeszowskiego okręgu ZPAP.

Aktywnie uczestniczy w wystawach malarstwa na szczeblu regionalnym, ogólnopolskim i międzynarodowym. W roku 1996 otrzymał nagrodę Miasta Rzeszowa w dziedzinie kultury. Jest członkiem Towarzystwa Przyjaciół. *cd. na str. 52* ***

► Zdzisław Krygowski, „Kościółek”

*** *cd. ze str. 50 (BWA w Rzeszowie)*

W 1945 roku Zdzisław Krygowski zostaje skierowany do pracy w fabryce porcelany w Tułowicach. Rok później przeprowadził się do Katowic, gdzie przez wiele lat związany był ze szkolnictwem zawodowym w zakresie reklamy, literatury, kompozycji, rysunku technicznego i odręcznego. W latach 1952–1957 był kierownikiem działu plastycznego WDK w Katowicach. Od 1962 roku mieszkał w Sosnowcu.

Artysta aktywnie uczestniczył w pracach ZPAP w Katowicach oraz oddziału ZPAP w Sosnowcu – Grupa Zagłębie.

Elżbieta Krygowska-Butlewska urodziła się w 1947 roku w Chorzowie. Ukończyła Wydział Malarstwa, Grafiki i Rzeźby w PWSSP w Poznaniu w 1972 roku. Dyplom został nagrodzony w konkursie „Studenci swojemu miastu”. Wykonuje prace w zakresie projektowania, opracowania graficznego książek, ilustracji, rysunku satyrycznego. Uczyła przez 30 lat rysunku i projektowania graficznego w Liceum Plastycznym w Poznaniu. Uczestniczy w prezentacjach polskiej satyry w kraju i na świecie. Obecnie prowadzi wydawnictwo „Mila”.

Joanna Butlewska-Cofta urodzona w 1969 roku w Poznaniu. Ukończyła historię sztuki na Uniwersytecie im. A. Mickiewicza oraz malarstwo w Wyższej Szkole Sztuki Stosowanej w Poznaniu. Realizuje prace w zakresie malarstwa i tkaniny unikatowej, które były prezentowane na wielu wystawach w kraju i za granicą.

Wystawa ta oprócz interesującego zestawienia trzech pokoleń artystycznej rodziny Krygowskich jest dla środowiska ważnym przypomnieniem twórczości i sylwetki nieżyjącego Zdzisława Andrzeja Krygowskiego – wielkiego malarza, mistrza akwareli.

*** cd. ze str. 51 (BWA w Krośnie)

ciół Sztuk Pięknych w Przemysłu. W 2003 roku został wyróżniony przez Dyrektora Centrum Edukacji Artystycznej nagrodą indywidualną II stopnia za szczególny wkład w rozwój edukacji artystycznej w Polsce. Jego prace znajdują się w zbiorach rzeszowskiego BWA i Muzeum oraz w kolekcjach instytucji i osób prywatnych w Polsce, USA, Watykanie, Włoszech, Belgii, Danii, Niemczech, Francji, Szwajcarii, Austrii i Kanadzie.

O malarstwie Polita pisze Jacek Kawalek – rzeszowski historyk sztuki: *Malarstwo Emila Polita ignoruje degrengoladę oficjalnej sztuki początków XXI stulecia i zapowiada sztukę nową i czystą, dopiero formującą się. Neo-neoromantyzm jego postawy twórczej bierze się stąd, że świadomie i konsekwentnie chroni i pielęgnuje to zagadkowe „coś”. Co daje się ogarnąć jedynie jako emanacja jakiegoś ponadczasowego tchnienia, gwałtownego wихru, obecnego w sztuce nazwanej romantyczną. (...) Obraz, barwa, kolor, materia malarska – stanowią dla Polita synonimy tego samego zjawiska. Rysunek jest tożsamy z kolorem, a kolor z rysunkiem. Koloryt jest formą i jednocześnie najgłębszą treścią.*

16 PAŹDZIERNIKA – 6 LISTOPADA

XXX-lecie Liceum Plastycznego w Krośnie – wystawa jubileuszowa

PLSP w Miejscu Piastowym powstało w roku 1979, m.in. z inicjatywy artysty rzeźbiarza Władysława Kandefera. Od początku swojego istnienia szkoła była elitarna – tylko kilka klas i nieliczne grono pedagogiczne. Usytuowanie poza większym miastem sprzyjało niezwykłej atmosferze, jaka tam panowała. Uczniowie i nauczyciele znali się doskonale – nikt nie był anonimowy. Lata mijały, zmieniali się nauczyciele, zmieniali się uczniowie – zmieniała się sama szkoła. Przeniesiono ją do Krosna; zmieniło się wiele, ale czy na lepsze? Niech odpowiedzią będą prace prezentowane na wystawie jubileuszowej.

GALERIA FOTOGRAFII MIASTA RZESZOWA

ADRES: 35-030 RZESZÓW, UL. 3 MAJA 9

Dyrektor: Irena Gałuszka
Telefon: 017 853 24 45
E-mail: fotogaleria@erzeszow.pl

- „Press Foto 2009” – wystawa V Ogólnopolskiego Konkursu Fotografii Prasowej (do 25 września)
org.: Bank Zachodni WBK, „Rzeczpospolita”
- „Juliusz Słowacki – Krzemieniec 1933” w fotografii Henryka Hermanowicza – wystawa z okazji 200. rocznicy urodzin poety (28 września – 23 października)
- „Martwa natura w fotografii – Częstochowa 2009” – międzynarodowa wystawa pokonkursowa (26 października – 20 listopada)

*** cd. ze str. 3 (Wydarzenia • Nagrody w dziedzinie kultury 2009)

- ty „Siarka”, której była również redaktorem naczelnym, a także poetka, autorka bajek dla dzieci, ilustratorka, redaktorka książek poetyckich;
- Jan Łaskarzewski – nauczyciel muzyki, instruktor harcerski, kapelmistrz Harcerskiej Orkiestry Dętej Hufca Ziemi Przemyskiej w Żurawicy, zachęcający młodzież do różnych form aktywności muzycznej;
- Marta Mucha – choreograf, założyciel, kierownik artystyczny Zespołu Tanecznego „Kornele” odnoszącego znakomite sukcesy artystyczne na arenie ogólnopolskiej międzynarodowej, mistrzów Polski, Europy i świata;
- Robert Naściszewski – artysta muzyk, koncertmistrz w Filharmonii im. Artura Malawskiego, znakomity skrzypek, występujący także jako solista i dyrygent, wiele koncertujący w kraju i za granicą;
- Grażyna Niezgoda – artysta fotografik z Przemysła, członek Związku Polskich Artystów Fotografików, jedna z najbardziej znanych w kraju artystek zajmujących się fotografią artystyczną;
- Tadeusz Papież – animator kultury w gminie Harasiuki, wieloletni dyrektor tamtejszego Gminnego Ośrodka Kultury, patron wielu przedsięwzięć organizowanych na tym terenie;
- Jan Partyka – kolekcjoner, dokumentalista z Rzeszowa gromadzący pamiątki wojskowe o znaczeniu historycznym i muzealnym obejmującym okres 1914–1945 roku, ze szczególnym uwzględnieniem Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie, a także działalności Armii Krajowej;
- Renata Paterak – bibliotekarz i animator kultury, dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej w Tuszowie Narodowym, opiekun działającej przy bibliotece Izby Pamięci Gen. Władysława Sikorskiego;
- ks. prałat Kazimierz Piotrowski z Parafii Rzymskokatolickiej w Iwoniczu – założyciel i dyrygent od 35 lat chóru „Cantate”, pomysłodawca odbywających się w zabytkowym iwonickim kościele koncertów muzyki poważnej,

PAŃSTWOWY TEATR IM. W. SIEMASZKOWEJ

ADRES: 35-010 RZESZÓW, UL. SOKOŁA 7/9

Telefony: 017 853 20 01
Tel./faks: 017 853 27 48

Szajna

- Stała wystawa prac plastycznych prof. Józefa Szajny. Prezentuje: collages, malarstwo i rysunki, a także kompozycje przestrzenne.
- Zwiedzanie możliwe indywidualnie i grupowo po wcześniejszym telefonicznym uzgodnieniu.

► Laureaci nagród indywidualnych za szczególne osiągnięcia (fot. M. Guzek)

a także Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Organowej i Kameralnej „Ars Musica”;

- Jerzy Pisowacki – animator działalności kulturalnej, prezes Fundacji „Akapi” wspierającej młodych twórców poprzez fundowanie im stypendiów, organizację warsztatów oraz wystaw;
- Włodzimierz Ratyński – bibliotekarz, kierownik Wypożyczalni Główniej Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rzeszowie, znakomity organizator tej największej, w pełni skomputeryzowanej agendy Biblioteki;
- Piotr Rędziniak – artysta plastyk, aktywny w najnowszych tendencjach sztuki, uprawiający w swej wszechstronnej twórczości malarstwo, twórca tkanin, papieru i wikliny, laureat prestiżowych ogólnopolskich i międzynarodowych konkursów;
- Stefania Szal z Przemysła – dokumentująca i popularyzująca wiedzę z zakresu historii z okresu II wojny światowej na terenie dawnego województwa lwowskiego;
- Władysław Teśniarz – kapelmistrz Orkiestry Dętej w Lesku, działającej przy Bieszczadzkiem Domu Kultury, obchodzący w bieżącym roku 45-lecie pracy na tym stanowisku, w tym od 25 lat leskiej Orkiestry;
- Marek Wiatr – artysta śpiewak, malarz i grafik obchodzący w roku bieżącym 25-lecie działalności artystycznej, propagator muzyki poważnej, prezes Towarzystwa Operowego i Teatralnego w Krośnie, inicjator Polskiego Festiwalu Narodowego w Żarnowcu.

Laureaci nagród za szczególne osiągnięcia:

- Stanisława („Ewa”) Barańska – autorka opowiadań i powieści dla młodzieży, a także słuchowisk radiowych;
- Cyprian Andrzej Bielaniec – artysta plastyk, jeden z najwybitniejszych pastelistów w Polsce, laureat wielu prestiżowych, ogólnopolskich i międzynarodowych konkursów;

- Marek Kępiński – aktor Teatru im. Wandy Siemaszkowej w Rzeszowie, znakomity odtwórca roli Lejtnantsa Michała Zubowa w monodramie Sergiusza Piaseckiego pt. „Zapiski oficera Armii Czerwonej”;
- Danuta Litarowicz – znana i ceniona animatorka kultury w Rymanowie, dyrektor tamtejszego Gminnego Ośrodka Kultury, prowadząca wiele form działalności kulturalnej i skutecznie aplikująca o środki pozabudżetowe na realizację projektów kulturalnych;
- Zenon Majczak – animator kultury, od lat 10 organizator i komisarz międzynarodowego pleneru malarsko-rzeźbiarskiego, organizowanego przez Miejski Dom Kultury w Łańcucie;
- Marta Pelinko – poetka, autorka opowiadań oraz powieści, krytyk literacki, aktywny członek rzeszowskiego oddziału Związku Literatów Polskich, obecnie jego prezes;
- Andrzej Piątek – dziennikarz, autor artykułów publicystycznych, reportaży i recenzji upowszechniających i promujących kulturę regionu oraz książek tematycznie związanych z regionem, w tym pozycji „Szajna. Ślady ostatnie” o związkach prof. Józefa Szajny z Rzeszowem;
- Alicja Szewczyk – związana pracą z Zespołem Pieśni i Tańca „Raclawice”, działającym przy Katolickim Domu Kultury „Arka”;
- Zofia Tarkowska-Niemczuk – perkusarz-charakteryzator w Teatrze im. Wandy Siemaszkowej, obchodząca w bieżącym roku 35-lecie pracy zawodowej i 25-lecie pracy w „Siemaszce”.

Laureatami nagród za całokształt działalności zostali:

- Archidiecezjalny Chór „Magnificat” w Przemysłu,
- Kapela Ludowa „Bachórzanie” z Bachorza,
- Miejska Orkiestra Dęta w Tarnobrzegu,
- Kapela Ludowa „Gacoki” w Gaci,

cd. na str. 54 >>>

«» cd. ze str. 53 (Wydarzenia • Nagrody w dziedzinie kultury 2009)

- Orkiestra Dęta Centrum Kultury i OSP w Ropczycach,
 - Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Przemysłu.
- Nagrody za szczególne osiągnięcia otrzymali:
- Dębickie Towarzystwo Muzyczno-Śpiewacze,
 - Kapela Ludowa „Bukowianie” z Bukowska,
 - Studencki Zespół Pieśni i Tańca „Połoniny” Politechniki Rzeszowskiej,
 - Zespół Pieśni i Tańca „Familia” z Rudołowic,
 - Zespół Regionalny „Grodziszczoki” w Grodzisku Dolnym,
 - Zespół Taneczny „Koralik” z Centrum Kulturalnego w Przemysłu.

Cecylia Soja

Biennale grafiki w Przemysłu

213 grafik autorstwa młodych twórców w wieku od 5 do 20 lat, z czterech krajów regionu Karpat, można było oglądać do 31 lipca na pokonkursowej wystawie V Karpackiego Biennale Grafiki Dzieci i Młodzieży w Przemysłu. 18 czerwca w Centrum Kulturalnym uroczystie otwarto wystawę pokonkursową. Wernisaż odbył się z udziałem wielu gości – dyrektorów ośrodków kultury, instruktorów, opiekunów i licznej grupy zaproszonych dzieci z Polski i z zagranicy.

V Karpackie Biennale Grafiki Dzieci i Młodzieży to kontynuacja zainicjowanego w 2001 roku międzynaro-

► Łukasz Piaskowski z Przemysłu, lat 17 – praca nagrodzona w kategorii 16–20 lat

dowego projektu plastycznego adresowanego do dzieci i młodzieży, których łączy nie tylko wspólna pasja tworzenia, lecz także kraina geograficzna, jaką są Karpaty. Pomysłodawcą i organizatorem pierwszej edycji konkursu było Centrum Kulturalne w Przemysłu, które nawiązało współpracę z Vihorlatskim osvetovym strediskom w Humennem (Słowacja), Ośrodkiem kultury w Egerze (Węgry), Centrum Twórczości Dzieci i Młodzieży we Lwowie (Ukraina) i Centrum Kultury w Csikszerede (Rumunia). Współpraca z tymi ośrodkami stworzyła możliwość organizacji konkursu co dwa lata w innym kraju.

Choć grafika nie jest łatwą dziedziną sztuki, wymagającą niezwyklej dyscypliny i dogłębnej znajomości tej techniki, Biennale cieszy się coraz większą popularnością wśród młodych twórców i z każdą jego edycją nadsyłane grafiki coraz bardziej zachwycają swoim kunsztem i doskonałością warsztatu. W rezultacie z nadesłanych na tegoroczny konkurs 489 prac komisja artystyczna, pracująca w międzynarodowym składzie: Gyöngy Csilla (Węgry), Mária Mišková (Słowacja), Ewgenij Potapov (Ukraina), Halina Paszkowska (Polska), na wystawę pokonkursową wybrała aż 213 grafik i nagrodziła 34 prace w czterech kategoriach wiekowych.

Nagrody otrzymali:

- w kategorii 5–8 lat: Da'vid Juhász (Węgry), Zuzana Dietrichová (Słowacja), Martin Galajda (Słowacja);
- w kategorii 9–12 lat: nagroda narodowa (Węgry) – Justyna Wota (Polska) oraz: Terézia Bécsi (Węgry), Paulina Lonc i Olimpia Ryś (Polska);
- w kategorii 13–15 lat: nagroda narodowa (Polska) – Irina Steciw (Ukraina), nagroda narodowa (Ukraina) – Lukáš Žigo (Słowacja), oraz: Da'vid Sedla'k (Słowacja), Marzena Maziarz i Grzegorz Polański (Polska);
- w kategorii 16–20 lat: nagroda narodowa (Słowacja) – Gęza Suka (Węgry), oraz: Jaryna Turczyniak (Ukraina), Łukasz Piaskowski i Artur Kardamasz (Polska).

► Terézia Bécsi (Węgry), lat 9 – praca nagrodzona w kategorii 9–12 lat

Wszyscy laureaci otrzymali cenne nagrody rzeczowe ufundowane przez organizatorów Biennale i Marszałka Województwa Podkarpackiego, pod patronatem którego organizowane jest przedsięwzięcie.

Ponieważ ideą konkursu jest popularyzacja i jak największe rozpropagowanie tej techniki, dlatego też wystawa pokonkursowa V Biennale eksponowana będzie w najbliższym czasie we Lwowie, Egerze i Humennem.

Okiem widza

Zakończył się 6 „inny” Festiwal Teatrów Młodzieżowych, który z roku na rok osiąga coraz większą popularność, zaznaczając powoli swoją obecność na teatralnej mapie Polski. W tym roku doskonale można było zauważyć, jak „inny” nabiera znaczenia, czego potwierdzeniem była liczba przedstawień konkursowych, a także ich wysoki poziom.

na pięknym dziedzińcu PWSZ mogli posłuchać muzycznego *Cafe-retro*, czyli piosenek nie tylko sentymentalnych z okresu dwudziestolecia międzywojennego w wykonaniu Teatru „Hybrydy”. Drugiego i trzeciego dnia profesjonalna scena należała do teatrów ubiegających się o główną nagrodę festiwalu – „Otwartą Złotą Kurtynę”.

W ostatni dzień festiwalu młodzież wraz z jurorami wybrała się do zamku Kamieniec w Odrzykoniu, by tam, w przepięknej plenerowej scenerii, omówić walory artystyczne przedstawień. Większość młodych ludzi pochodząca z odległych miejsc w Polsce miała okazję po raz pierwszy zobaczyć miejsce, gdzie powstała słynna *Zemsta* hr. Aleksandra Fredry. Równie ważne, co prezentacje sceniczne, były warsztaty teatralne dla aktorów, a także instruktorów i opiekunów zespołów. Młodzież twórczo pracowała w czterech grupach pod kierunkiem specjalistów z Komisji Artystycznej. Organizatorzy przygotowali także

► Grupa Teatralna „SPUT”
z Puław w „Różowej skarpetce”
(fot. arch. RCKP)

► Teatr „Światło i Cień”
z Olsztyna
(fot. arch. RCKP)

Czterodniowy festiwal zainaugurował na scenie Regionalnego Centrum Kultur Pogranicza w Krośnie (organizator) gościnny spektakl Teatru „Pracownia Prowincja”, który wystawił *Podróżę dookoła pokoju stołowego*. Potem wszystkie teatry (13), uczestniczące w festiwalu, wyruszyły barwnym korowodem sprzed budynku RCKP na krośnieński rynek i tam każdy z nich przedstawił się publiczności oraz przeszedł przez drzwi symbolizujące oficjalne rozpoczęcie święta młodego teatru w Krośnie. Miłym zaskoczeniem dla uczestników była happeningowa kolacja pod „gołym niebem”, w trakcie której nastąpiła integracja wszystkich grup pochodzących z różnych stron kraju – od Słupska i Olsztyna poprzez Warszawę do Nowego Targu. Ta akcja teatralna udała się znakomicie, tworząc w efekcie wspólnotę teatralną. Późnym wieczorem słuchacze zgromadzeni

wieczory artystyczne gości i gospodarzy, gdzie poza konkursem zaprezentowali się: grupa „Imago” z Warsztatu Terapii Zajęciowej PSOUU – Koło w Krośnie w spektaklu *Król wschodzącego słońca*, Zespół Tańca Współczesnego „Strecz” z RCKP w Krośnie w *Etiudach*, teatr „i t d...” z RCKP w autorskim spektaklu *To na pewno jest pewna wiadomość* oraz Agata Kusek i Alan Bochnak w recitalach piosenki aktorskiej.

Gościem finału festiwalu był krakowski teatr „KTO”. Założony w końcu lat 70. przez absolwentów Uniwersytetu Jagiellońskiego, „KTO” wpisuje się w tradycje teatrów ulicznych, poszukujących „offowych”. Jego współtwórcą i dyrektorem – Jerzy Zoń – patronuje również festiwalowi teatrów ulicznych. „KTO” ma taką formułę i w takiej po-

cd. na str. 56 ***

*** cd. ze str. 55 (Wydarzenia • Okiem widza)

etyce teatru ulicznego się porusza. Spektakl *Atrament dla leworęcznych* składa się z kilku etiud aktorskich. Bardzo śmiesznych, trochę smutnych, a z całą pewnością mistrzowskich. Reżyseria i scenografia są dziełem Krzysztofa Niedźwiedzkiego, a w przedstawieniu biorą udział: Jacek Buczyński, Maciej Małyśa, Paweł Rybak, Maciej Słota. Bohaterowie spotykają się w pociągu, na sali koncertowej, w gabinecie dentystycznym, w restauracji. Absurd jest przyczyną sprawczą każdej z tych sytuacji. I tak, od słowa do słowa, od gestu do gestu, bawimy się do łez. Wielka w tym zasługa samych aktorów, bo *Atrament...* to popis warsztatowy. Solidny, na bardzo dobrym poziomie, pozwalający widzowi nie wierzyć w wysiłek komedianta-kuglarza-kłauna.

Atrament... na zakończenie festiwalu był też znakomitą podsumowaniem i szkołą dla młodych twórców. Wzorem popisu mistrza, panującego po równo nad głosem, gestem i ruchem.

Per aspera ad astra...

Nagrody festiwalu:

- Otwarta Złota Kurtyna – Młodzieżowa Grupa Teatralna „SPUT” z Puław za przedstawienie *Różowa skarpetka*;
- Srebrna Otwarta Kurtyna – Grupa „Ochotnicza Twórczość Teatralna Gwiżdże” ze Słupska za spektakl autorski *Glina*;
- Nagroda Słomianego Anioła od krośnieńkiego Teatru „itd...” dla Teatru „Plaster” z Jarosławia za spektakl *Przeźroczystość*;
- Wyróżnienie – Teatr „Światło i Cień” z Olsztyna za spektakl *Śmiecie*. Paweł Jermak

Noc Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rzeszowie

16 maja w budynku Biblioteki przy ul. Sokoła 13 odbyła się po raz pierwszy impreza czytelnicza *Noc Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rzeszowie*.

Od godz. 18 do 24, w formie wystawy, były prezentowane najcenniejsze zbiory specjalne Biblioteki. Wyjątkowo udostępniono do powszechnego oglądania: rękopisy, inkunabuły, stare druki, pocztówki z XIX i początku XX wieku, dokumenty życia społecznego z XVIII i XIX wieku, unikatowe książki z XIX wieku, reprinty i książki liberackie.

Pośród 70 eksponatów zgromadzonych na wystawie znalazły się m.in.: rękopis sporządzony na pergaminie w języku łacińskim, pochodzący z 8 sierpnia 1433 roku, w którym arcybiskup Jan Rzeszowski zatwierdził wyposażenie kościoła parafialnego we wsi Buszcze koło Lwowa; rękopis z 1726 roku w sprawie ustanowienia pięciu jarmarków rocznie w Łąncucie, z oryginalną pieczęcią i podpisem Augusta II; dokumenty rękopiśmienne związane z działalnością znanego rzeszowskiego drukarza, księ-

garza i wydawcy Jana Andrzeja Pelara z lat 1855–1879; liści pisarzy polskich (Kazimierza Tetmajera, Stefana Żeromskiego, Elizy Orzeszkowej, Władysława Stanisława Reymonta, Lucjana Rydla) i ludzi związanych z teatrem (Wandy Siemaszkowej) do poety, dramaturga i krytyka teatralnego Józefa Wiśniowskiego z lat 1905–1913.

W dziale starych druków szczególną uwagę zwracano na dwa inkunabuły (z 1483 i 1496 roku) obrazujące przemieszanie nowo powstałej sztuki typograficznej z tradycją rękopiśmienną. Wśród książek wytłoczonych w XVI wieku wystawiono: *Chronica Polonorum* Macieja Miechowity z 1521 roku z drukarni Hieronima Wietora w Krakowie, *Apokrypha* Martina Lutra z 1535 roku, *Zwierciadło* Mikołaja Reja z 1568 roku z drzeworytową podobizną pisarza, jego herbem i syngnetem drukarskim Macieja Wierzbęty, znanego typografa krakowskiego. Z oficyny drukarskiej Andrzeja Piotrkowczyka w Krakowie pokazaliśmy: *Dzieje w Koronie* Łukasza Górnickiego z 1637 roku i *Żywoity świętych* Piotra Skargi z 1644 roku. Z druków XVIII-wiecznych zaprezentowaliśmy m.in. charakterystyczny dla epoki *Kalendarz polski i ruski, w którym święta roczne, biegi niebieskie, aspekty, wybory, czas siania, szczepienia, krwie puszczania, lekarstw zażywania, wschody i zachody słońca etc., należnym porządkiem położone u opisane, na rok pański 1742*.

Z książek wydanych po 1800 roku dużym zainteresowaniem zwiedzających wystawę cieszyło się pierwsze wydanie *Pana Tadeusza* Adama Mickiewicza, wydane w Paryżu w 1834 roku przez Aleksandra Jełowickiego i *Zbiór rysunków wyobrażających celniejsze budynki wsi Zarzeczce Magdaleny Morskiej* z 1836 roku. Ze zbiorów dokumentów życia społecznego, obrazujących życie codzienne w naszym mieście i regionie, wybraliśmy m.in. Certyfikat z 26 października 1779 roku wystawiony w Leżajsku, potwierdzający wystawienie na żądanie Rządu Krajowego, do poboru z majątku Zaczernie dwóch rekrutów zdolnych do obsłużenia strzelby i jednego do pomocy przy taborze; Obwieszczenie dotyczące spisu ludności w Rzeszowie 31 grudnia 1880 roku; Statut organizacyjny i emerytalny dla służby gminy i miasta Rzeszowa uchwalony na posiedzeniu Rady Miejskiej 3 września 1907 roku. Zaprezentowaliśmy też książkę liberacką autorstwa Radosława Nowakowskiego, przedstawiciela nowego gatunku literackiego, w którym tekst i materiałna forma książki stanowią nierozdzielalną całość.

Całość wystawy obrazowała przemiany zachodzące w formie, kształcie, budowie i zawartości treściowej książki i innych dokumentów na przestrzeni wieków, różnorodność materiałów piśmienniczych, sposoby utrwalania tekstu i ilustracji, język i preferencje czytelnicze minionych epok, będące w ścisłym związku z historią Europy, Polski i naszego regionu.

Wystawę odwiedziło ok. 300 osób. Ekspozycja wzbudziła duże zainteresowanie, goście zadawali wiele pytań,

pomimo informacji pisemnych zamieszczonych przy eksponatach. Szczególną ciekawość, zwłaszcza u najmłodszych zwiedzających, wzbudzała maszyna do pisania z 1918 roku, zwój pergaminowy, zestaw czcionek do składu ręcznego i różne gatunki papieru czerpanego, czyli elementy dekoracyjne towarzyszące wystawie.

Barbara Chmura

Wystawa „Przestrzeń sztuki” w Lubaczowie

W Muzeum Kresów w Lubaczowie możemy obejrzeć (do 30 września) interesującą wystawę *Przestrzeń sztuki*. Na ekspozycję składa się ponad 70 dzieł malarstwa i grafiki z autorskiej kolekcji ks. prof. dr. hab. Stanisława Głaza SJ, wykładowcy na Wydziale Filozoficznym Wyższej Szkoły Filozoficzno-Pedagogicznej „Ignatianum” w Krakowie.

Kolekcja ta została ofiarowana przez ks. profesora do zbiorów Muzeum Regionalnego im. J. Petera w Tomaszowie Lubelskim, znacznie wzbogacając zbiory sztuki tej placówki. Stała się największą jednorazową darowizną w 45-letnich dziejach tomaszowskiego muzeum.

Przekaz ten jest nie tylko darem dla muzeum, lecz także dla Ziemi Tomaszowskiej, z której Darczyńca pochodzi, do której wraca i czerpie z niej inspiracje w swojej duszpasterskiej i naukowej pracy – napisał we wstępie do katalogu kolekcji Eugeniusz Hanejko, dyrektor Muzeum Regionalnego w Tomaszowie Lubelskim.

Zbiór malarstwa ks. prof. Stanisława Głaza liczy 75 prac najznakomitszych współczesnych artystów polskich, takich jak: Maria Anto, Kiejstut Bereźnicki, Franciszek Maśluszczak czy Stasys Eidrigevicius. Liczne dzieła malarstwa,

rysunku i grafiki powstały w trakcie wielu plenerów malarskich organizowanych od 1992 roku przez ks. prof. Stanisława Głaza w kraju i poza jego granicami, m.in. w Grecji, gdzie ks. profesor był duszpasterzem Polonii, a także w tak egzotycznych krajach, jak Nepal, Indie, Meksyk.

Muszę przyznać – napisał w katalogu zbioru ks. prof. Głaz – *że od wielu już lat interesowała mnie sztuka. Sposób jej uprawiania, jej postannictwo, jakie niesie w sobie. Choć nie dane mi było być malarzem. Znalazłem jednak sprzyjające okoliczności, aby przebywać z artystami, wspierać ich nieraz w trudnych chwilach, aby dzielić się z nimi własnym doświadczeniem, także doświadczeniem religijnym i przeżyciem sacrum*”.

Różnorodna tematyka i doświadczenia warsztatowe prac malarskich powodują, że kolekcja ks. prof. Głaza jest interesującym zbiorem, w którym każdy może znaleźć coś dla siebie. Jest też przykładem współczesnego kolekcjonerstwa i mecenatu artystycznego, godnego docenienia szczególnie w zakresie przybliżania osiągnięć współczesnej sztuki polskiej społeczności lokalnej. Wystawa jest także przykładem dobrej współpracy pomiędzy sąsiednimi muzeami w Lubaczowie i Tomaszowie Lubelskim. Obydwie instytucje w swej bieżącej działalności duży nacisk kładą na popularyzację polskiej sztuki współczesnej. Warto wspomnieć chociażby o cyklicznie organizowanym przez Muzeum Kresów w Lubaczowie i cieszącym się uznaną renomą konkursie Triennale Polskiego Rysunku Współczesnego, którego ostatnia edycja miała miejsce w ubiegłym roku.

Otwarcu wystawy towarzyszył występ zespołu „Klezmer Trio”, z wirtuozem akordeonu Markiem Majcherem z Lubaczowa. Serdecznie zapraszamy do zapoznania się z interesującą kolekcją polskiej sztuki współczesnej.

Stanisław Piotr Makara

► Franciszek Maśluszczak, „Zjawa”, akwarela, karton, 2004

► Barbara Przyłuska, „Portret”, olej, płótno, 2001

Muzyka i malarstwo

Pretekstem do rozważań o muzyce i malarstwie, ich wzajemnych powiązaniach, zresztą także z innymi dziedzinami sztuki, stał się II Ogólnopolski Plener Malarski „Wiśniowa pachnąca malarstwem” w Wiśniowej, który miał miejsce w dniach 2–11 lipca i przebiegał w otoczeniu sędziwego parku i zabytkowych murów pałacu, oficyny, kaplicy grobowej, zabudowań gospodarczych dawnych właścicieli, Mycielskich, znanych z artystycznego mecenatu.

W toku licznych dyskusji i rozważań, prowadzonych obok komponowania konkretnych dzieł malarskich, okazało się, że język sztuki jest uniwersalny – zarówno kolorem, kształtem, dźwiękiem, jak i słowem, w sposób szczególnie, sobie właściwy oddziałuje na uczucia, emocje, intelekt, wrażliwość odbiorców. I chociaż dylemat – czy coś jest piękne, ponieważ się nam podoba czy też dlatego się nam podoba, ponieważ jest piękne – nie został rozstrzygnięty, to przecież pozostawił uczestników pleneru w oczywistym przekonaniu, że sztuka jest wieczna, że odpowiada na wiele egzystencjalnych pytań dotyczących ludzkiego bytu, ziemskiego i pozaziemskiego, i że bez niej trudno byłoby żyć.

23 świetnych malarzy z całej Polski, wśród których brakło znakomitych artystów rzeszowskich, stworzyło dzieła niezwykle – blisko sto obrazów o różnym spojrzeniu na wiśniowski pejzaż, o niepowtarzalnym nastroju, duchowym wyrazie, klimacie specyficznym dla czasu i miejsca, jak i wiekowych tradycji artystycznych wiśniowskiego dworu. Jakby czas zatrzymał się na chwilę...

Sztuka jest światem zmysłów i ducha. O pierwszym z tych światów coś wiemy, o drugim bardzo mało – to jeden z fragmentów głębokich esejów Zygmunta Mycielskiego, które stały się inspiracją do rozważań o ponadczasowym posłannictwie sztuki, jej miejscu w życiu człowieka indywidualnego jako niepowtarzalnej, wrażliwej na sztukę i otaczający świat osobowości, jak i żyjącego w różnych rodzajach zbiorowości – wspólnocie narodowej, religijnej itp.

Artysta musi przebywać w swojej własnej ojczyźnie, którą jest jego świat wewnętrzny – i tam dopiero może się czuć swobodny i może usiłować zakomunikować drugim prawdę swego doświadczenia i udziału w naszym, wspólnym losie. (...) Przedmiotem sztuki jest więc odpowiedź na stare jak historia pytanie, czy warto, czy nie warto żyć – pisze Zygmunt Mycielski.

Dobrze się stało, że w naszym regionie znalazło się jeszcze jedno miejsce, gdzie artyści mogą czuć się swobodnie i mogą wyrażać swój talent w formie dzieł i myśli, które

towarzyszą procesowi twórczemu. Bez tych zamyśleń nad pięknem wnętrza ludzkiego ducha i otaczającego nas świata bylibyśmy, jak sądzę, bardzo ubodzy i nieszczęśliwi, bez tych nadziei na tę, jak pisze Zygmunt Mycielski „całą jasność krajobrazu”.

Andrzej Szypuła

► Anna Korzec – z pleneru w Wiśniowej w 2009 roku

Sfera koloru. Malarstwo i witraż

Przed kilkoma laty pięć nie znających się kobiet, pochodzących z różnych części Polski, postanowiło zrealizować marzenie życia – zdobyć wykształcenie artystyczne. Ich wybór padł na nieistniejącą już Wyższą Szkołę Sztuki Stosowanej w Poznaniu. Szkoła stanowiła ożywione centrum twórczości i refleksji nad sztuką. Wtopiona w życie miejskie, ale też pięknie położona wśród zieleni, nad Jeziorem Maltańskim, odznaczała się swoistym *genius loci*, które wpłynęło na trwałość więzi łączących jej byłych studentów i profesorów. Spotykają się oni na plenerach i warsztatach plastycznych. Wystawiają wspólnie. Odwiedzają wzajemnie swoje indywidualne wystawy.

Mistrzem artystek jest profesor Wojciech Sadley. To właśnie w pracowniach prowadzonych przez niego poznały tajniki witrażu oraz malarstwa sztalugowego i malarstwa na jedwabiu. Są w tych technikach profesjonalistkami.

Elementem łączącym prace na wystawie jest abstrakcyjność form. Artystki tworzą rytmiczne układy kształtów i barw, nadając tym ostatnim prymarne znaczenie. W renesansowej teorii sztuki, podjętej później przez artystów i teoretyków XX wieku, m.in. Wassily Kandinsky'ego, barwa (*colorare*) uważana była za wyraz uczucia. Przedstawione prace, w których emocjonalne działanie barw połączone zostało z ekspresyjnymi duktami pędzli, są zapisem wrażliwości estetycznej i emocjonalnej ich twórczyń.

Wystawa prezentowana była w Muzeum Rzemiosła – Galerii PodCieniami od 16 lipca do 23 sierpnia [red.].

Joanna Bryl

Magia czytania

Ponad 200 dzieci uczestniczyło w imprezie zorganizowanej przez Bibliotekę 15 maja ph. „Magia czytania”.

Czytanie uczy myślenia, pobudza wyobraźnię, rozwija umiejętność wysławiania się, wpływa na rozwój dziecka – to tylko niektóre z powodów, dla których warto czytać.

W Bibliotece dzieciom czytali zaproszeni krośnianie: Bronisław Baran – zastępca Prezydenta Miasta Krosna przeczytał opowiadanie Grzegorza Kasdepke *O komarze z muzeum*, Anna Dubiel – przewodnicząca Komisji Kultury, Sportu i Turystyki Rady Miasta Krosna – wiersz Jana Brzechwy *Na straganie*, Maria Jurkowska – dyrektor Biura Wystaw Artystycznych – wiersz Małgorzaty Strzałkowskiej *Nowa moda*, natomiast Ewa Bukowiecka – rzecznik prasowy Starostwa Powiatowego w Krośnie – wiersz Tadeusza Śliwiaka *Spotkał kucharz krokodyla*. Dzieci doskonale się bawiły słuchając nowych interpretacji znanych utworów.

Czytanie krośnian poprzedził konkurs głośnego czytania dzieci ph. *Kto czyta – wygrywa*. Wzięły w nim udział dzieci, które awansowały do II etapu uczestnicząc w konkursach w Oddziale dla Dzieci i w Filii nr 4 – uczniowie klas IV krośnieńskich szkół podstawowych nr 1, 3, 4, 6, 7, 8, 10, 14, 15 oraz Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej. Uczestnicy konkursu czytali fragmenty książki Ewy Chotomskiej *Pamiętnik Felka Parerasa*. Zmaganiom konkursowym przyglądała się autorka.

Wśród 16 finalistów konkursu najlepszymi okazali się: Kaja Armata z SP nr 3, Julia Styrkosz z SP nr 1 oraz Lena Helińska z SP nr 3. Nagrody wszystkim uczestnikom wręczali: Ewa Chotomska oraz wiceprezydent Krosna Bronisław Baran.

Dodatkową nagrodą dla wszystkich finalistów konkursu był udział w spotkaniu autorskim z pisarką. Spotkanie było pełne humoru, muzyki i poezji. Ewa Chotomska przy-

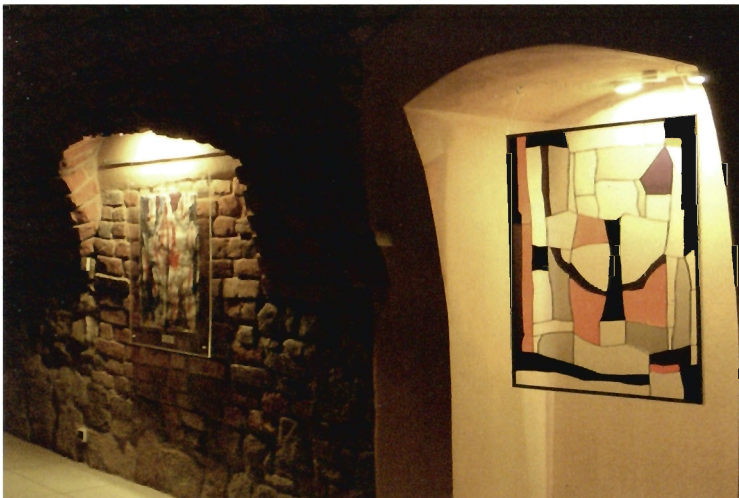
► Spektakl „Kubuś Puszątek i Przyjaciele”
(fot. arch. KBP)

pomniała historię powstawania swoich książek, a przede wszystkim piosenek, ilustrując opowieści nagraniami z płyty *Piosenki Ciotki Klotki*.

Podczas spotkania pisarka zabrała dzieci w świat zabawy i fantazji. Dzieci miały możliwość wysłuchania znanych już prawie od ćwierć wieku piosenek *Myj zęby*, *Mydło lubi zabawę*, *Pan Tik-Tak*, a także poznać kulisy tworzenia telewizyjnych programów dla najmłodszych. Na zakończenie ustawiła się długa kolejka chętnych do otrzymania autografu pisarki.

Z dużym zainteresowaniem spotkało się również przedstawienie teatralne zaprezentowane na koniec dla najmłodszych czytelników Biblioteki – *Kubuś Puszątek i Przyjaciele*. Zabawna historia oparta na znanej książce A. A. Milne'a miała przede wszystkim charakter edukacyjny. Obok tytułowego bohatera na scenie pojawili się także Krzyś, Kłapouchy, Królik, Sowa Przemądrzała, Mama Kangurzyca i Malenstwo.

cd. na str. 60 ***

► Fragment ekspozycji
„Sfera koloru”
(fot. arch. MRz)

*** cd. ze str. 59 (Wydarzenia • Magia czytania)

Dzieci chętnie włączyły się do zabawy, stając się równocześnie aktorami w przedstawieniu i aktywnie odpowiadały na pytania bohaterów bajki.

Pomysł zrealizowania spektaklu w bibliotece okazał się pomysłem nie tylko na dobrą zabawę dla dzieci, ale przede wszystkim na pokazanie wychowawczych i edukacyjnych wartości w prostych, wydawałoby się, tematach zaprezentowanych poprzez ruch, muzykę, odpowiedni tekst, a przy tym zachęcając do sięgnięcia po książkę.

Wszystkie działania służące promocji czytelnictwa zostały zrealizowane przy wsparciu finansowym Gminy Krosno i zakończyły obchody Ogólnopolskiego Tygodnia Bibliotek w Krośnie, w tym roku realizowanego w dniach 8–15 maja ph. „Biblioteka to plus”.

Monika Machowicz

Odślonięcie i poświęcenie pomnika Kazimierza Marii Osińskiego, założyciela Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej

Odślonięcie pomnika 27 czerwca rozpoczęło uroczyste obchody stulecia Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej. Pomnik stanął przy wejściu do nowego gmachu Muzeum i jest dziełem przemyskiego artysty rzeźbiarza, Mariana Szajdy. W uroczystości wzięli udział przedstawiciele władz województwa, Rodzina Osińskich, członkowie Towarzystwa Przyjaciół Nauk, pracownicy Muzeum, zaproszeni goście i mieszkańcy miasta. Pomnik poświęcił JE biskup przemyski Marian Szal.

Kazimierz Osiński był bardzo interesującą i nietuzinkową osobą. Urodził się 14 grudnia 1883 roku jako drugie z piętnaściorga dzieci Michała i Natalii Osińskich. Wychowany w patriotycznej atmosferze, jak głosi przekaz rodzinny, jako mały chłopiec przysięgł w Krakowie przed sukmaną i szablą Tadeusza Kościuszki, że założy w Przemysłu muzeum. W wieku kilkunastu lat zaczął gromadzić

pierwsze eksponaty. Ciekawostką jest fakt, zaraz na początku, w 1897 roku, został pozyskany eksponat do dziś w muzeum najcenniejszy: amulet z heliotropu – średniowieczna gemma bizantyńska. Zdobywszy wykształcenie inżyniera architekta i pogłębiwszy wiedzę z zakresu historii, sztuki, archeologii, etnografii i przyrody, Kazimierz Osiński całe swoje życie podporządkował idei stworzenia muzeum, a swoją pasją zaraził brata, Tadeusza. W roku 1909 został członkiem-założycielem Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Przemysłu i kustoszem powstałego przy Towarzystwie Muzeum TPN. Równocześnie działał jako architekt i pozostawił po sobie w Przemysłu i okolicach kilkanaście zrealizowanych projektów architektonicznych. Wykazał się wieloma cennymi inicjatywami, do których potrafił przekonać społeczeństwo Przemysłu; między innymi dzięki niemu powstał w Przemysłu pomnik w 500-lecie zwycięstwa grunwaldzkiego – monumentalna Tablica Grunwaldzka wmurowana w zewnętrzną ścianę prezbiterium katedry.

W czasie I wojny światowej, podczas kolejnych oblężeń twierdzy, Osiński sprawował opiekę nad zbiorami muzeum, i równocześnie jako oficer armii austriackiej rekwirujący kościelne dzwony z narażeniem życia pomagał je... ukrywać. Jako jeden z pierwszych dostrzegł konieczność udokumentowania walk toczonych w okolicy Przemysłu zakładając przy muzeum Archiwum Wojenne. W roku 1920 brał udział w wojnie polsko-bolszewickiej. W okresie międzywojennym pełnił szereg funkcji społecznych, ale nade wszystko czuł się kustoszem zbiorów przemyskiego muzeum. Brał udział w wojnie obronnej w 1939 roku i po internowaniu na Węgrzech dostał się do Palestyny i Egiptu. Był oficerem w stopniu kapitana.

W roku 1947 powrócił do Polski, do Przemysłu i podjął pracę jako dyrektor muzeum. Pracował jednak tylko około dwóch lat; 20 października 1950 roku został aresztowany i wyrokiem sądu w Rzeszowie skazany na trzy lata więzienia, pozbawienie praw publicznych i konfiskatę ca-

- Pomnik Kazimierza Marii Osińskiego, założyciela Muzeum, autorstwa Mariana Szajdy (na zdjęciu). Jego odślonięcie 27 czerwca rozpoczęło uroczyste obchody stulecia MNZP (fot. G. Niezgoda)

łego majątku. Jego główną winą była tak zwana „szeptana propaganda”; między innymi obraźliwe wypowiedzi pod adresem Związku Radzieckiego i twierdzenie, że to nie Niemcy są odpowiedzialni za zbrodnię w Katyniu. W celi więziennej przebywał 14 miesięcy; zwolniono go ze względu na ciężką chorobę nerek, ale do czynnego życia i pracy w muzeum już nie powrócił. Zmarł w Przemyślu 4 lutego 1956 roku i został pochowany w grobowcu rodzinnym na cmentarzu głównym przy ul. Słowackiego.

Nowy pomnik ukazuje Kazimierza Osińskiego trzymającego w dłoniach pióro i arkusz papieru z projektem muzeum w Przemyślu. Budowa nowego muzealnego gmachu była przez lata największym marzeniem Osińskiego. W zbiorach MNZP zachowały się jego rysunki i szkice historyzującej fasady planowanego przemyskiego przybytku sztuki. Dopiero po stu latach marzenie Założyciela zostało zrealizowane – bezdomne dotąd przemyskie zbiory, którym jego kolekcja dała początek, mogą być godnie przechowywane i udostępniane.

Autor pomnika Kazimierza Osińskiego – Marian Szajda – to artysta trwale związany z Przemyślem i regionem. Urodził się w 1965 roku w Przemyślu, ukończył Państwowe Liceum Sztuk Plastycznych w Jarosławiu (1980–1985) oraz Wydział Rzeźby w Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie (1986–1991), gdzie uzyskał dyplom w pracowni profesora Mariana Koniecznego.

Od 1994 roku Marian Szajda współpracuje z Odlewnią Dzwonów Janusza Felczyńskiego, dla której wykonał około 300 płaskorzeźb do wystroju dzwonów; między innymi ubierał dzwon dla Dworu Artusa w Gdańsku, dzwon miasta Przemyśla dla miasta Paderborn w Niemczech i dzwon okrętowy „Generał Zaruski”.

Artysta uprawia medalierstwo, płaskorzeźbę i rzeźbę, jest autorem wielu płyt pamiątkowych. Uczestniczy w plenerach artystycznych oraz wystawach zbiorowych. Od 2000

roku posiada własną pracownię rzeźby przy ul. Grodzkiej w Przemyślu. Jego ważniejsze realizacje to: statuetka do Dorocznej Nagrody Artystycznej im. Mariana Strońskiego, fontanna w „Atelier Hennera” w Muzeum Narodowym Ziemi Przemyskiej w Przemyślu, pomniki Jana Pawła II w Żaganii oraz w Warze koło Dynowa.

W roku 2005 miał wystawę indywidualną „Pracownia Rzeźby Mariana Szajdy” w Muzeum Historii Miasta Przemyśla, Oddziale Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej, a na przełomie lat 2008 i 2009 niektóre z jego prac, wykonanych na potrzeby Odlewni Felczyńskich, były ekspozowane w nowym gmachu MNZP na jubileuszowej wystawie ludwisarni pod tytułem „Ród z dzwonem w herbie”.

Marta Trojanowska

Warsztaty artystyczne „Wiklina w Arboretum 2009”

Warsztaty artystyczne „Wiklina w Arboretum 2009” odbyły się w Arboretum w Bolestraszcach w dniach 5–19 lipca. Projekt realizowany był w ramach Programu/Priorytetu „Edukacja kulturalna i diagnoza kultury. Priorytet I. Edukacja kulturalna”. Zrealizowany został ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Współorganizatorem warsztatów był Tarnobrzeński Dom Kultury, komisarzem – artysta plastyk Stanisław Dziubak.

Program warsztatów zawierał podstawowe zagadnienia teoretyczne oraz ukierunkowany był na praktyczną naukę w zakresie różnych dziedzin sztuki, a zwłaszcza wikliniarstwa. Podczas warsztatów pod opieką artystów plastyków z Polski oraz zagranicy kilkadziesiąt dzieci i młodzieży poznało tajniki rzemiosła artystycznego, rzeźby, grafiki i sztuki ogrodowej. Warsztaty prowadzili: Aleksandra Benn, Elżbieta Bis, Krzysztof Czerwiak, Stanisław Dziubak, Aleksandra Herisz, Marta Kusińska i Zbigniew Strzyżyński. Zagranicę reprezentowali: Tetyana Yagodkina, Genadii Titov i Nadya Onyshchenko z Ukrainy oraz Finner

cd. na str. 62 >>>

► Warsztaty artystyczne
„Wiklina w Arboretum
2009” (fot. N. Piórecki)

«« cd. ze str. 61 (Wydarzenia • Warsztaty artystyczne...)

Erlendssen z Islandii. Dla uczestników warsztaty były czasem twórczego kontaktu z naturą poprzez pracę w plenerze z różnymi materiałami plastycznymi: wikliną, drewnem, wełną, ceramiką, szkłem witrażowym. Uczestnicy poznawali również sposoby otrzymywania papieru ręczny z cerpanego i techniki ceramiczne. Realizacja przedsięwzięcia była alternatywnym i twórczym sposobem spędzenia przez dzieci i młodzież okresu wakacyjnego wypoczynku.

W trakcie trwania warsztatów zrealizowany został przez TVP3 Rzeszów pod kierownictwem Barbary Pawlak film edukacyjny. Warsztaty zakończyły się uroczystym wernisażem z udziałem uczestników i zaproszonych gości, podczas którego artyści plastycy i młodzież zaprezentowali swoje dokonania warsztatowe.

Anioły polne, salonowe, boskie... czyli twórcze skrzydła Tomkowicza

8 lipca w Saloniku Artystycznym Biblioteki otwarto wystawę malarstwa i rzeźb Grzegorza Tomkowicza. Ekspozycja trwać będzie całe wakacje, aż do 4 września. Publiczność wyraziła pełne uznanie dla prezentowanych dzieł często nagradzanego artysty. Na wystawie znalazło się blisko 50 prac (prócz obrazów na płótnach, kilka rzeźb w drewnie).

Ta barwna, pełna urody anielskich skrzydeł wystawa, trwać będzie wyjątkowo długo, dobrze, że autor prezentuje właśnie obrazy o tematyce związanej z opiekuńczymi aniołami (...) – wyraziła zadowolenie z aktualnej ekspozycji Teresa Leśniak, dyrektor Biblioteki.

▮ Z wystawy „Anioły polne, salonowe, boskie...” Grzegorza Tomkowicza

Ks. Mateusz Homik, proboszcz parafii Jabłonica Polska, w której mieszka artysta, wspominał słowa C. K. Norwida z *Promethidiona* o tworzeniu: „(...) bo piękno na to jest, by zachwycało do pracy (...)”.

Uczestniczący w wernisażu miłośnicy sztuki i przyjaciele artyście, także z krośnieńskiego „Plastyka” z jego dyrektorem Zbigniewem Gleniem na czele, podkreślali wyjątkowość twórczości Grzegorza Tomkowicza, różnorodność uprawianych przez tego artystę form.

Na obecnej wystawie znalazło się kilkadziesiąt obrazów o tematyce angelologicznej. Autor wprawdzie wspomina, że sporą inspiracją dla niego był cykl imprez „Bieszczadzkie anioły”, ale w istocie anioły jego pędzla odwołują się do bogatej tradycji sztuki. Wszak anioły funkcjonują w ikonografii największych religii świata – w chrześcijaństwie, islamie i judaizmie, choć przecież nie tylko.

Jak przypomina szkic w katalogu wystawy, skrzydlate ludzkie postaci znane były w Mezopotamii, półtora tysiąca lat przed Chrystusem w Indiach, a w starotestamentowych tekstach odgrywały olbrzymią, często kluczową rolę. Aniołami byli przejęci esseńcy (grupa religijna działająca najprawdopodobniej od 150 roku p.n.e. do 68 roku n.e., co poświadczają dokumenty odkryte przypadkowo w XX wieku w Qumran nad Morzem Martwym). Aniołami zajmowali się również doktorzy kościoła, w tym Origenes, Dionizy – Areopagita, św. Augustyn czy Tomasz z Akwinu, a wielu z nich czerpało z antycznej filozofii Arystotelesa (zm. 322 p.n.e.), ucznia Platona, co umacniało podział „bytów pośrednich” (aniołów) na naturę i formę (forma odnosiła się do istoty ducha) w kształtowaniu się teologii. To dlatego w 787 roku, podczas Soboru Nicejskiego, dyskutowano, czy wolno na ikonach malować anioły, skoro są bezcielesne...

Właśnie dzięki zawilej historii myśli o aniołach sztuka zyskała taką liczbę wspaniałych wyobrażeń „pośredników między ziemią a niebem” i teraz dołączył do nich właśnie Tomkowicz, który prezentuje twórczość bardzo dojrzałą, a jednocześnie wciąż poszukuje nowych środków ekspresji.

W katalogu wystawy zawarta została refleksja: *Natura to dobro i zło, to łagodność i drapieżność, cisza i wrzask – cały nieujarzmiony i niepoliczalny zbiór antynomii, sprzeczności, przeciwieństw. Zatem zarówno postać człowieka czy anioła, pejzaż czy rzeźba postaci ludzkiej czy fantastycznego zwierza, wszystko to wpływa strumieniami w jeden wielki akwen alegorii duszy człowieka i jego natury. Bo pewnie, jak wyraził to sam autor: może już w pejzażu jest wszystko, co potrzeba? (...) inne wspaniałe rozwarstwienie w sztuce Tomkowicza: na to, co określamy jako łagodne i to, co drapieżne w Naturze, której jesteśmy przecież integralną częścią. Istnieje łagodność pióra, sierści, wiosennego liścia, kobiecej delikatności. I są jej przeciwieństwa, jako konieczność dana do istnienia i przeżycia, do dawania i pomnażania życia. Spod łaskoczących piór wysunie się jastrzębi pa-*

zur po gładkie futerko myszy, ludzkie wargi rozniecą ogień pożądania w drugim człowieku, albo odstonią zęby, by ranić ironią, wypuszczą w świat złe słowo. Właśnie ten dualizm w twórczości Tomkowicza intryguje, i co może najistotniejsze - sprawia, że staje się on świadectwem prawdy o nas samych. Zatem artysta ten wyraża własną prawdę, wyraża siebie takiego, jakim jest. To z takich pokładów wydobywa się klejnot sztuki.

W rozmowach kulaarowych wspomniano artystę z czasów szkolnych, gdy jako jedyny w klasie wyróżniał się oryginalnością plastycznych pomysłów, a pan Antoni, ojciec Grzegorza, wyznał, że syn w dzieciństwie – jako kilkuletni zaledwie chłopiec – podglądał sąsiadki szykujące przysłowiowe strachy na wróble, zabierał część przeznaczonych na te strachy szmatek i potajemnie malował na „płótnach z odzysku” swoje własne wizje.

Grzegorz Tomkowicz urodził się w 1972 roku w Krośnie. Należy do grona najciekawszych artystów swego pokolenia. Ukończył Państwowe Liceum Sztuk Plastycznych w Miejscu Piastowym, następnie Wydział Rzeźby Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Rzeźbi, maluje, rysuje, projektuje. Jest nauczycielem w Liceum Plastycznym w Krośnie, uczy także w Zespole Szkół w Turzym Polu. Prowadzi własną pracownię artystyczną, gdzie realizuje zamówienia, w tym: rzeźby sakralne w drewnie i w kamieniu, tablice pamiątkowe i statuetki, elementy dekoracyjne. Uczestniczy w życiu kulturalnym. W 1991 roku był stypendystą Krajowego Funduszu na Rzecz Dzieci w Warszawie, w 2000 roku uzyskał stypendium Fundacji Janineum w Wiedniu. Brał udział w wystawach indywidualnych i zbiorowych w kraju i za granicą. Otrzymał szereg prestiżowych nagród artystycznych, w tym w konkursie „Obraz – grafika – rysunek – rzeźba roku” w latach 1997 i 1998 (BWA Rzeszów); dwukrotnie w Biennale Plastyki Krośnieńskiej (BWA Krosno). Jego prace zdobią galerie w kraju i za granicą, są bardzo chętnie nabywane przez kolekcjonerów i miłośników sztuki.

Jan Tulik

Letnie warsztaty teatralne w Krośnie

„Teatr na bruku” tworzy grupa młodzieży, której fascynacja teatrem nie kończy się na roli widza, ale podąża dalej w poszukiwaniach własnych środków wyrazu.

To już trzecia edycja letnich warsztatów teatralnych, które prowadzone były od 20 do 31 lipca pod okiem profesjonalistów. Warsztaty ewoluowały w kierunku widowiska oplecionego wokół lightmotivu światła. Wzięło w nich udział 30 słuchaczy z Krosna, Tarnowa, Rzeszowa i Leżajska.

Zrealizowane w tym roku widowisko „Jak to ze światłem bywało” stało się autonomiczną częścią dużej letniej imprezy „Świat(ł)ne miasto”. Krosno przypomniało o 155. rocznicy rozpalenia pierwszej lampy naftowej przez Ignacego Łukasiewicza.

Pomysł widowiska, scenariusz, projekty scenografii i kostiumów, opracowanie muzyczne – wszystko jest dziełem młodzieży uczestniczącej w warsztatach.

Opowieść o świetle została podzielona na cztery części: Pierwotniaki, Olimp, Industrial i Dom. Wszystkie rozgrywają się na oddzielnych platformach, mają zróżnicowaną plastykę, rytmikę dziania się, kolor i oprawę muzyczną. W narrację wpleciono pantomimę, szcudlarzy, pokazy żonglerów ognia. Widowisko sięga do tradycji teatru ulicznego, do pauperum i opowieści w obrazkach. Daje to twórcom ogromną swobodę doboru środków wyrazu, z której korzystają z namacalną wręcz radością. A że kuglarz może sobie pozwolić na prawie wszystko, mamy spektakl o iście barokowym bogactwie pomysłów. Ciągłe jednak spójny, połączony jedną myślą: szacunku dla daru niebios – ognia, wielbionego przez mitycznych Greków, okupionego cierpieniem Prometeusza, wykorzystanego i dla dobra, i dla zła.

Ciężką pracą teatralnej młodzieży nagrodził ten jeden wieczór spektaklu w niepowtarzalnej scenerii i atmosferze krośnieńskiego Rynku.

Żadne wznowienie nie odda już emocji premiery.

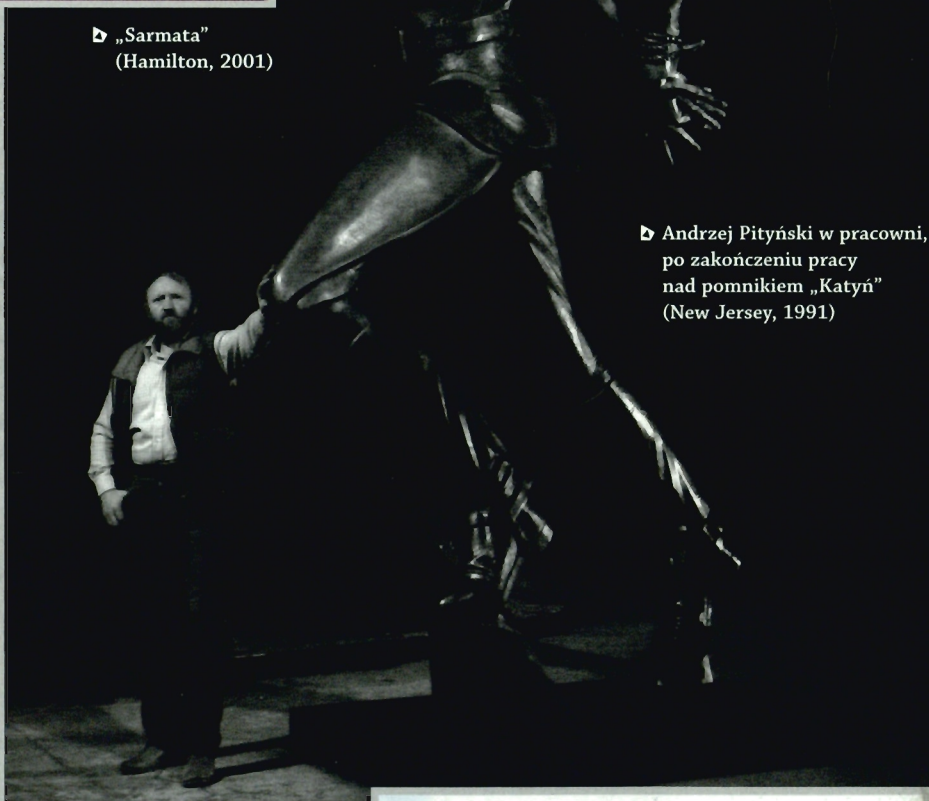
Małgorzata Baranowska-Mika

▶ Widowisko „Jak to ze światłem bywało” na krośnieńskim Rynku (fot. arch. RCKP)

▶ „Sarmata”
(Hamilton, 2001)

▶ Andrzej Pityński w pracowni,
po zakończeniu pracy
nad pomnikiem „Katyń”
(New Jersey, 1991)

▶ Andrzej Pityński przy swoim
monumencie „Partyzanci”
(Boston, 1983)

Prace artysty zaprezentuje Muzeum
Regionalne w Stalowej Woli
od 18 września do 22 listopada